

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1444) 1977 SPALIS - OCTOBER 13

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Lietuvos kankiniai

Tie, kurie mokėsi istorijos, daug girdėjo apie kankininkus, apie pirmųjų krikščionių persekiojimus, gladiatorių kovas, arenas, kuriose liūtai draskydavo Kristaus išpažinėjus. Tada mokiniai stebėjosi pagonių žiaurumu ir tikinčiųjų didvyriškumu. Atrodė, kad tai praeities dalykas, negalys pasikartoti civilizuotame pasaulyje, kuriame krikščionybė jau yra įsitvirtinusi. Deja, tikrovė pasirodė esanti kitokia. Tame civilizuotame pasaulyje atsirado dar nuožmesnė barbarybė, kuri toli gražu pralenkė romėniškąją. Kadaise buvo sakoma, kad šviesa fizine ir dvasine prasme ateina iš rytų. Mūsų šimtmetyje, kuriame žmogus pasiekė mėnulį, vietoje šviesos iš rytų ėmė slinkti raudonoji barbarybė ir kaip lava užliejo didelius plotus, jų tarpe ir mūsų Lietuvą. Toji barbarybė, prisidengusi kilniomis idėjomis, pasiskelbė žmogaus laisvintoja iš kapitalizmo vergijos ir ėmė žadėti naują, laimingą gyvenimą. Siekdamas sukurti naują pasaulį, ji ryžosi sunaikinti senąjį. Ir ji tai ištesėjo — senąją pasaulį, bent jo dalį, sugriovė, bet vietoje žadėto žmogaus išlaisvinimo atnešė nepalyginamai didesnę vergiją, o vietoje krikščioniškojo Dievo — savo dievačius. Tame procese buvo pralieta daug kraujo — sunaikinta daugybė žmonių, kad galėtų "gimti" naujas pasaulis su raudonaisiais dievačiais. Jis atsirado, t.y. buvo pastatytas ant milijonų nekaltų žmonių kaulų bei pelenų. Barbariškai buvo kuriamas tas "naujasis pasaulis", barbariškai ir pasiliko.

ISTORIJA kaltina pagoniškąjį pasaulį, naikinusį krikščionis. Be abejonės ji turės kaltinti ir dabartinę raudonąją barbarybę, kurios naikinamoji jėga yra nepalyginamai didesnė. Jei senoji istorija pasakoja apie nuostabias krikščionių katakombas Romoje, tai naujoji pasakos ir apie Lietuvos katakombas, įrengtas įvairiose jos vietose, ir taip pat lietuvių katakombas Sibire bei kitose Sov. Sąjungos vietose. Jau dabar pasaulio spauda prabilo apie Lietuvą kaip kančios ir kryžių šalį. Apie ją atsiranda net ištiesios knygos, kurios su laiku dar pagausės, nes vis daugiau medžiagos ateina iš Lietuvos katakombų. Tai guodžiantis ir drąsinantis dalykas, tačiau jis reikalauja didesnio aktyvumo iš lietuviškosios išeivijos. Senosios krikščionių kankiniai susilaukė didžiausios pagarbos iš sekančių generacijų. Jie buvo surašyti į specialias knygas — martyrologijas, įvestos jų liturginės šventės, išugdytas jų kultas, jų vardais krikštijami vaikai. To dar negalima pasakyti apie Lietuvos kankinius raudonosios ir rudosios barbarybės laikotarpyje. Jų martyrologijos dar nėra, jų kultas nepraadėtas, net daugelio jų pavardės nežinomos. Laisvoji išeivija turėtų imtis iniciatyvos kelti pasaulio viešumon Lietuvos kankinius, nes tai ne tik dvasinis turtas lietuvių tautos, bet ir visos krikščionijos. Jų kraujas, anot lotyniško posakio, yra ateities sėkla (sanguis — semen christianorum). Pirmoje eilėje tai pačių lietuvių pareiga, nes jų rankose yra faktai. Jei patys lietuviai to darbo neatliks, tai niekas jo neatliks, o jei ir padarys, tai iškreiptai, kaip kad yra buvę su senovės kronikininkais.

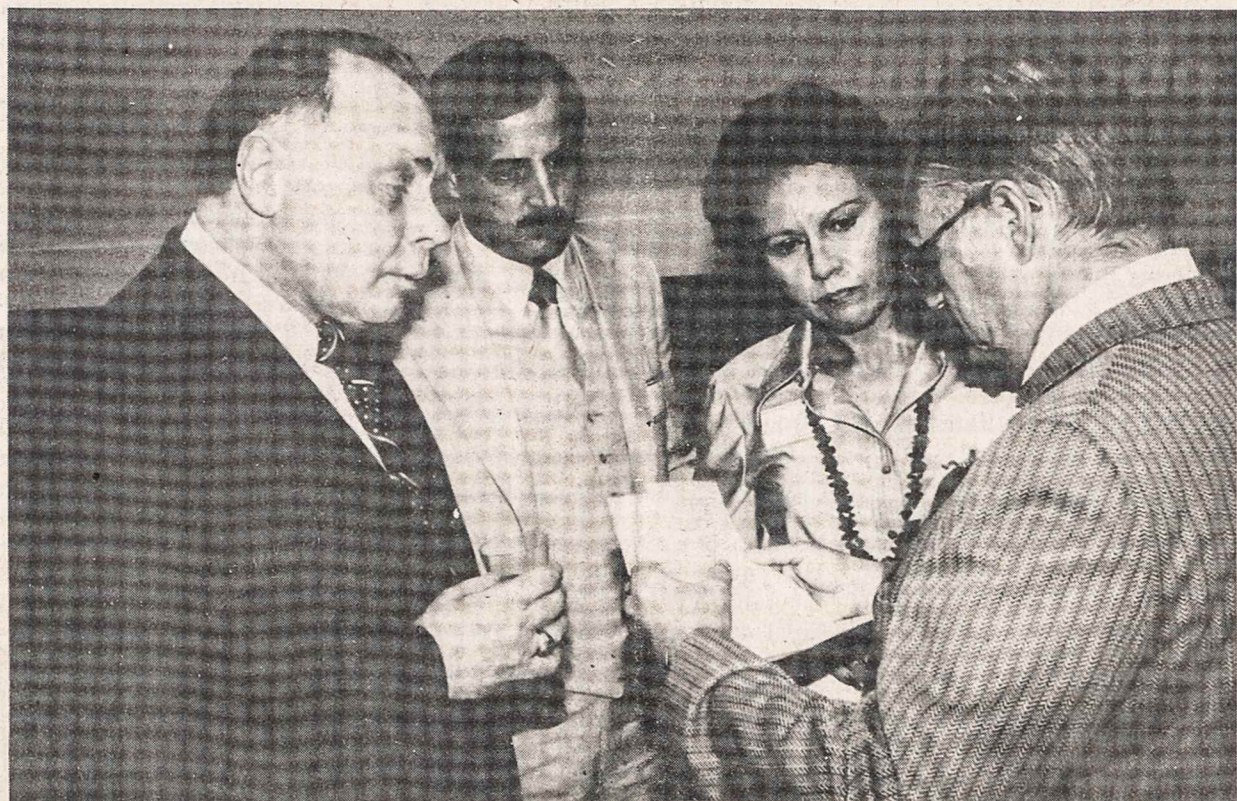
PAGUODA yra bent ta, kad Lietuvos kankinių garbės ir jų aukos iškelimas nėra visai užmirštas. Sv. Petro bazilikoje, Romoje, buvo norėta jų garbei įrengti specialią koplyčią ir ją atitinkamai pavadinti, bet nepavyko. Vis dėlto tai buvo geras užmojis, kuris rado atgarsį kitur. Kas nebuvo galima padaryti Romoje, buvo įmanoma Toronte-Mississaugoje. Čia jau baigiama statyti net Lietuvos kankinių šventovė su tokiu oficialiai patvirtintu pavadinimu. Tai reikšmingas žingsnis, kuriuo susidomėjo net kitos tautybės ir parenka savo šventovėms panašų pavadinimą. Pralaužus ledus, reikėtų eiti toliau ir žymiuosius Lietuvos kankinius išryškinti šventovės viduje. Turime labai ryškių veidų, kurie krikščioniškajame Lietuvos gyvenime yra nepaprastai daug nusipelnę. Jų neturėtume stumti už marštin ir padaryti nežinomais kankiniais, o priešingai — kelti jų garbę, jų vardą, kad ir kitataučiai pamatytų konkrečius faktus, o per juos ir visą mūsų kraštą. Tiesa, tai nėra įprasta, tačiau laisvame pasaulyje įmanoma. Jeigu šventovių vidaus ornamentikoje vaizduojami paukščiai, gyvuliai, net vėlniai, juo labiau dera pavaizduoti krikščioniškojo tikėjimo kankinius, kuriuos pašventino kraujo auka. Dėlto naujai statomose lietuvių šventovėse derėtų iškelti ryškiuosius Lietuvos krikščionių kankinių veidus, o senosiose rasti vietas jų paveikslams, vitražams, skulptūroms. Būtų nesupratinamas daryti nežinomais tuos kankinius, kurie kovojo mūsų tautos krikščioniškojo gyvenimo priešakyje ir žuvo budelių rankose. Jie verti didžiausios pagarbos ir plačiausios viešumos. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Derasi paštininkai

Kanados paštininkų unija pagaliau pradėjo naujos sutarties derybas su pašto atstovais. Senoji sutartis, pasirašyta 1975 m. gruodžio pabaigoje po septynių savaitžių streiko, yra pasibaigusi š.m. birželio 30 d. Derybų pradėjimą, atrodo, paskatino geroi priartėjusios Kalėdos ir sustabdymas karališkosios komisijos, turėjusios tirti paštininkų santykius su paštu. Trijų asmenų komisija, vadovaujama teisėjo A. B. Goldo, buvo sudaryta federacinio kabineto sprendimu. Dėl pradėtų derybų didesnio entuziazmo nerodo nei paštininkų unijos vadas J. C. Parotas, nei pašto min. J. J. Blaisas.

Pasak J. C. Paroto, be atlyginimų padidinimo, teks išspręsti tokius svarbius klausimus, kaip paštininkų apsauga nuo technologinių pasikeitimų, atsisakymas laikinai samdomų darbininkų, nepriklausančių unijai. J. C. Parotas jau yra gavęs pilną įgaliojimą naujam streikui unijos atstovų suvažiavime. Atlyginimų didinime unija atmeta Antiinfliacinės Tarybos nustatytas ribas. Pašto min. J. J. Blaisas taip pat prisipažįsta, kad derybų pradžia dar nereikia jokio laimėjimo, nes jos gali trukti ilgą laiką. Toronto dienraštis "The "Globe and Mail" (Nukelta į 8 psl.)

Baltiečių demonstracijoje Vašingtone, kur buvo reikalaujama žmogaus teisių sovietų okupuotose Baltijos kraštuose. Iš kairės: JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys, Ch. Zerr, Aušra Zerr-Maciulaitė ir JAV kongreso narys L. Nedzi iš Mičigano. Apačioje — sen. R. J. Dole kalbasi su lietuvių atstovais. Nuotr. J. Urbono

Mūsų žygis į sovietų ambasadą

Baltiečių jaunimo būrys laimėjo tai, ko negalėjo pasiekti oficiali demonstracija

1977 m. rugsėjo 24 d. Vašingtone, D.C., įvyko baltiečių demonstracija už žmogaus teises prie Linkolno paminklo. Demonstracija buvo organizuota PLJS vicepirmininko politiniams reikalams Viktoro Nako iniciatyva sudaryto baltiečių organizacinio komiteto. Oficialioje demonstracijoje dalyvavo arti 5.000 estų, latvių ir lietuvių, tačiau šis įvykis nesulaukė tokio dėmesio, kurio buvo tikimasis iš vietinės amerikiečių spaudos ir komunikacijos žmonių. Po oficialiosios demonstracijos arti 200 jaunimo spontaniškai nutarė atkreipti Sovietų Sąjungos ambasados ir joje viešinio A. Gromykos dėmesį į Baltijos žmogaus teisių klausimą, ruošiantis Belgrado konferencijai 1977 m. spalio 4 d.

Vašingtono karštyje

Buvo karšta popietė. Nuo 12 v.p.p. iki 4 v. arti 5.000 baltiečių išstovėjo prie Linkolno paminklo Vašingtone, netoli didžiulio tvenkinio, kuris, deja, nespėjo atvėsinoti masės demonstrantų. Daug kas iš šiaurinės Amerikos dalių bei Kanados, kur šiek tiek šalčiau, buvo atvykę su storais megztiniais ir tikrai kepė saulėje. Retkarčiais dangus grąsino lietuimi, tačiau pasiryžę vyresnieji ir jaunimas, kurie sudarė pusę demonstrantų, nepasidavė karščiams. Visu mintyse gyvas buvo faktas, kad nepalyginti daugiau kenčiama mūsų tėvynėse! Tai pabrėžė ir dalyvavimas sovietų disidentų, neseniai išstremtų iš Sovietų Sąjungos — Andriejaus Amaliko ir Povilo Litvinovo. Taip pat drąsino JAV kongreso nario James J. Blanchard iš Mičigano pastabos, esą ateiviai tikrai šviesus reiškinys, kad ši sekminga demonstracija buvo organizuojama jaunimo iniciaty-

va ir jaunimo jėgomis! Anot jo, tai reikšins, kuris įrodo, jog Pabaltijo klausimas nemirs su dabartine tėvų generacija, kuri matė savo tėvynę ir dėlto ryžtasi kovoti. Esą jaunoji karta tęs tėvų pradėtą darbą žmogaus teisių bei laisvo apsisprendimo srityje.

Žinia!

Jau prasidėjus meninei programos daliai, jaunimo tarpe pradėjo sklisti žinia, kad reikia atkreipti didesnę dėmesį į Pabaltijo kraštų padėtį ypač Sovietų Sąjungos ambasados žmonių tarpe, kurių demonstracijos nesimato, Gromykos ir amerikiečių spaudos. Buvo jaučiamas nepasitenkinimas pasyvia amerikiečių reakcija į šitokio didelio masto demonstraciją, nors joje dalyvavo žymių JAV politikų.

Senatoriaus Robert Dole iš Kansas dalyvavimas buvo be galo svarbus, nes jisai dalyvauja Amerikos delegacijos pasitarimams Belgrade. Jis pažadėjo judinti ir Pabaltijo klausimą. Didelis skaičius dalyvių demonstracijoje atnaujino baltiečių solidarumą, ypač jaunimo eilėse. Tai duos naujų jėgų politinei jaunimo veiklai. Ketvirtadienio vakarą suruoštas senatorių ir kongreso narių priėmimas bei mūsų bylos iškelimas buvo sėkmingas — per jį buvo pasiekti Amerikos valdžios žmonės. Ta proga PLJS valdyba paruošė bei išsiuntinėjo memorandumą jaunimo žmogaus teisių pažeidimo klausimu visiems Vakarų kraštams, pasirašiusiems Helsinkio sutartį. Memorandumas suglaustai (10 puslapių) išryškino jaunimo padėtį Lietuvoje. Jis buvo paruoštas, vadovaujantis medžiaga iš Lietuvos: "Aušra", "LKB Kronika" ir kt.

Žygis

Pasibaigus programai ir prieš pradėdant visiems skirstytis, apie 15 jaunuolių susirinko prie tvenkinio augštai iškėlę lietuvių, latvių, estų ir Amerikos vėliavas. Tai buvo ženklas rinktis žygiui į Sovietų Sąjungos ambasadą. Dalis jaunimo žygyje negalėjo dalyvauti, nes jų autobusai tuojau grįžo atgal į namus. Taip pat buvo su atvykusiais iš Čikagos, Detroito, Niujorko ir kitur. Susirinko apie 150 jaunuolių. Jiems pradėjus žygiuoti pagal tvenkinio Linkolno paminklo ties Vašingtono paminklu, prisidėjo dar apie 50, kurie bėgdami prisivijo kitus. Priėjus gatvę, grupė sulaukė policiją su automobiliais ir motociklais. Paaškęs kur demonstrantai ketina eiti, policija jiems priminė, kad žygiuojama be leidimo ir kad vėliavų bei plakatų negalima nešti iškeltų per miestą. Žygininkai nuleido vėliavas, kol perėjo per parką ir pasiekė miesto gatvės. Ten jas vėl iškėlė. Plakatus, nors ir nuleistus, nešė su užrašais, atsuktais į publikos pusę. Žygininkus visą laiką sekė policija su motociklais. Artėjant prie gatvės, kurioje yra Sovietų Sąjungos ambasada, policininkų skaičius padidėjo. Artėjant prie 16-tosios gatvės, policija žygininkus nukreipė aplinkiniu keliu toliau nuo ambasados. Žygininkams užprotestavus, prasidėjo derybos su policija. Paaškęs, kad masinei grupei, kuri nedraugiskai nusiteikusi, tegalima telkintis 500 jardų atstume nuo ambasados. Norint arčiau prieiti, reikia gatvėje palikti visas vėliavas bei plakatus. Leidžiama po du eiti prie ambasados 10 pėdų atstume nuo sekančios poros. Tai nepatenkino jaunimo, (Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio įvykiai

BELGRADO KONFERENCIJA BUVO PRADETA PREZ. B. TITO paruoštu įvadinio žodžiu, perskaitytu 35-kių valstybių 420-čiai delegatų. Prez. B. Tito juos ragino veiksmingiau įgyvendinti 1975 m. Helsinky pasirašytus susitarimus, atsisakant delsimo bei abejo-

nų JAV delegacijos vadovas A. Goldbergas savo žodyje palietė konkrečius žmogaus teisių pažeidimus Rytų Europoje, nenurodąs valstybių ir tuo būdu vengdamas tiesioginio susikirtimo su Sovietų Sąjunga. Pastarosios atstovas J. Voroncovas kalbėjo apie nusiginklavimą ir naująją L. Brežnevo konstituciją, kuri užtikrinti žmogaus teises. Daugeli dalyvių nustebo Svedijos atstovas L. Leiflandas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas, žadėdamas kelti žmogaus teisių pažeidimus, kad žmonės nebūtų persekiojami dėl savo religinių bei politinių įsitikinimų. Svedijos vyriausybė žmogaus teisių gynimo nelaiko ir negali laikyti kišimusi į kitos valstybės vidaus reikalus. Panašią mintį pakartojo ir Kanados delegacija. Vatikano atstovas mons. A. Silvestrinis šį kartą taip pat stojo ginti žmogaus teisių, reikalaujamas didesnės laisvės Rytų apeigų katalikams Ukrainoje, kur jų yra apie 5 milijonus. Spauda betgi daro išvadą, kad Sovietų Sąjunga ir JAV vengs perastrų susikirtimų, nes joms šiuo metu labiau už žmogaus teises rūpi paruošimas naujos sutarties, apribojančios strateginius ginklus. Spaudoje plačiai nuskambėjo dviejų latvių veikėjų suėmimas ir jų išsiuntimas iš Belgrado. Dr. Olgerts Pavlouskis iš Vašingtono ir latvaitė Mudite Krasts iš Stockholmo norėjo įteikti memorandumus Kanados, JAV, Britanijos ir Svedijos delegacijoms, reikalaujančius laisvės Latvijoje papildytus politinių kalinių bei išskirtų šeimų narių sąrašais.

Prezidento kalba

Jungtinių Tautų visumos posėdyje Niujorke žodį tarė JAV prez. J. Carteris, pagrindinę dėmesį skyręs atlydžiui ir ginklavimosi varžybų sumažinimui. Jis viešai užtikrino pasauli, kad JAV-bės savo atominį ginklų niekada nepanaudos kitoms valstybėms pulti, nes jie yra skirti tik savigynai. Prez. J. Carterio vyriausybė yra pasiryžusi siekti tokio nusiginklavimo, kuris nepažeidžia jos saugumo. Susitarus su Sovietų Sąjunga, strateginiai ginklai galėtų būti sumažinti 10, 20 ar net 50 nuosimčių. Kalbėdamas apie Artimuosius Rytus, prez. J. Carteris dar kartą pabrėžė, kad yra atėjęs laikas pripažinti legalias palestiniečių teises ir kad Izraeliui yra būtina turėti saugias sienas. Susitikime su žydų kilmės amerikiečiais politikais Baltuosiuose Rūmuose prez. J. Carteris teigė, kad jo vyriausybė niekada neišduos Izraelio.

Nauja konstitucija

Naująją L. Brežnevo konstituciją net 22-kiem balsavimais patvirtino augščiausiasis sovietas Maskvoje. Tačiau tie balsavimai buvo atlikti vieningu rangų pakėlimu, be jokios opozicijos. Naujoji konstitucija pakeitė J. Stalino konstituciją, priimtą 1936 m. Šį kartą į konstitucijos paragrafus yra įtraukta kompartija kaip visam gyvenimui vadovaujanti jėga, nors jos narių bei vadovybės nerenka So-

viety Sąjungos piliečiai. Tarp pastariesiems pažadėtų laisvių yra netgi kalbos, spaudos ir susirinkimo laisvės, kurias griežtai kontroliavo ir toliau kontroliuos kompartija. Augščiausiojo sovieto prezidento pirm. L. Brežnevo pavaduotoju buvo paskirtas inž. V. Kuznecovas, 22 metus ėjęs užsienio reikalų ministerio pavaduotojo pareigas. Vakaruose buvo spėjiojama, kad šis postas teks būsimajam L. Brežnevo įpėdiniui, bet spėjiojimai nepasitvirtino, nes jis yra jau 76 metų amžiaus, senesnis už patį L. Brežnevą. Posėdyje buvo priimta rezoliucija, spalio 7 d. skelbianti valstybine švente, kuri pakeis Stalino konstitucijos dieną gruodžio 5.

Nuslėptas streikas

Rugpjūčio 2 d. Rumunijos Julio slėnyje buvo susreikavę tūkstančiai angliakasių. Požemyje jie išbuvo dvi paras, įkaitu paslėpti kompartijos atsiųstą pareigūną I. Verdę, kol pagaliau atvyko pats kompartijos vadas ir prez. N. Ceausescu, nutraukęs vasaros atostogas prie Juodosios jūros. Šio masinio streiko priežastimi buvo naujasis pensijų įstatymas, nepalankus daugiau uždirbantiems angliakasiams, stoka mėsos bei kitų maisto gaminių. Angliakasių nuramino prez. N. Ceausescu, kaltę suversdamas kompartijos biurokratams. Ši jo kalba buvo paskelbta spaudoje, bet gerokai perredaguota, kad pasaulis nieko nesužinotų apie streiką. Pensijų įstatymas vėliau buvo pakeistas palankesniu angliakasiams. Apie nuslėptą streiką tik dabar patyrė vakariečiai žurnalistai Belgrado konferencijoje, matyt, iš komunistinių šaltinių.

Protestas Vatikane

Apie 300 ukrainiečių katalikų iš Kanados ir Prancūzijos popiežiaus Pauliaus VI audiencijoje iškėlė plakatą: "Ukrainiečiai prašo Sv. Tėvą pripažinti jų patriarchatą". Paulius VI į plakatą reagoavo angliškai "Thank you". Sinodo proga tada Romoje buvo apie 3.000 ukrainiečių katalikų iš S. Amerikos ir V. Europos. Jie pasiuntė raštą Vatikaniui, kaltinantį kolaborantine taktika ryšiuose su Sovietų Sąjunga, ir surengė demonstraciją po popiežiaus buto langais. Ukrainiečiai katalikai nori atskiro patriarchyto su savo patriarchu kardinolu U. Slipyj. Jų Katalikų Bendrija Sovietų Sąjungoje pokaryje buvo prievartai įjungta į Rusų Ortodoksų Bendriją.

Šiame numeryje:

Lietuvos kankiniai

Vienas mūsų uždavinių — kelti viešumon tautos kankinius

Mūsų žygis į sovietų ambasadą

Reportažas apie drąsų jaunimo demonstraciją Vašingtone

Profesoriaus Dovydaus — Lietuvos kankinis

Ištraukos iš dr. J. Girnauks knygos apie žymųjį kovotoją

Vyskupas, diplomatas, profesorius ir kankinis

Žiupsnelis atsiminimų apie arkivyskupą Mečislavą Reinį

Klaikūs praeities šešėliai ir tikrovė

Tęsinys Zecharjos Česnos straipsnio lietuvių žydų klausimu

Kad laisvė būtų gyva...

Poeto dr. H. Nagio žodis laisvės kovotojų sukakties proga

Šviesuomenės prieauglis Brazilijoje

"T. Žiburių" bendradarbis apie sunkias moksleivių sąlygas

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ PAGRINDINĖ KATALIKU BENDRIJOS DOKTRINA turi likti ta pati—pareiškė Paulius VI audien-cijos metu. Ypatingai jis palietė iš-tuokų ir abortų klausimus. Esą pas jį daugelis kreipiasi, sakdami, kad žmonėms reikia palengvinti, juos at-jausti. Jis negalys to padaryti. Jo pareiga išlaikyti tikėjimą, kurį pa-veldėjome iš K. Bendrijos Tėvų. Aišku, tikėjimą visada galima žmo-nėms pateikti naujesniais pavyz-džiais, aiškinimais bei vaizdais, ta-čiau jis turi likti tas pats. Kartais tai gali atrodyti kaip jautrumo stoka vargantiesiems, tačiau K. Bendrijos pareiga yra mokyti tai, ką Kristus įsakė. Pasitaiko, kad modernus žmo-gus klausia, ar iš viso K. Bendrija yra reikalinga. Bet kas atsitiktų, jei Bendrija išnyktų nuo žemės pavir-šiaus? Būtų panašiai kaip naktį be šviesos aklinai uždaroje vietoje: erd-vės ir perspektyvos samysis, grum-tis be vilties.

Kitu atveju, kalbėdamas tūkstan-tinei miniai, popiežius pabrėžė, kad be religijos žmogaus gyvenimas yra tarsi kūnas be galvos. Mes negalime gyventi iliuzija, kad įmanoma save aukliėti be religinės pagalbos, kurią teikia K. Bendrija. Taipgi negalime sakyti, jog pakanka turėti bendrą religijos sampratą ir šiek tiek jai pritarti. K. Bendrijos sakramentinė sistema nėra iš pirmo išlauža magi-ka. Regimi ženklai yra pagrindinė K. Bendrijos veiklos dalis. Tai nevi-sada priimtina puritonškiems reli-gijos kritikams, kurie norėtų religi-ją padaryti grynai vidutiniu dvasi-nių pergyvenimu be jokių išvirsinių ženklų, ypač be tų ženklų, kurie lai-komi šventumo ir antgamtiškumo teikėjais. Sakramentinė sistema yra būtina, nes ji įjungia mūsų trapią ir praeinančią būseną į Dievažmogių Kristaus gyvenimą.

★ ŠVENTOVIŲ PASVENTINIMO APEIGOS pakeistos ir gerokai su-trumpintos liturgijos ir sakramentų kongregacijos potvarkiu. Seniau tos apeigos užtrukdavo apie 4 valandas. Pagal naująjį apeigyną jos per pusę sutrumpinamos. Išleistos daugiausia pakartotinių šlakstymų bei smilky-mų vietos, tačiau pagrindinis simbo-lizmas paliktas ir naujoje apeigoje.

★ ISSILAISVINIMO TEOLOGIJA dažnai būna perduaga glaudžiai su-jungta su politika ir abejotinos ver-tės sociologinėmis bei ideologinėmis teorijomis, ypač marksistinėmis le-ninistėmis. Tai pareiškė Tarptautinė Popiežiškioji Teologinė Komisija, ku-rią sudaro 30 pasaulinio masto teolo-gų. Pasak jų, kraštutinės išsilaisvi-nimo teologijos formos skatina marksistinę klasių kovą ir dideliam pavojun stato Bendrijos vienybę. Politika krikščioniui negali būti ab-soliuti vertybė, teikianti galutinę gyvenimo prasmę. Nors teologija iš dalies yra nukreipta į praktines iš-vadas, tačiau jos pagrindinė užduo-tis — suprasti Dievo Žodį. Kad tai atliktų, teologija turi bent truputį atsistraukti nuo konkrečių salygų, ku-riose visada glūdi įvairūs apriboji-mai. Kur klasių nelygybė pasireiš-kia, tam tikras sankirtis neišvengiama. Visdėlio krikščionis turi iš kitų išsiskirti savo būdu, kurio problema sprendžia. Krikščionis turi at-vesti pasipriešinimą smurtui smur-tu. Jo pareiga keisti neteisingą pa-dėtį krikščioniškuoju sąžinių forma-vimu, pokalbiais ir parama besm-určiams veiksmams. Krikščionis negali atvesti savo pagrindinio tikslu — susitaikymo. Komisija savo pareiški-

me skatina katalikus saugotis, kad politiniai ir socialiniai nuomonių skirtumai jų tarpe netaptų priežas-timi, dėl kurios vieni kitus atstumia nuo eucharistinio stalo. Politinės nuomonės negali žaloti visuotinumą skelbiančio išganymo Evangelijos. Ji turi būti nešama visiems žmo-nėms, net turtuoliams ir prispau-dėjams. K. Bendrija negali atstumi ti vieno nuo dieviškosios meilės. Ko-misija pabrėžė, kad teologija nepajė-gia iš savo principų išvesti konkre-čių normų politiniam veikimui, to-dėl ji pasikliauja sociologinėmis teo-rijomis. Toks skolinimasis nesavų irankių visada turi savo riziką, ypač kad sociologiniai principai remiasi teorijomis bei spėjoljimais.

★ UZDARAS VIENUOLINIS GY-VENIMAS, tinkamai atnaujintas, ne-praranda savo svarbos ir šiame dide-lių pasikeitimų laikotarpyje — pa-reiškė Paulius VI, kalbėdamas bene-diktinų abatams bei vienuolynų vir-šininkams, susirinkusiems į bene-diktinų konferencijos visumos suva-žiavimą, kuris vyksta kas 4 metai. Konferencija apima 21 savarankiš-ką vienuolynų vienetą — abatiją. Popiežius ragino juos pasilikti tuo, kuo jie yra. Esą kryžiumi, knyga ir plūgu jie puresno senovėje žemę ir mokė žmones kraštų, esančių toli nuo krikščioniškosios civilizacijos. Tą darbą jie turi tęsti ir toliau. Savo suvažiavime benediktinai naujuoju savo arkibačiu išrinko Viktorą Dam-meritz iš Sv. Ottilijos abatijos.

★ APIE 20 KLIERIKŲ, buvusių arkiv. Marcel Lefebvre įkurtoje Econe seminarijoje, nutraukė ryšius su arkivyskupu ir tęs savo mokslą Romoje Vatikano vadovybės priežiū-roje. Pranešama tačiau, kad Econe seminarijai kandidatų ir toliau ne-trūksta. Ši rudenį ten įstojo 35 nauji kandidatai (17 jų iš JAV).

★ KARD. PERICLE FELICI, 66 m. amžiaus, yra paskirtas naujuoju Apaštališkosios Signatūros prefektu. Tai augščiausia K. Bendrijos teismo instancija. Kard. Felici taipgi yra popiežiškosios Bendrijos įstatymų pertvarkymo komisijos pirmininkas.

★ LIUTERONŲ IR KATALIKŲ TEOLOGŲ KOMISIJA pranešė, kad ateinančių metų pradžioje jau bus parengusi bendrą pareiškimą popie-žiškojo neklaidingumo klausimu. Sie svarstymai vyksta "Neklaidingumas ir mokomasis Bendrijos autoritetas" temos apimtyje. Ši teologinė komisi-ja jau anksčiau yra paruošusi parei-škimą "Popiežiškasis primatas ir vi-suotinė Bendrija", kuriame išreiškia-ma mintis, jog krikščionių vienybė galėtų būti įgyvendinta atnaujintos popiežiškos vadovybėje. Ankstyves-nės sesijos komisija pripažino: abi pusės jungia Nikėjos santarybos Ti-kėjimo išpažinimas; nėra esminio skirtumo abiejų pusių Krikšte; ka-talikų ir liuteronų Komunijos bei Kunigystės sampratose yra daug jun-giančių ir jungtin vedančių elemen-tų. Komisijos sudėtis: iš katalikų pu-sės — vysk. T. Austin Murphy, kun. Maurice Duchaine, PSS, kun. Avery Dulles, SJ, kun. Robert B. Eno, PSS, kun. Joseph A. Fitzmyer, SJ, kun. Carl J. Peter, mons. Jerome D. Qu-inn, kun. Georges H. Tavad, AA, ir kun. John Hotchkinn; iš liuteronų pu-sės — dr. Paul C. Empie, Joseph A. Burgess, Eric W. Gritsch, Gerhard O. Forde, Warren A. Quanbeck, Karlfried Froelich, Fred Kramer, John H. P. Reumann ir William Rusch. KUN. J. STS.

Klaikūs praeities šešėliai ir tikrovė

Retrospektyvus reportažas apie lietuvių-žydų santykius

ZECHARJA ČESNA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

III. Prieš bendrąjį priešą

Pirmaisiais pokario metais tiek lietuvių, tiek ir žydų sąmo-nėje aktyviai dominavo abiejų Ahasverų — lietuvis žydsaudis ir žydas enkavedistas — vaizdi-niai. Tiesos dėlei reikėtų pripa-žinti, kad daugelis lietuvių už-jautė žydus ir nuoširdžiai sten-gėsi padėti tai nedidelei žydų daliai, grįžusiai iš konclagerių ar evakuacijos, iš naujo įsikur-ti ir pradėti normalų gyvenimą. Kolektyvinės kaltės jausmas, pavirtęs vos ne kompleksu, kar-tas nuo karto visdėlio pasireišk-davo ir antisemitizmo recidy-vais, sakykime, kaip reakcija į urminius kaltinimus iš žydų pu-sės. Tiek vienus, tiek kitus ga-lima suprasti — juk viskas bu-vo dar taip šviežia ir persunkta emocijomis. Suprantamas ir pa-teisinamas žydų noras padėti ta-rybiniams teisingumo organams išaiškinti ir bausti kolaborantus, kas savo ruožtu dar labiau įtvir-tino žydo enkavedisto vaizdinį. Reikėtų priminti, kad pirmai-siais pokario metais lietuvių pa-sipriešinimo judėjimas — gink-luotos kovos prieš rusiškąją okupaciją forma iššaukė nere-gėtą masinį terorą, būdingą sta-linistiniam režimui apskritai, o susiklosčiusiomis tuomet Lietu-voje aplinkybėmis ypatingai.

Tarybinė propaganda Lietu-voje nuosekliai tvirtino, esą vi-si partizanai - žaliukai yra oku-pantų talkininkai. Jie slapstosi miškuose, norėdami išvengti at-pildo už piktadarybes, padary-tas nacių okupacijos metais. Viešuose teismų procesuose bu-vo teisiams tik partizanai, kurių rankos okupacijos metais buvo suterštos krauju. Iš tikrųjų Lie-tuvos Laisvės Armijoje LLA ko-vojo prieš rusiškąją okupaciją nemaža dorų žmonių — tikrų patriotų, bet jos gretose buvo ir žydsaudžių bei kitų nusikaltė-lių.

Norėčiau čia papasakoti grau-dų epizodą, tam tikru laipsniu atspindintį pasipriešinimo ju-dėjimo požiūrį į žydus.

Rietavo miestelio gydytojas Grinbergas (nesu tikras pavar-dės tikslumu — ji vos išskaito-ma mano dienoraštyje) 1941 m. pavasarį buvo pasiūstas į Mask-vą tobulintis. Kilus karui, jis bu-vo mobilizuotas ir, kaip karinis gydytojas, tarnavo įvairiose fronto ligoninėse. Jo šeima žuvo pirmosios okupacijos dienomis, bet Rietavo klebonui pavyko iš-gelbėti du mažyčius gydytojo vaikus. Klebonas man vėliau pa-pasakojo, kad Grinbergas jį gy-dęs ir jis norėjęs jam atsidėko-ti. Klebonas bandęs išgelbėti ir Grinbergienę, tačiau kažkas įskundė, esą "špitolėje" slapsto-si žydė. Policininkai ją suėmė ir kitą dieną sušaudė. Rietavo apy-linkėse senuose dvaro rūmuose veikė vienuolių globojama naš-laičių prieglauda, kurioje ir bu-vo paslėpti gydytojo vaikai. Pats klebonas vaikus pakriktijo ir išrašė jiems atgalia data gimimo liudijimus. Karui pasibaigus, gydytojas Grinbergas iš dalinio parašė savo namų adresu, o taip pat visiems kaimynams laiškus, kuriuose teiravosi apie savo šei-mos likimą. Kaimynai jam pra-nešė liudną žinią, nes nežinojo, kad vaikai gyvi. Kažkas iš kai-mynų papasakojo klebonui, kad Grinbergas gyvas ir parašęs laiškus. Tokiu būdu klebonas, visiškai atsitiktinai sužinojęs gyd. Grinbergo karinį adresą, tučiuojau pranešė jam, kad jo vaikai gyvi ir gyvena vienuolių priežiūroje našlaičių prieglau-doje. Nesunku įsivaizduoti gyd. Grinbergo džiaugsmą. Išsirūpi-nęs atostogų, jis nieko nelauk-damas atkako į Rietavą. Stai to-lesnis klebono pasakojimas, ci-tuojamas iš mano dienoraščio.

"Traukinys į Plungę atvyksta paryčiu. Iki Rietavo dar šmotas kelio — daugiau kaip 30 km. Autobusų nėra, pastotės vykdo-masis komitetas, matyt, nedavė, tai jis, nabagas, pėsčias pardo-žė. Priėmiau jį gražiai, popietia-vome, o jis vis kailyje netesivė-ria. Nori tuoj pat vaikus pama-tyti. Bandžiau prikalbėti, kad nakvotų ir tik kitą rytą į prie-glaudą važiuotų. Užsispyrė, ne-perkalbėsi. Juk jis, iš Vengrijos atvykęs (ten buvo jo karo ligo-ninė tuo metu), nežinojo kas mū-suose darosi. Išėjo ir... žuvo, ir vaikučiai su juo. Matyt, lemta buvo".

Stai vienuolės — prieglaudos vedėjos pasakojimas. "Klebo-

nas mus įspėjo, kad abiejų žy-dukų tėvas gyvas ir netrukus juos pasiims iš prieglaudos. Mes juos atsargiai ruošėme tam. Daktaras atvyko vėlyvą vakarą. Vaikai jau miegojo. Pažadinome juos. Jis vis atsidžiaugti jais ne-galėjo, o jie vargšeliai baimino-si jo. Juk uniformotas atėjo... savo nelaimei. Anie pasibeldė po vidurnakčio ir tuoj paklausė, kur kariškis. Prašėme, maldavo-me nors vaikučių pasigailėti... Išsivedė ir čia pat kieme sušau-dė". Man teko laidavuti laido-tuvėse. Jos buvo iškilmingos, su kariška ceremonija. Visi rietav-iškiiai buvo pasipiktinę, klebo-nas, dideliame vietinės valdžios nepasitenkinimui, surengė ge-dulingas pamaldas. Beje, mano reportažo "Tiesa" neišspausdi-no. Tiesioginio šefo atsakymas buvo lakoniškas ir beapeliacinis — perdidelis žydiškas akcentas, netinka sezonui...

Maskvoje prasidėjo žydų rašytojų persekiojimai, pavirtę vėliau antisemitine kurstymo akcija, žinoma "kosmopolitų de-maskavimo kampanijos" pavadinimu.

Didvalstybinis rusiškasis šo-vinizmas, persunktas tradiciniu antisemitizmu, turi gilią šak-nis. Karo sunkmečių, kai tiks-las pateisina visas priemones, tarybinė vyriausybė, pradžioje labai atsargiai, pradėjo akcen-tuoti rusiškąsias nacionalines vertybes, o vėliau nesidrovėda-ma ėmė kurstyti didvalstybinio šovinizmo aistras. Pirmajame etape tai pasireiškė išorinėmis formomis — Raudonojoje Ar-mijoje vėl buvo įvesti antpečiai ir kiti atskyros ženklai pagal ca-rinės Rusijos kariuomenės tra-dicijas. Nauji ordinarai ir meda-liai, pavadinti įžymių rusų kar-vedžių vardais, ėmė puošti vadų ir politinių komisarų švarkus ir t.t. Staigų posūkį į didvalstybi-nio šovinizmo ugdymą reiškė ži-noma Stalino kalba, pasakyta pergalės proga. Greta to prasi-dėjo juokinga savo absurdišku-mu politinė kampanija, įėjusi į istoriją "rusiškojo prioriteto" kampanijos vardu. Staiga visa tarybinė spauda unisonu ėmė tvirtinti, kad visi mokslo ir tech-nikos išradimai praityje buvę rusų mokslininkų padaryti.

Suprantama, rusiškojo šovi-nizmo politinis kursas, šalia griežtos centralizacijos ir nacio-nalistinių respublikų valdžios organų įgaliojimų apribojimo, neišvengiamai vedė ir į kitų ta-rybinės imperijos tautų kultūri-nės autonominės siaurinimą. Kaip visada, pradėta nuo žydų. Rėksminga kampanija prieš "bekilmius kosmopolitus" (su-prask — žydus), savaime su-prantama, pasibaigė žydų komu-nistinės leidyklos "Emes", vie-nintelio laikraščio "Einikait", žydų valstybinio teatro ir prie jo veikusios dramos studijos bei žydų kultūros įstaigų uždarymu. Įžymūs žydų rašytojai, kultūros, meno ir švietimo veikėjai buvo suimti ir sušaudyti (atkreipkite dėmesį, mirties baudsmė tuo me-tu Tarybų Sąjungoje buvo pa-naikinta).

Maskvos nurodymu buvo už-daryti Vilniaus ir Kauno žydų vaikų namai ir prie jų veikusios žydų mokyklos, kuriose mokėsi ne tik našlaičiai — vaikų namų auklėtiniai, bet ir vaikai, gyve-nantieji su tėvais. Žydų rašyto-jų sekcija, veikusi LTSR Rašyto-jų Sąjungos sudėtyje, buvo iš-vaikyta. Tiek visoje Tarybų Są-jungoje, tiek ir Lietuvoje tylo-mis įvesti žydams visokie tarny-biniai apribojimai, tame tarpe numerus clausus augstosios mokyklose. Tiesa, būtina pažy-mėti, kad Lietuvoje visi tokio pobūdžio judofobijos veiksmai nepasireiškė taip aštriai, kaip Rusijoje, Ukrainoje ir kitose vietose.

Nėra abejonių, kad didvals-tybinio rusiškojo šovinizmo ug-dymo politika buvo nukreipta ir prieš lietuvių tautą. Ribbentro-po - Molotovo sutartis, nubrau-ka antrojo pasaulinio karo, jau seniai dūlėjo archyvuose, bet ru-siškajam ekspansionizmui nė-

ra ribų, ypač kai Maskvoje siau-tėja šovinizmo kvaitulys. Vadi-namųjų "liaudies demokratinių respublikų (skaityk — Raudono-sios Rusijos imperijos pusiau kolonijų) sukūrimo Rytų Euro-poje idėja pirmaisiais pokario metais jau egzistavo, tačiau visi pasiūlymai suteikti Pabaltijo ša-lims tokį statusą buvo ryžtingai atmeti, o šių pasiūlymų auto-riai nubausti. Netgi Rytprūsų kraštas, nepaisant jo istorinių ir kultūrinių ryšių su Lietuva, bu-vo administratyviai įjungtas į federacinę Rusijos respubliką.

Didrusiškasis šovinizmas, pa-sireiškęs brutalia Lietuvos aneksija, iššaukė savo ruožtu lietuvių tautos pasipriešinimo judėjimą. Masiniai suėmimai, trėmimai ir kitokio pobūdžio re-presijos vyko nuožmaus septy-nerius metus (1945-52 m.m.) trukusio pilietinio karo fone. Keletas skaičių, niekad viešai spaudoje neskelbtų, liudija apie šio karo užmoį. Lietuvių tauta šiame kare neteko žuvusiais, su-imtais ir ištremtais daugiau kaip 350.000 žmonių, tai yra 14 %. Žuvusių ir sužeistų tarybi-nių kariškių, valstybės saugumo ir milicijos darbuotojų, parti-nių, komjaunimo ir civilių įstai-gų darbuotojų skaičius prilygs-ta Tarybinės Armijos nuosto-liams, patirtiems karo veiks-muose prieš vokiečius Lietuvos teritorijoje. Šiuos skaičius pa-minėję LTSR Augščiausiosios Tarybos prezidiumo pirminin-kas Justas Paleckis savo kalbo-je pirmajame LTSR Žurnalistų Sąjungos suvažiavime.

Lietuvių tautos pasipriešini-mas buvo savo esme naciona-linis. Jis plėtojosi po Lietuvos valstybingumo atkūrimo vėlia-va, sutelkusia visokiausių pažiū-rų ir visuomeninių sluogsnių žmones. Tarybinė propaganda traktuoją pilietinį karą Lietuvo-je kaip klasių kovos pasireiški-mą, visiškai ignoruodama jo na-cionalinio išsivadavimo esmę. Tai neabejotinai iškreipia tikro-vę. Antra vertus, nusižengtume tiesai, jeigu bandytume paneig-ti lietuvių pasipriešinimo judė-jimo antikomunistinės tenden-cijas, ypač privertinės kolekty-vizacijos metu. Tačiau ideologi-niai motyvai nevaicino pagrin-dinio vaidmens, jie tarsi ženkl-iu antitezę rusų okupantų pri-mestam komunizmui arba, tei-singiau pasakius, "tarybinio gy-venimo būdui". Visi nūdieniai Lietuvos istorikai, jų tarpe idė-jiniai komunistai, yra vieningos nuomonės: jeigu Lietuva po ka-ro būtų gavusi suverenios komu-nistinės valstybės statusą, to-ki kaip, sakykim, gavo Lenkija, Vengrija ar Bulgarija, tai nei pasipriešinimo judėjimas, nei pilietinis karas, bent jau tokio masto, tikrai nebūtų kilęs.

Didvalstybinis rusiškasis šo-vinizmas, prisidėgęs komunis-tiniais šūkiais, engė (ir tebeeng-ia) tiek lietuvius, tiek ir žydus. Deja, kalbamuoju laikotarpiu nei vieni, nei kiti nereiškė po-linkių solidarizuotis. Matyt, tuo metu dar nebuvo įveiktas abi-pusis nepasitikėjimas. Šalia to, nemaža lietuvių ir žydų sunki-ja valanda ištisė vieni kitiems pa-galbos ranką. Mano bute Kaune, o taip pat kairiurių mano pažis-tamų žydų namuose nakvojo lietuvių šeimos masinių trėmi-mų metu. Dėl suprantamų prie-žasčių negaliu šiame rašinyje paminėti pavardžių. Ta proga norėčiau papasakoti apie gydy-toją lietuvių, kurio pagalbos dė-ka išvengiau suėmimo.

Tai įvyko niūromis vadina-mųjų Maskvos "gydytojų - nuo-dytojų" bylos dienomis. Įžymių žydų profesorių grupė 1952-53 m.m. žiemą buvo apkalnta Kremliaus veikėjų nunuodiji-mu. Anot absurdiško kaltinimo, žydai gydytojai "sionistinio centro Džointo nurodymu", są-moningai numarino Ščerbakovą ir kitus partijos bei vyriausybės vadovus. Kilo smarki politinė kampanija "už budrumo stipri-nimą ir prieš žioplumą". Prasi-dėjo masiniai žydų atleidimai iš užimamųjų pareigų. Daugelis buvo suimti.

(Bus daugiau)

A. a. Julijonas Šalkauskis

mirė 1972 m. spalio 26 d. Už jo vėlę tą dieną, minint penkerių metų sukaktį, aukojamos Mišios Lietuvos Kankinių šventovėje Toronte-Mississau-goje š.m. spalio 26 d., 9 v.r., o taip pat The Church of Little Flower, Hollywood, Fla., š. m. spalio 26 d., 8 v.r. Giminės, bičiuliai ir pažįstami prašomi prisiminti savo maldose a.a. JULIJONĄ ŠALKAUSKĮ.

Padėka

Mūsų mylima žmona ir motina

ata Marija Ožalienė

mirė 1977 m. rugpjūčio 30 d., sulaukusi vos 64 metus.
Palaidota rugsėjo 2 dieną Tillsonburgo kapinėse.

Nuoširdžiai dėkame visiems giminėms, artimie-siems, pažįstamiems, mūsų skausmo dienos pareišku-siems užuojautas, dalyvavusiems laidotuvėse, maldose, padėjusiems gėles, vietoje gėlių gausiai aukojusiems Šv. Mišioms ir Kanados Lietuviai Fondui.

Dėkojame kun. klebonui Jonui Staškui, kun. dr. Jonui Gutauskui už maldas, šv. Mišias ir palydėjimą į kapines, Petruui Gulbinskui už vargoninkavimą ir giedo-jimą, DLK Gedimino šaulių kuopai už atliktos šauliškās laidojimo apeigas, Stepui Jakubickui, Alfai Sukiui, Juo-zei Žiogienei, Agotai Ratavičienei ir Birutei Vytienai už pasakytas atsiveikinimo kalbas, karsto nešėjams ir visiems, atlikusiems paskutinįjį patarnavimą velionei.

Visiems dėkingi giliai nuliūdę —

Vyras Petras Ožalas ir dukros

Nuoširdžiai užjaučiame mielą

KASTUTĘ LELEŠIUTĘ - VALIUŠKIENĘ, jos vyrą

dr. ANTANĄ, dukrą GAJĄ, gimines ir artimuosius,

Lietuvoje mirus

jos broliui VINCUI

ir po kelių dienų užmerkus akis mylimai mamytei

Inai Lelešienei.

Liūdime ir dalinamės jūsų skausmu —

V. A. Dailydės

K. E. Šlekiai

M. A. Lorencai

M. V. Tamulaičiai

A. K. Rusinai

N. V. Tamulaičiai

Mylimam vyrui

A+A

Steponui Kęsgailai

mirus, jo žmoną mielą JONĘ nuoširdžiai užjau-čiame ir kartu liūdime —

Julė, Jonas ir Edvardas
Šileikiai

A+A

Juozui Adomavičiui-Adams

mirus, žmoną NATALIJĄ, sūnų VIKTORĄ su žmo-na bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

B. K. Valančiai

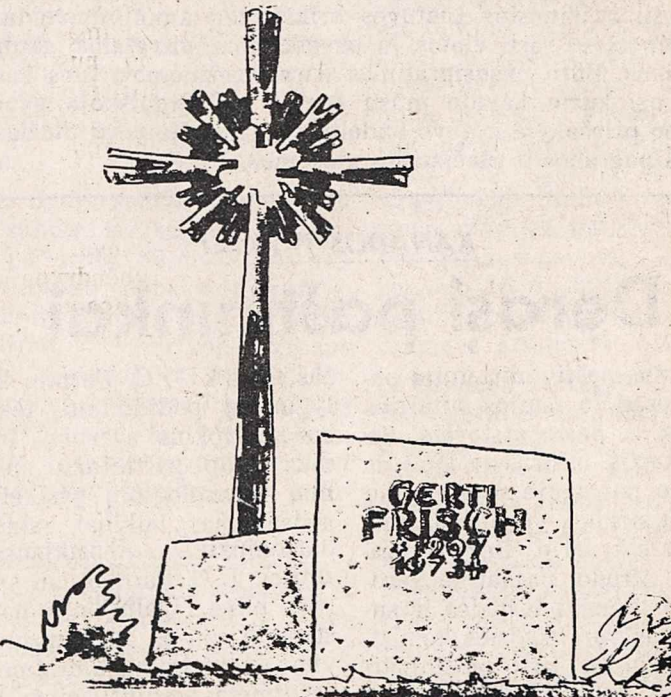
Mylimam dėdei

A+A

Vincui Šarkai

amžinybėn iškėliavus, jo žmoną VACLAVĄ, duk-ras IZOLDĄ ir NIJOLĘ su šeimomis nuoširdžiai užjausdami kartu liūdime —

Janė ir Stasys
Paketurai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk
Furniture Ltd.

**PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS**

Nemokamas pristatymas
i namus.

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbinio mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Saldytuvai
- ★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Pamaldose Toronto Priskėlimo šventovėje už a.a. Juozą Lukšą - Daumantą ir Romą Kalantą. Viduryje (nešanti gėles) — Nijolė Brazenaitė-Luksienė, kurią lydi skautų veikėjai L. Gvildienė ir V. Sendžikas. Nuotr. St. Dabkaus

Profesorius Dovydaitis - Lietuvos kankinys

Apie prof. Praną Dovydaitį — Vasario 16 akto signatarą, ministrį, švietėją ir kankinį beveik 800 puslapių monografija parašė dr. JUOZAS GIRNIUS. Monografijos išleidimo data pažymėta 1975 m., tačiau skaitytojus ji pasiekė žymiai vėliau. Daug kur rengiamos jos sutiktuvės. Torontose jos rengiamos spalio 23 d., dalyvaujant pačiam monografijos autoriui. Be to, šiuo renginiu norima paminėti 35-rių metų velionies Dovydaičio mirties sukaktį. Čia pateikiame keletą ištraukų iš minėtos monografijos.

PROF. PRANAS DOVYDAITIS

vynėje", i kurią, patekę kalėjimui, buvo išleidžiami per politinius kalinius keitimąsi. Sovietinė spauda visą laiką šaukiamą dėl keturių komunistų, kuriuos Lietuvos karo lauko teismas po Gruodžio 17 per-versmo buvo pasmerkęs sušaudyti. Bet ne 4 ir ne 40, o šimtai Lietuvos komunistų buvo sunaikinti Sovietų Sąjungoje. Lietuviškoji sovietinė enciklopedija mirgėte mirga standartine kliše: "žuvo, neteisėtai represuotas asmenybės kulto sąlygomis, ... metais reabilituotas". Deja, daugumai pačių reabilituotųjų tai nieko nebereikšia, nes jie jau prieš trisdešimt metų buvo galutinai "represuoti" — nužudyti.

Svarbiausia, net ir visa tokia pomirtinė reabilitacija nieku būdu nereiškia, kad lygiai visos Stalino metų sovietinio teroro aukos būtų reabilituojamos. Reabilituojami daugiausia "asmenybės kulto sąlygomis" nužudytieji komunistai. O daugelio kitų to paties sovietinio teroro su naikintųjų reabilitacija ne dabar nevykdoma. Antikomunistai nėra reabilituojami.

Todėl nesulaukė reabilitacijos ir Dovydaitis. Priešingai. Papildomame tardyme, peržiūrėjusi Pr. Dovydaičio "baudžiamąją bylą" LTSR (t.y. sovietų okupuotosios Lietuvos) prokuratoria savo rusiškai rašytu 1969 vasario 28 raštu Nr. 340/68 pranešė nuosprendį, kad "pasivirtino įrodymai jo nusikaltimo, aktyviai kovojant prieš revoliucinį judėjimą Lietuvoje, o taip pat jo nusikalstamos veiklos stovykloje buvimo metu. Todėl respublikos prokuroras jo nuteismą pripažino teisėtu." Raštą pasirašė kažkoks rusas Sinicinas.

Ką šiomis žmogų mirčiais pasmerkusiomis bendrybėmis turėjo galvoj okupantų pareigūnas? Visa lietuviška Dovydaičio veikla Lietuvos pavergėjui turi atrodyti sudaranti vieną ištisą nusikaltimą prieš "revoliucinį judėjimą Lietuvoje", atseit, saujaelės komunistų siekimą paversti ir Lietuvą rusų bolševikų imperijos kolonija. Šiuo žvilgiu Dovydaitis nusikalto, ir Vasario 16 akto skelbdamas nepriklausomos Lietuvos atstatymą, ir jai 1919 m. pradžioje vadovaudamas, ir vėliau dirbdamas jos švietimui ir pažangai.

Iš to prokuratūros laiško sužinome, kad Dovydaitis buvo nubautas sunaikinti ir už "nusikalstamą veiklą" tuo metu, kai jau, rodos, sovietinė koncentracijos stovykla turėjo jį pakan-

kamai apsaugoti nuo nusikaltimų.

Pavergtosios Lietuvos okupantinės prokuratūros raštas dvejojai yra reikšmingas. Pirmą, jis patvirtina, kad 1969 metais LTSR baudžiamieji organai pilnai solidarizavo su enkavedistų nuosprendžiu, vykdytu be viešo teismo ir įrodymų, baisiausiais Stalino pagiežus 1942 metais. Nė pačioje Sovietų Sąjungoje nebėra paslaptis, kad tada, karo laimei frontuose esant neaiškiai ar tiesiog beviltiškai, kalėjimuose ir stovyklose buvo ūmai beatodairiškai iššaudyta daugybė kalinių, ypač iš karių ir intelektualų tarpo.

Antra. Prokuratūros laiško teiginys "pasivirtino įrodymai ... taip pat jo nusikalstamos veiklos stovykloje buvimo metu" yra galutinis pačių sovietų pateiktas įrodymas, kad Pranas Dovydaitis ir sovietinės koncentracijos stovyklos pragare liko nepalenkiamas savo krikščioniškuose ir patriotiniuose įsitikinimuose. Ir po daugelio metų okupantinė prokuratūra nusprendė, kad net kalinamas Dovydaitis buvo pavojingas bolševikų režimui. (...)

Toliau monografijos autorius, paaizavęs žinias apie prof. Pr. Dovydaičio įšventinimą kunigu, randa, kad jos nėra patikimos ir sako:

Galutinai nedaug turi svarbės, kad Dovydaičio kunigystės negalime laikyti patikima žinia. Niekuo kunigystė nebūtų jo padariusi didesnio. Niekuo jis netampa mažesniu, tai legendai išsisklaidant. Dovydaičio žmogiškoji didybė nėra reikalinga legendų, nes ir be jų yra paludyta gyvybės auka. Tapęs ar netapęs kunigu, Dovydaitis mirė kaip krikščioniškojo tikėjimo ir savosios tautos kankinys.

Tragiškai užbaigtam Pr. Dovydaičio gyvenimui nusakyti neįdieškau kitų žodžių — juos teikia jo dukters Onos apie tėvą atsiminimų užbaiga: "Ne kentęs smurto, despotizmo ir mylėjęs laisvę, tapo auka tu, kurie siekia pavergti visą, kas žmogui laisva ir gražu. Tvirtai tikiu, kad, numarinę jo kūną, jie niekaduos neturėjo jokios galios ar bent akimirksniui buvo užvaldę jo sielą". Visiškai panašiai baigė savo atsiminimus apie Dovydaitį ir kitas jam artimas žmogus: "Jis žuvo, nes priklausė šviesiam ir doram, teisingumui ir žmoniškumui mylinčiam pasauliui. Esu įsitikinęs, kad ligi paskutinio atodūsiu jis tebetikėjo, kad gėris pranašesnis už blogį, kad anksčiau ar vėliau žmogus išsilaivins iš nužmoginimo spastų, prievartos režimų ir kruvinų diktatūrų".

Ryšium su šiomis mintimis pažymėtinai testamentiniai prof. Pr. Dovydaičio žodžiai, pasakyti vienam ukrainiečiui, buvusiame tame pačiame Sibiro lageryje ir dokumentuoti išlikusiose laiške:

"Taip, sūneli, tikiuosi, tu sulauksi geresnių dienų, o mano dienos suskaiciuotos. Jei išeisi į laisvę, o Lietuva bus išlaisvinta, — parašyk ir ten tiesiai be adreso. Papasakok mano tautiečiams, kad paskutinėmis savo gyvenimo dienomis išstikimo Lietuvos ir savo tautos sūnaus Prano Dovydaičio tik kūnas buvo toli nuo mylimosios tėvynės, o mintys ir širdis skriejo viršum erdvių, įsisiurbdamos ne-matomomis akimis ir pažįstamus vaizdingus peizažus, miestų siluetus ir nepaprastai man brangius veidus mano žmonos, vaikų, giminių ir man artimų žmonių. Pasakyk jiems, kad čia liko tik mano dulkės, o siela ir širdis ten — Lietuvoje!"

Vyskupas, diplomatas, profesorius ir kankinys

Studentės ir mokytojos atsiminimai apie dr. Mečislovą Reinį

MONIKA LIULEVICIENĖ

laiminga. Direktoriaus laiškas buvo gera pradžia. Galėsiu gerai susipažinti su žemaičių tarme. Visada norėjau dirbti su žemaičių kasių mokiniais, o Eržvilko mokykla turėjo tik pirmas keturias klases. Taigi, dirbsiu su jaunais mokinukais.

Deja, laimė greit pasitraukė nuo manęs, nes rugpjūčio mėn. pabaigoj gavau Eržvilko vidurinės mokyklos direktoriaus laišką, kuriame jis pranešė, kad švietimo ministerija mane nevirtina. Nusprendžiau vykti pati į švietimo ministeriją. Man nurodė, kad reikia aiškintis su vidurinių mokyklų departamentu direktorium Juozu Zuku.

Direktorių radau sėdintį prie rašomo stalo. Jis pakėlė galvą. Pamatęs mane, nusišypsojo ir ramiai paklausė:

— Kuo galiu, panele, Jums padėti?

Jam paaiškinau savo rūpestį, kad mane netvirtina Eržvilko vidurinės mokyklos mokytoja. Jis maloniai šypsodamasis ramiai atsakė:

— Mat, panele, dabar mes studentų, kurie nėra baigę universiteto, neskiame mokytojais.

— Aš jau baigiau universitetą! Turiu diplomą! — susijaudinusi sušukau.

Juozo Zuko veidas pasikeitė. Jo maloni šypsena dingo. Man atrodė, kad jam pasidarė nemalonu.

— Nematom reikalo kiekvienam aiškinti, kodėl neskiame mokytoju! — pasakė Juozas Zukas.

Tai pasakęs, pasiėmė popierių ir pradėjo rašyti. Supratau, kad pokalbis yra baigtas. Padėkojau ir išėjau.

Tada švietimo ministerijoje augštesnių mokyklų (gimnazijų) direktoriumi buvo Antanas Daniliauskas. Kai mokiausi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, jis buvo gimnazijos direktoriumi. Mūsų klasėje dėstė istoriją. Mane gerai pažino. Kai baigiau gimnaziją, man siūlė likti gimnazijoje mokytoja, bet aš norėjau studijuoti. Jam tai paaiškinau. Jis mano sumanymui pritarė. Taigi, po pokalbio su J. Zuku nusprendžiau pakalbėti su dir. Antanu Daniliausku.

Nuėjusi į augštesniųjų mokyklų departamentą, radau laukiančius kelis interesantus, bet laukti ilgai nereikėjo. Mane pakvietė į direktoriaus kabinetą. Departamento dir. A. Daniliauskas mane maloniai sutiko. Paprašė sėstis ir liūdnei žiūrėjo į mane. Jaučiau, kad jam yra žinomas mano rūpestis. Man pasidarė sunku. Negalėjau praversti burnos, o ašaros veržėsi iš akių.

Direktorius A. Daniliauskas atsisudo ir švelniai prabilo:

— Suprantu tavę! Žinau tavo skausmo priežastį ir kodėl taip atsitiko.

— Aš negaliu suprasti! Kodėl? — susijaudinusi klausiau. — Buvai visada ateitininkė! — tyliai ištare direktorius. — Į valstybinę gimnaziją tavęs skirė negalima, bet į privatinę paskirsiu. Privatinėse gimnazijose mūsų galia yra mažesnė. Sakiu "Žiburio" gimnaziją neturi prancūzų kalbos mokytojo. Parrašysiu dr. Kazimierui Jokantui laiškelį. Jis yra "Žiburio" draugijos pirmininkas. Su juo turiu susitarti dėl mokytojų skyrimo į "Žiburio" draugijos gimnazijas. Dr. K. Jokantas yra mergaičių "Aušros" gimnazijos direktorius. Dabar jis tikrai yra gimnazijoje. Ten nueisiu jam mano laiškelį. Nesirūpink, bus viskas gerai! — maloniai kalbėjo direktorius A. Daniliauskas.

Jis atsisėdo prie savo rašomojo stalo ir rašė. Pabaigęs man padavė.

Kai viską sutvarkysime, tai pasiūsiu tau į tėviškę telegramą. Žinai, juk gimnazijoje mokslas jau prasidėjo. Prancūzų kalbos mokytoja Sakių gimnazijai labai reikalinga! Švietimo ministerijos augštesniųjų mokyklų departamento direktorium man palinkėjo sėkmės mokytojos darbe ir maloniai šypsodamasis ištiesė ranką atsiviešinti. Jam nuoširdžiai padėkojau ir išėjau. Nuėjau į "Aušros" mergaičių gimnaziją ir įteikiau dr. K. Jokantui Daniliausko laišką. Dr. K. Jokantas, perskaitęs laišką, pažadėjo tuojau su švietimo ministerija reikala sutvarkyti.

Grijusi į tėviškę, gavau švietimo ministerijos laišką, buvau labai

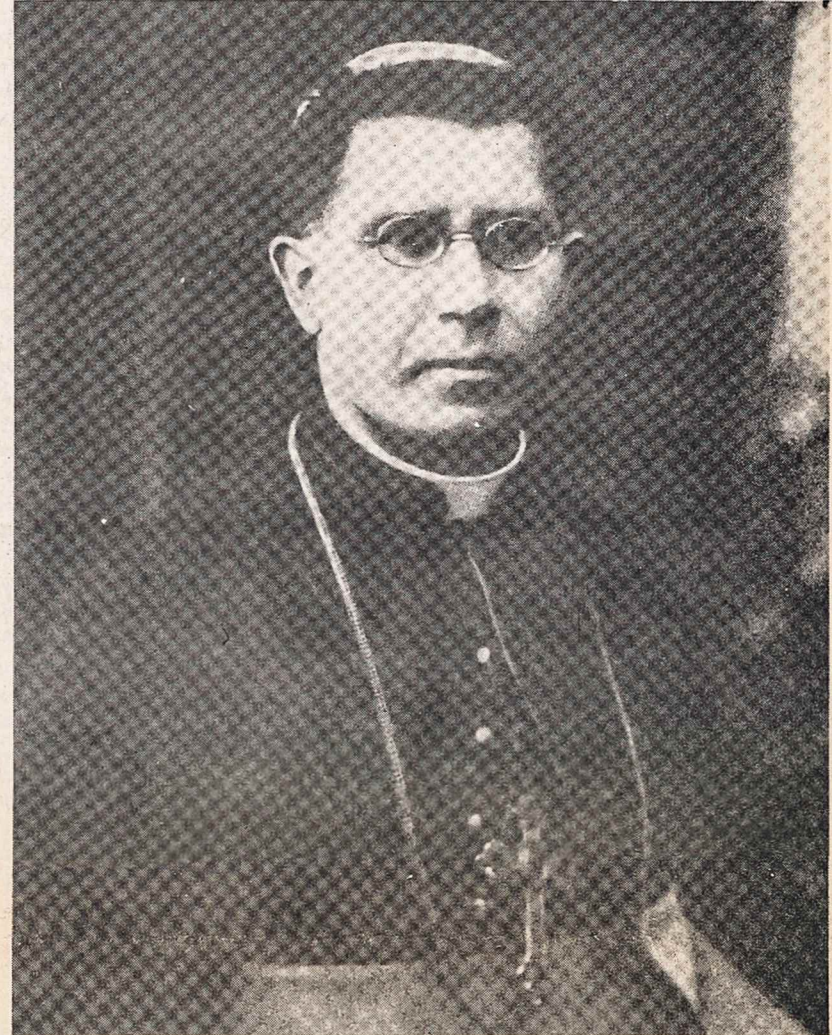
mo ministerijos augštesniųjų mokyklų departamento direktoriaus telegramą, kad esu paskirta Sakių "Žiburio" gimnazijos mokytoja. Taigi, turėjau dirbti Suvalkijoje.

Tais pačiais metais Sakių "Žiburio" gimnaziją aplankė iš Vilkaviškio vysk. M. Reinsys. Jis šioje gimnazijoje rado daug savo studentų. Su visais maloniai pasikalbėjo. Man buvo nesmagu, kad mane rado dirbančią Suvalkijoje, bet jis apie tai neužsiminė. Aš jį atsiprašiau. Jis nurmino, kad suprato mane.

Vysk. M. Reinsys kelis kartus buvo aplankęs Sakius. Vizituodamas gimnaziją, mokytojams ir mokiniams skaitydavo paskaitas. 1937 m. rudenį jis buvo tik ką grįžęs iš JAV-ių. Po Ameriką vysk. M. Reinsys keliavo keletą mėnesių. Jis buvo aplankęs visas lietuvių kolonijas. Savo išpuodžius apie Ameriką papasakojo Sakių gimnazijos mokyto-

jams ir mokiniams gimnazijos salėje. Ypatingai visus jaudino šiuos vaizdus jo lankymosi metu vasaros karščių Čikagoje. Vysk. M. Reinsys papasakojo, kaip karštomis naktimis kankinasi Čikagos lietuviai, nes būsūs karščiai būna ne tik dieną, bet ir naktį. Mes dabar suprantame, kad tuo metu buvo tikrai pragariškas lietuvių butuose karštis. Tada žmonės Čikagoje vėsintuvų neturėjo. Mes, mokytojos, ilgai kalbėjome apie tuos baises Čikagos karščius. Nė viena Čikagoje gyventi nenorėjome. Džiaugėmės, kad nereikia ten važiuoti.

Visai kitaip galvojau 1949 m., kai rengėmės keliauti iš Vokietijos į Čikagą. Nors apie tuos karščius, vysk. M. Reinio pasakotus, prisiminėme, bet dėkojome Dievui, kad leidžia keliauti į Čikagą. Tada minėjome arkivysk. M. Reinį ir galėjomes jo liūdno likimo — mums buvo aišku, kad jo laukia kankinio mirtis, nes jis buvo kilni asmenybė.

A.a. arkivyskupas MEČISLOVAS REINYS, nukankintas Vladimiro kalėjime

Popiežiaus darbo diena

MONS. KL. RAZMINAS

Ne tik Katalikų Bendrija, bet ir visas pasaulis š.m. rugsėjo 26 d. paminėjo popiežiaus Pauliaus VI 80-jį gimtadienį. Tūkstantčiai sveikinimo telegramų ir raštų iš viso pasaulio kraštų pasiekė Vatikaną. Paulius VI tačiau ir tą dieną pašventė įprastam darbui. Nebuvo nei specialių audiencijų, nei didesnių iškilmių, tik pavakariais jis nuvyko į Sv. Petro baziliką ir čia pašventino naujas skulptoriaus Luciano Minguzzi sukurtas bronzines duris, kurios pakeitė seniau buvusias medines. Oficialus Pauliaus VI 80-jų gimtadienio minėjimas įvyks spalio mėnesį pasaulio vyskupų sinodo metu.

Vatikano spaudos centro direktorius kun. Romeo Pancirolis ta proga surengtoje spaudos konferencijoje plačiau aptarė nenulistamą šv. Petro įpėdinio veiklą visos žmonijos labui. Jis pirmą kartą išsamiau nusakė ir ištisą popiežiaus dienos darbų programą, kuri ir daugeliui "Tėviškės Žiburių" skaitytojų yra nežinoma.

Paulius VI, — kalbėjo Vatikano spaudos centro direktorius, — kasdien keliasi apie 6 v.r., pažadintas savo žadintuvo, kuris jam tarnauja jau nuo pat jaunystės dienų. Popiežius to laikosi ištikimai, nežiūrint smarkių artritinų skausmų, kurie ypač ryškiai kankina jo dešinįjį kelią ir tik vėliau apsi-pratus kiek sumažėja. Pasimeldęs savo privačioje koplyčioje aukoja šv. Mišias lotynų kalba pagal naująją tvarką. Pusryčių metu peržvelgia dienos spaudą. 8.45 v.r. popiežius eina į savo darbo kambarį pasirengti įvairiems priėmimams, kurie prasideda 10 v. bibliotekos kambaryje. Antradieniais lieka savo studijoje ir rengia kalbą bendrai trečiądienio audiencijai. Pietų metu 13.30 žiūri televizijos ar klauso radio žinių. Pavalgęs, susikaupia prieš švenčiausiąją koplyčioje, trumpai

pailsi ar skaito. Po to kalba brevijorių ir iki vakarienės dirba savo studijoje.

Po vakarienos 21.30 v. sukalba Rožinį ir vėl dirba iki 23 v. Po to atleidžia savo sekretorius ir toliau dirba vienas dažnai iki 2 v. nakties. Tai kiekvienos dienos darbo programa, kuri jau kartojasi per 14 metų. Labai daug laiko užima privačios ir viešos audiencijos bei įvairios iškilės. Kasdien popiežius priima įvairių kongregacijų vadovus kardinolus, besilankančius vyskopus ir įvairias kitas asmenybes. Kiekvieną trečiądienį bendroje audiencijoje Paulius VI prima daugelį tūkstančių maldininkų iš viso pasaulio kraštų. Tai nepaprastos įtampos darbo programa.

Vatikano spaudos centro direktorius savo apžvalgoje išskėle Sv. Tėvo asmens žymiausias charakterio bruožus: žmoniškumą, tėviškumą, paprastumą ir ypač drąsamą. Šventasis Tėvas, — kalbėjo kun. Pancirolis, — daug kartų turėjo drąsos pasakyti "ne", nežiūrint pavojaus būti nesuprastam ar tiesiog viešosios nuomonės kritikuojamam. Įvairiais atvejais parodė neišsėskamą kantrumą, nieko nepasmerkdamas.

Pauliui VI, kaip vyriausiam dabartinės K. Bendrijos vadovui, teko nepaprastai milžiniškas uždavinys tęsti II Vatikano santarbojos darbus ir įgyvendinti jos nutarimus. Tai didelis darbas — viską naujai perorganizuoti, pertvarkyti, atnaujinti. Savaimė aišku, tai sukėlė gausybę naujų problemų, nerimo ir net pasipriešinimo, ypač liturgijos ir vadinamosios "Ostpolitik" srityse. Tik ateities istorija galės tinkamai suprasti ir įvertinti Pauliaus VI asmenį ir jo nuopelnus Bendrijai bei visam pasauliui.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

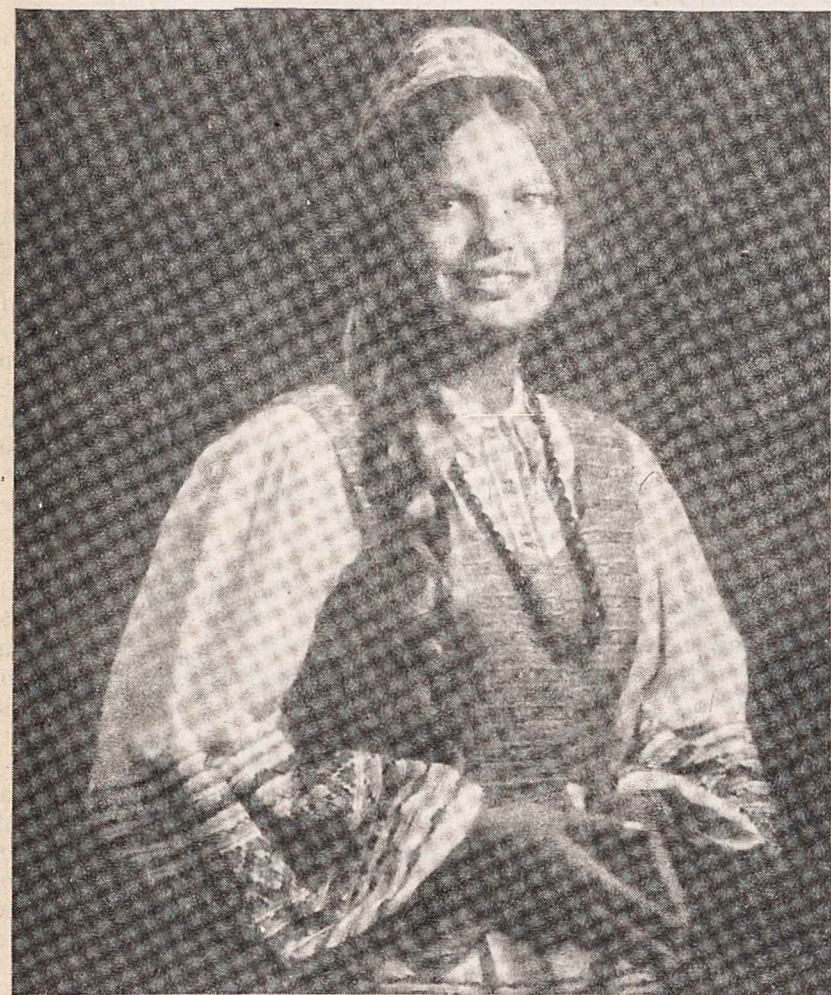
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BŪSIMASIS KAUNAS
“Literatūros ir Meno” korespondentė Alė Počiupaitė rugsėjo 10 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su šio miesto vyr. architektu Algimantu Sprindžiu apie būsimąjį Kauno centrą, kuriam jau baigiamas ruošti detalus išplanavimo projektas. Laisvės alėja bus paversta vien tik pėsčiųjų gatve, išsaugojant senąsias liepas, parūpinant daugiau gėlių ir poilsio suolus. Alėja numatoma išgrįsti dviejų spalvų gelžbetoninėm plokštėm, parūpinti jai originalius šviestuvus. Prie centrinio pašto rūmų jau pradėta būsimo zoologijos muzėjaus statyba pagal architektų A. Keturkos, K. Zykaus ir inž. S. Bylos projektą. Buvusioje žemės ūkio parodų aikštėje išaugs biblioteka su 1,8 milijono tomų talpos knygų saugykla, suprojektuota architekto B. Zabulionio ir inž. A. Kazlausko. Tarp K. Donelaičio ir Kęstučio gatvių, netoli buvusios Igulios šventovės, kuri dabar paversta vitražo ir skulptūros galerija, bus pastatyti du 300 ir 500 vietų viešbučiai. S. Daukanto gatvė, taip pat rezervuota tik pėsčioms, žaliakalnių sujungs su Karmelių sala. Žaliakalnio slautis pėsčiams padės įveikti specialūs laiptai, su taku po radijo gamykla, vedančiu į Raudonosios armijos prospektą. Ta gamykla yra buvusi Priskelimo šventovė, pastatyta, bet neužbaigta įrengti iki II D. karo pradžios. Raudonosios armijos prospektu vadinamas buvęs Ukmergės pletas. Planuojama Karmelių salos parką su S. Daukanto gatve sujungs pėsčiųjų tiltas.

Senoji Kauno turgavietė buvo nugriauta, ruošiant naujus kelius susisiekimui. Ją pakeis architektės D. Juchnevičienės suplanuota aikštė, turėsianti fontaną ir paminklą sovietų partiečiai F. Dzeržinskiui. Nemuno krantinė, dabar vadinama Pergalės krantine, platinama nuo Biršto no gatvės iki Aleksoto tilto. Šiom gatvėm teks pagrindinis transportas, vyks. M. Valančiaus gatvė rezervuojant tik lengviesiems automobiliams bei vietiniams sunkvežimiams. Automobilų srautą nuo senamiesčio nukreips ir naujas tiltas, Vilijampolės sujungiantis su Žaliakalniu. Naujasis Vilijampolės Smėlių rajonas ateityje susilauks 100-000 gyventojų. Pačiame Kauno centre bus vengiama augštesnių pastatų, juos rezervuojant viršutinei Žaliakalnio terasai. Iš Kauno senamiesčio bei centrinės dalies bus iškelto tokios pramonės įmonės, kaip “Neries” fabrikinis, pieno kombinatas, vaisių - daržovių konservų fabrikas, tabako gaminių įmonė “Kova”, auto remonto gamykla ir kt.

SEŠIOLIKMEČIŲ ISDAIGOS
Panevėžio miesto liaudies teismo tarėja Irena Aleknieienė “Tiesos” 173 nr. atskleidžia nemalonias šešiolikmečių paaušlių išdaigas: “Vėlyva valanda žmogus skubėjo į viešbutį. Iš tarpunamio išdėgų vaikinuks ir pareikalavo cigarečių. — Vaikams dar anksti... — praeivio sakiny s nutriuko, nes du smarkūs kumščio smūgiai ir veidą neleido jo baigti.

Šis D. JUDICKAITĖS spalvotas portretas buvo išstatytas pirmoje eilėje — Wellington Square. Ten pat buvo ir Valaičių jaunimo didelė spalvota nuotrauka. Judickai yra “T. Žiburių” mecenatai ir lietuviškos veiklos rėmėjai stambiomis aukomis

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
išsikūręs nuosavdose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas “TALKA”
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalius šeštadieniai uždaryta.	MOKAMĖ UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santaupas 7% term. depozitus 1 m. 8¼% pensijų fondas 8½%
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamos pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$9,000,000.	IMAME UŽ: asmenines paskolas 11% nekila. turto pask. 9¼%

Windsoro tautinių šokių grupės merginos po gražiai atliktų tautinių šokių LB surengtame Tautos šventės minėjime Detroitė

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA
spalio 22, šeštadienį, Jaunimo Centre rengia
Vilniaus Dieną ir dr. J. Basanavičiaus 50 m. mirties sukakties MINĖJIMĄ

Programoje:

1. Prof. A. Musteikio iš Buffalo paskaita — “Vasaros garsai” — Toronto mergaičių trijulės meninė dalis
3. Pasilinksminimas, grojant J. Vaičiaus orkestrui.

• Pradžia 7 v. vakaro
VALDYBA

HAMILTON

VILNIAUS DIENA. Spalio 22, šeštadienį, visi renkames į Jaunimo Centrą švęsti mūsų sostinės Vilniaus Dienos ir pagerbti Lietuvos patriarcho dr. J. Basanavičiaus 50 m. mirties sukakties progą. Paskaitą skaitys svečias iš Buffalo prof. A. Musteikis, o meninę programos dalį atliks mergaičių trijulė “Vasaros Garsai”, palydint akordeonistei Aldonai Biskytei iš Toronto. Po programos bus pasilinksminimas, grojant J. Vaičiaus orkestrui.

Sio pobūdžio renginys yra vienintelis Kanadoje, tad maloniai kviečiami ir tolimesnį aplinkinių tautiečių dalyvauti Vilniaus Dienoje ir mūsų patriarcho pagerbime.

SALPOS FONDO vajaus proga KLB Hamiltono apyl. valdyba mūsų kolonijoms skyrė pasikyrę \$50.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventės minėjimui iš švietimo vadybos jau gauta Scott Park auditorija. Taip pat gautas sutikimas pagrindinio kalbėtojo — Viktoro Nako. Jis buvo baltiečių žygio Vašingtone vyriausio vadovu. Minėjimas bus vasario 19 d.

N. METŲ SUTIKIMUI bilietus galima bus įsigyti ir kartu stalus užsakyti jau lapkričio pirmąją savaitę. Apyl. valdyba prašo nerengti privačių šokių.

PIGIOS ATOSTOGOS

- Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis
- Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos
- Kelionės laivais ir autobusais
- Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams

1922 — 55 metai — 1977

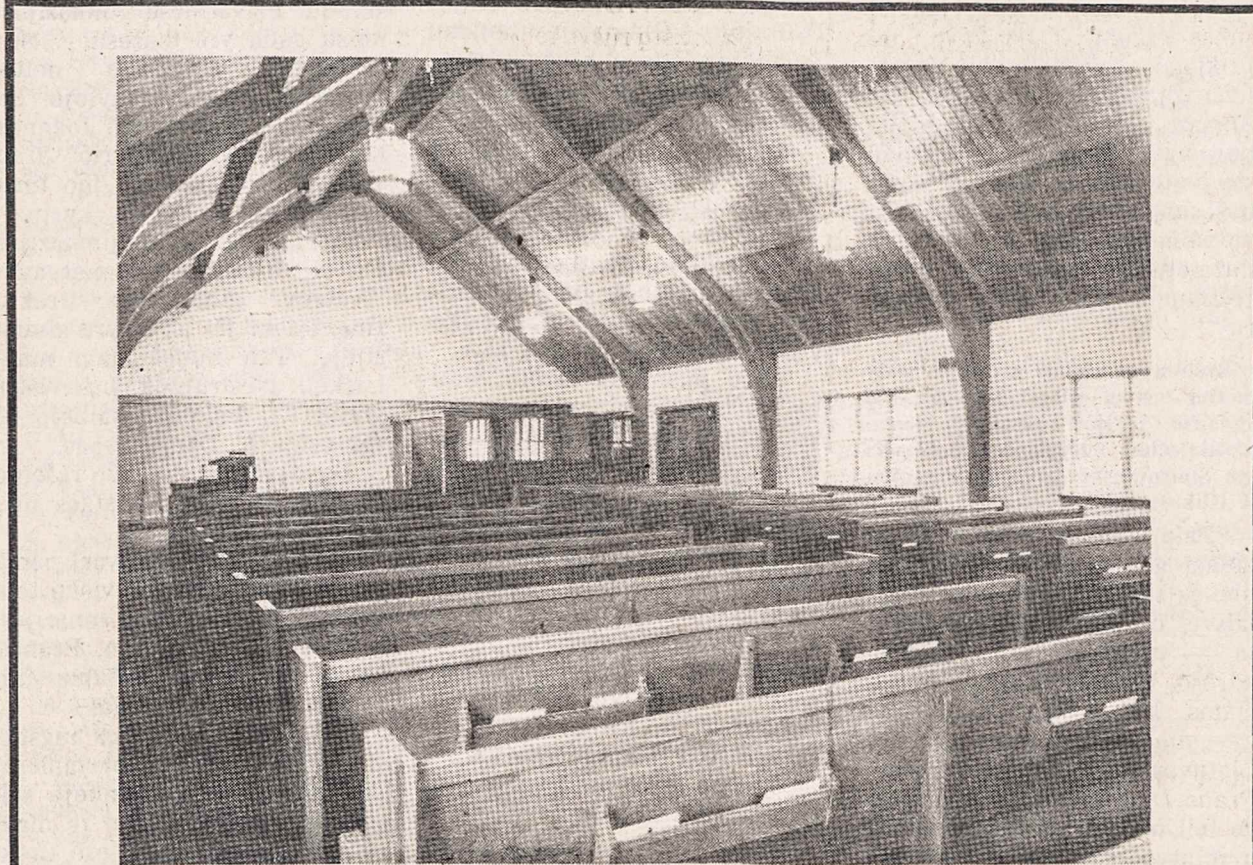
- Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas
- Visais kelionių reikalais kreipkitės į

Floriadoje, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

Las Vegas

TRAVEL SERVICE 58 JAMES ST. N. HAMILTON 525-8686

AMERICAN EXPRESS Travel Service REPRESENTATIVE

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės
JUNGTOJO AMERIKOS BALTIEČIŲ KOMITETO pranešimu, ambasadoriaus A. Goldbergo vadovaujamam JAV vyriausybės delegacijon Belgrado konferencijoje yra įtraukti ir penki etniniai grupių nariai. Jie rūpinis ispanų, žydų, Amerikos neegrų, iš kitur kilusių neegrų ir R. Europos kilmės amerikiečių interesais. Pastariesiems atstovauti yra pakviestas lenkas prof. Andrei Korbonski, Kalifornijos universiteto Los Angeles mieste politinių mokslų departamento vadovas. Jis yra pasižymėjęs savo veikla etniniuose reikaluose.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS centro valdyba, baigdama savo kadenciją, paskelbė centrinių organų rinkimus. Į rinkiminę komisiją Čikagoje įeina kun. Pranas Garša, Petras Petrutis ir Juozas Tiliušis. Kandidatai iš vieno skyriaus ar tos pačios vietovės turi būti siūlomi: centro valdybai — bent 7, kontrolės komisijai — 5, garbės teisimui — 5. Daužvardžio fondo valdybai reikia bent 7 kandidatų Čikagoje. Kandidatų sąrašai su jų raštišku sutikimu dalyvauti rinkimuose tuoj pat turi būti siunčiami šiuo adresu: LZS rinkimų komisija, P. Petis, c/o Margutis, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA. Pastaroji kandidatų sąrašus ir balsavimo lapelius išsiuntinė visiems LZS sąjungos nariams. Jei kurie nariai yra pakeitę savo adresus, balsavimo lapelių reikalau prašomi kreiptis rinkimų komisijon. Balsavimas bus pravestas iki š. m. lapkričio 15 d., o jo rezultatai bus paskelbti spaudoje. Tada senoji centro valdyba susitars su naująja dėl pareigų perdavimo datos.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ TARYBOS ir lietuvių delegacija rugsėjo 20 d. lankėsi pas JAV konsulą Melburne R. A. Brandą. Jam buvo įteiktas bendras protesto laiškas Prano ir Algirdo Brazinskų klausimu. A. Žilinsko parašyta lietuvių peticija su septyniais lapais parašų. Delegacijai sudarė: A. Pocius, S. Stankūnėvičius, lenkų atstovas S. Rozyckis, čekų — Foresteris, ukrainiečių — N. Kosenka. Jos nariai priminė konsului R. A. Brandui, kad P. A. Brazinskai nėra paprasti lėktuvų pagrobėjai, nes jie neėmė įkaitų, nereikalavo pinigų, o tik siekė laisvės. Dėlto jiems turėtų būti leista pasilikti JAV.

Britanija
“EUROPOS LIETUVIS”, vienintelis lietuvių savaitraštis Europoje, savo 30 metų sukaktį paminėjo specialiu vedamuoju rugpjūčio 2 d. laidoje. Pradžią šiam laikraščii yra davęs 1947 m. liepos 25 d. rotatoriūmi išleistas “Užsienio ir vidaus žinių biuletenis”, tų pačių metų spalio mėnesį tapęs “Britanijos Lietuviu”, o nuo 1953 m. pabaisęs — “Europos Lietuviu”. Nuosavoje spaustuovėje jis yra spausdinamas nuo 1952 m. Ši spaustuovė turi du linotipus, gerą spausdinimo mašiną bei kitas pagalbines priemones. Jos paslaugomis taigpi naudojasi Nidos Knygų Klubas ir latvių savaitraštis “Londonas Avizes”. Ilgiausiai “Europos Lietuvių” redagavo rašytojas Kazimieras Barėnas. Dabartinis redaktorius yra Juozas Lūza. Savo žydyjeim laiko tarpų, kai Europoje buvo daugiau lietuvių, savaitraštis “tūrėjo apie 3,000 skaitytojų. Apie dabartines “EL” problemas vedamajame rašoma: “Mintint laikraščio 30 metų sukaktį, didžiausią rūpestį kelia jo ateitis. Lietuvių Namų bendrovė pasiūmus sunkia ir nuostolinga leidimo našta, dar vistiek lieka neišspręstas skaitytojų ir bendradarbių klausimas. Ne tik emigracija, bet ir mirtis išretino lietuviškosios spaudos entuziastų eiles. Nors per paskutiniuosius keletą ar keliolika metų skaitytojų nykimas nėra tragiškas, bet jų yra likę gal tik trečdalis nuo anų gerųjų laikų...” Skaitytojams JAV ir Kanadoje “Europos Lietuvių” yra siunčiamas oro paštu. Jo metinė prenumerata — \$19.50. Adresas: 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

LIETUVIŠKA SEIMOS ŽIDINĖ
Bostone sukūrė Romas Sležas ir Birutė Vaičiūrgytė. Evangeliškas su tuoktvių apeigas atliko kun. P. Dilyš, atskridęs iš Čikagos. Abu jaunavedžiai yra pasižymėję kultūrine veikla.

Brazilija
MISIJONIERIUS KUN. F. BENDORAITIS, medicinos gydytojas, po ilgų pastangų įsigijo laivą “Gerasis Ganytojas” ir jį pritaikė ligoninės reikalams. Ši plaukiojanti ligoninė turi raštinę, ambulatoriją, gydytojų ir dantisto kabinetus, laboratoriją, kambarį ligoniams, salę, valgyklą, keturis miegamuosius, yra aprūpinta radijo siųstuvu. Laivas buvo pašventintas birželio 15 d. Randonijoje, Guajara-Miriam mieste. “Gerojo Ganytojo” laivą kun. dr. F. Bendoraitis šią vasarą plaukiojo Rio Guaporės upe, teikdamas pagalbą džunglių gyventojams. Jam talkina dr. Vytautas Kiaušas, medicinos studijas baigęs Australijoje. Atvykęs į III PLJ Kongresą, jis pasiliko Brazilijoje. Pradžioje dr. V. Kiaušas susidūrė su nemažais sunkumais, nes Brazilijos vyriausybė pareikalavo papildomų dokumentų, kurie jam pagaliau buvo gauti iš Australijos Rymanės Steponeitytės pastangų dėka. Dr. V. Kiaušui dabar jau suteiktos pilnos gydytojo teisės.

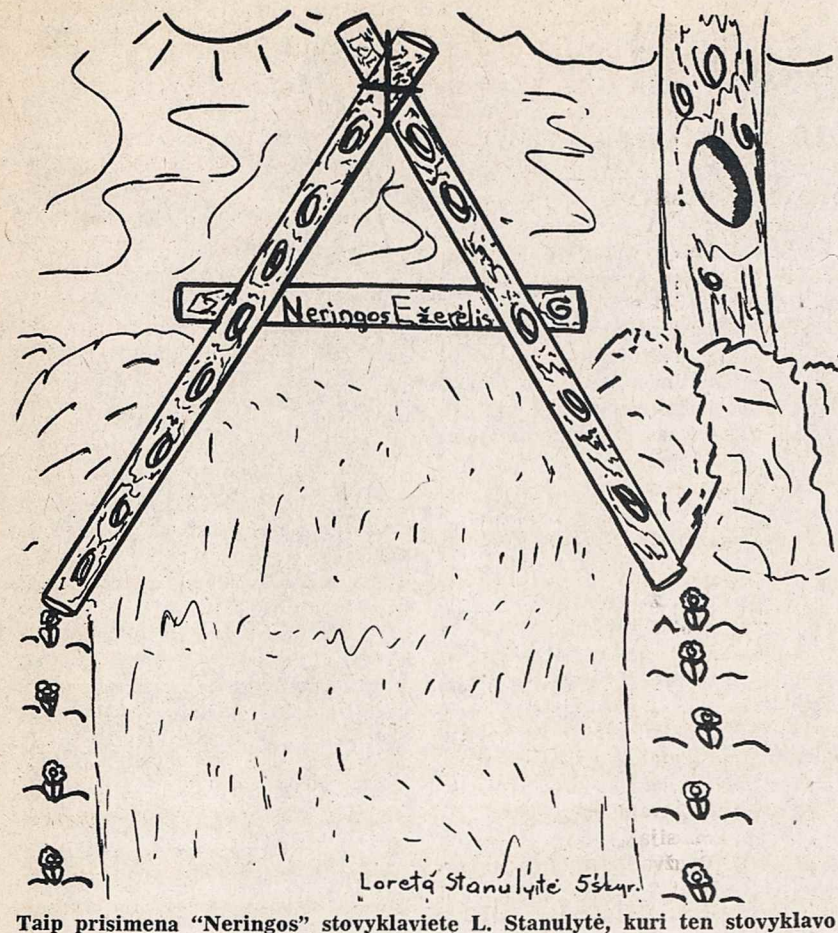
Urugvajus
KUN. JONAS GIEDRYS, Montevideo lietuvių parapijos klebonas, “Lietuvos melodijų” serijoje išleido jau vienuoliktą lietuviškų dainų plokštelę “Pienės pūkas”. Joje yra 12 pramoginės muzikos dainų, sukurty lietuvių kompozitorių ir gautų iš Vilniaus. Plokštelėje dainuoja solistai — Z. Jurgutytė, J. Misiukaitė, N. Paltinienė, N. Tallat - Kelpšaitė, T. Balčytis, B. Gadeikis, E. Ivanauskas, V. Malinauskas ir S. Povilaitis, groja — “Nerija”, “Kopų balsai”, “Vilniaus aidai”, “Nemuno ugnys”, Vilniaus televizijos ir radijo orkestras.

Australija
ADELAIDES LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRE rugsėjo 3 d. buvo

pagerbtas Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Albinas Spurgis, MIC, trijų sukačių proga — 70 metų amžiaus, 45 metų kunigystės ir 20 metų įsijungimo į marijonų vienuoliją. Pagerbtuves surengė bendras ALB ir parapijos atstovų komitetas, vašes — LK Moterų Draugija. Sukaktuviniuko sveikino: AL Katalikų Federacijos vardu — V. Miliauskas, lietuvių kunigų — kun. Pr. Vaseris, LKM Dr-jos Melburno skyriaus — M. Miliauskienė, ALB Adelaidės apylinkės pirm. V. Neverauskas bei gausūs kitų organizacijų atstovai. Sukaktuviniuko darbus ir gyvenimą nušvietė pagrindinį žodį taręs Pr. Pusdešris. Visų dalyvių vardų parapijos tarybos vicepirm. D. Karpys kun. A. Spurgini, MIC, įteikė dail. Rafaelio Madonos reprodukciją. E. Varnienės parašyta meninė programa atliko Šv. Kazimiero parapijos choras, diriguojamas vadovės N. Masiulytės, sol. J. Mažeikienė, aktorius J. Neverauskas, A. Urnevičienės vadovaujamas moterų kvartetas.

ITALIJA
KAUNO VYSK. LIUDAS POVIŁONIS su kun. dr. Pranu Vaičekoniu rugsėjo 29 d. atskrido Romon dalyvauti vyskupų sinodo darbuose. Aerodrome jį sutiko Vatikano valstybės sekretoriato atstovas prel. Audris Bačkis ir Romoje gyvenantys lietuviai kunigai.

ISTORIKAS PREL. PAULIUS JATULIS, Šv. Kazimiero kolegijos vice- rektorius, studijų tikslais rugsėjo 2-23 d. d. lankėsi Lenkijoje ir Švedijoje. Varšuvoje jis susipažino su bibliotekose bei archyvuose esančia gausia Lietuvos istoriją liečiančia medžiaga, talkinamas vienos Varšuvos universiteto bibliotekos direktorės Barbaros Vileišytės. Daug tokios medžiagos yra ir Danco archyvuose, bet jį juos patekti galima tik su specialiu leidimu. Dancige prel. P. Jatulis susitiko su savo senu pažįstamu kun. Jonu Pranui, 91 metų amžiaus, pokaryje gyvenusiu Borzechowo miestelyje. Šis senukas staiga mirė rugsėjo 6 d. Palaidotas jo paties pasistatydintoje lietuviškoje kapų koplytėlėje, dalyvaujant prel. P. Jatuliui, vietiniam vyskupui, kunigams ir gausiai tikinčiųjų miniai. Iš Danco prel. P. Jatulis buvo užsukęs į istorines Krokuvos ir Čenstakavos vietoves. Lankydamasis Švedijoje, jis tyrinėjo istorinę Lietuvos medžiagą Uppsalo ir Lundo universitetuose.

Taip prisimena "Neringos" stovyklavietę L. Stanulytė, kuri ten stovyklavo

Neringos ežerėlis

Neringos ežerėlis yra prie Neringos stovyklos Vermonte. Ežerėlis yra labai gilus ir švarus. Šią vasarą aš tenai stovyklavau ir man labai patiko. Mums reikėjo išlaikyti egzaminus ir eiti plaukti giliame vandenyje. Kitą pusę ežerėlio yra daug labai mažų žuvelių. Man patinka Neringos stovykla ir tas ežerėlis.

Loreta Stanulytė,
V sk., Torontas

Mano gyvulėliai

Man patinka arkliai, ir aš dažnai jodinėju. Aš moku jodama ant arklio šokti, jį nuvalyti ir prižiūrėti. Mano draugė ir aš norėjom gauti arklį, bet negavom. Aš gavau tik šunį ir katę. Jie kartais pešasi, bet nedaug. Mano katė yra tokia stora, kad jos pilvas žeme velkasi, bet man tai nesvarbu, man ji patinka.

Rita Ankus,
VI sk., Torontas

Mano vasaros atostogos

RAŠO TORONTO MAIRONIO MOKYKLOS MOKINĖS

Šiais metais mano atostogos buvo skirtingos, nes jas praleidau su savo mažyte sesyte. Saulė ją nudažė tamsiai rudai, šiltas oras išpūtė jos plaukučius ir pabaltino. Kiekvieną dieną jinai augo protu ir kūnu. Daug džiaugsmo man buvo pamatyti, kaip jinai juokiasi, verkia ir valgo. Jai dabar suėjo penki mėnesiai. Daug meilės jinai atnešė į mūsų šeimą. Kai jinai juokiasi, tai visi juokiasi. Vasara buvo ilga ir daug dalykų dariau su savo sesyte. Buvo dešimt kartų smagiau, kaip kitas vasaras. Kartais ir nepatenkinta buvau, kad reikėjo saugoti ją ir negalėjau išeiti pas drauges, bet kai jinai yra mano rankose, dėkoju Dievui, kad Jis man davė sesutę Ramintą.

Rasa Slapšytė, IX sk.

Praejusią vasarą mes važiavom į Ameriką. Matėme žymiausias Niujorko vietas. Plaukėme laivu su ekskursija iki "Statue of Liberty" ir aplink. Buvo labai smagu ir įdomu ją pamatyti. Dar toliau plaukėm iki Long Island pas geriausią mamąs draugę. Kiekvieną dieną mes ėjome į jūrą maudytis. Aš pririnkau daug kriauklių. Jūroje buvo labai didelės bangos, ir mus daug kartų su mama apvertė. Iš ten mes važiavome į New Jersey pas kitą šeimą. Su jais mes važiavome į jų vasarnamį, kuris buvo prie jūros. Kiekvieną dieną ėjome maudytis į jūrą. Saulė mus kaitino, ir kai jau buvo laikas grįžti namo, buvome juodi, kaip anglis. Po to mes važiavome pas kitus žmones, kurie gyveno Putname. Iš jų važiavome tiesiai namo. Labai smagiai praleidome vasarą — laikas taip greitai prabėgo.

Aldona Kasperavičiūtė,
IX sk.

Šiais metais aš pabaigiau aštuntą skyrių ir pradėjau vasaros mokyklą. Šešias savaites mokiausi anglų kalbos devintame skyriuje. Buvo daug namų darbų, ir aš neturėjau daug laiko daryti ką kitą. Kai pagaliau pasibaigė mokykla, liko tik trys savaitės atostogų. Šias tris savaites aš buvau namie. Tada prasidėjo Kanados paroda. Ten yra tiek daug ko matyti ir daryti, kad aš net keturis kartus važiavau ir dar visko nemaciau. Man ten patiko ir grįžau patenkinta. Labai greitai atėjo ilgasis savaitgalis ir laikas eiti atgal į mokyklą. Aš tik pradėjau gimnaziją ir jau vėl laukiu vasaros atostogų.

Aldona Sendžikaitė, IX sk.

Aš važiavau į Cape Cod, kur

Įdomi kelionė

Šią vasarą važiavau į Kaliforniją pas savo pusseserę Laimą. Per visą kelionę buvo labai karšta, bet kai važiavom į kalnuotas vietas, visi atvėsom. Man geriausiai patiko Colorado. Oras nepaprastai geras, visokiausių spalvų gėlių gali rasti ant jų kalnų. Slaitai tokie statūs, ir kelias neapverttas. Keliai vingiuoti ir labai statūs. Beveik ant kiekvieno kalno galima statyti slidinėjimo keltus. Kalnai rudi, žali ir mėlyni, ant jų auga labai daug pušų. Kalnų viršūnės žėri baltu ir sidabru blizgančiu sniegu. Kai važiavom pro Utah, tai kalnai buvo apelsinų spalvos ir geltoni. Jie visokiausių formų. Vienas kalnas atrodė kaip pilis, o kalnas šalia pilies — kaip barzdotos karalius. Netrukus įvažiavome į dykumas, kur buvo nepaprastai karšta ir buvo matyti kaktusai. Kalifornijoje visur matyti palmės ir alyvos grežiniai. Būdami Kalifornijoje, nuvažiavome Los Angeles į "Univer-sal" studijas, kur gamina filmus. Taip pat nuvažiavome į Disneyland. Buvo nepaprastai smagu ir linksma. Už pusantros savaitės išvažiavome namo ir grįžom per šešias dienas.

Zita Prakapaitė,
IX sk., Torontas

Karo lėktuvai

Mano vardas yra kapitonas Gintaras. Aš turiu kitus penkis kapitonus — Vyta, Rimą, Tomą, Darių ir Saulių. Mes kariavome prieš japonus. Mūsų lėktuvai vadinosi "Lekiantieji Aces M428". Vieną dieną mes išskridome žvalgybon ir susitikome su keliais japonų "Zeros 4TT St.". Vienas "Zero" pašovė Dariaus lėktuvą, ir jis mirė. Po to mes labai supykome ir visus "Zeros" nušovėm. Kai grįžome, generolas laukė. Jis įsakė man išmėginti naują lėktuvą. Jo vardas buvo B99 F16 kovotojas. Aš jį išmėginau. Man jis patiko, tiksliai vardas buvo perilgas, tai aš pavadinau F16. Visi mano kiti kapitonai irgi gavo F16. Mes laimėjome daug kautynių. Vieną dieną generolas įsakė bombarduoti Taiwan, Tokijo ir Hirošimą. Kai mes subombardavome, japonai pasidavė ir mes laimėjome karą.

Gintaras Uleckas,
VI sk., Torontas

Rasytės nelaimė

Kartą gyveno labai maža mergaitė vardu Rasytė. Ji turėjo gelsvus, auksinės spalvos plaukus, mėlynas akis ir buvo labai graži. Ji buvo gera mergaitė, tik nemėgo valgyti mėsos, daržovių, vaisių. Mamytė nekartą ragindavo valgyti, bet Rasytė nustumdavo lėkštę į šalį ir sakydavo:

— Ačiū, bet aš nenoriu daugiau valgyti. — Kartą tėvelis tarė:

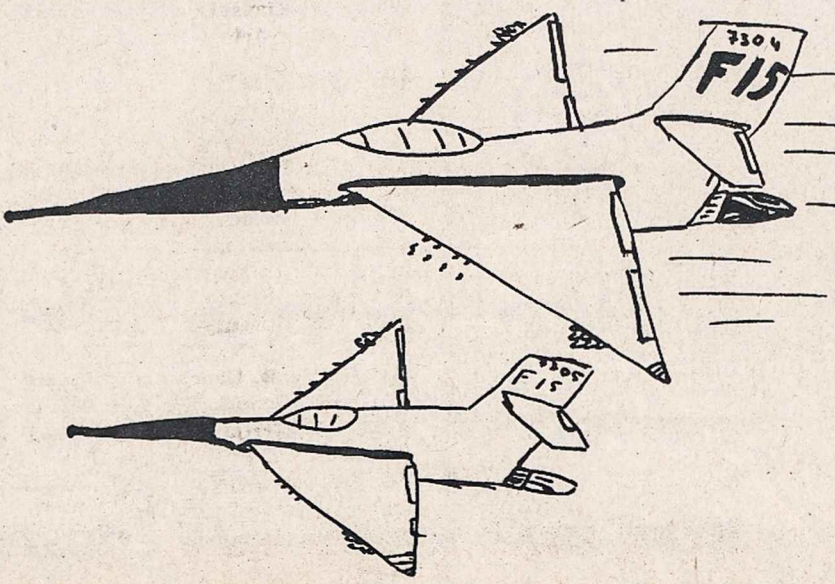
— Rasytė, jei tu nevalgysi, pasidarysi lengva kaip plunksna, vėjas tave nuneš į mišką, ir mes tavęs daugiau nebematysime.

Vieną vakarą, kai Rasytė atsigulė į savo lovytę, pajuto, kad jos rankos, kojos ir visos kūnelis pasidarė mažesnis. Jai pasirodė, kad jos kambarėlis pasidarė labai didelis. Staiga pakilo didelė audra, ir vėjas, pagriebęs ją už pečių, pradėjo nešti į mišką. Rasytė labai išsigando ir iš baimės pradėjo šaukti:

— Mamytė, mamytė, kur tu, gelbėk, vėjas neša mane į mišką...

Tuo tarpu Rasytė atmerkė apšaukusius akis. Šalia jos sėdėjo ant lovos krašto mamytė ir glostė jos galvutę. Tada Rasytė suprato, kad tai buvo tik sapnas. Pirmą kartą Rasytė pusrųčių metu valgė labai daug ir su noru. Ji prisiminė nakties sapną ir tėvelio pasakytus žodžius.

Vida Petkevičiūtė

Gintaro Ulecko išsivajoti lėktuvai, kuriais jis norėtų skraidyti

Sportininkės baltiečių varžybose — Rūta, Linda ir Diana "Vaba Eestlane"

Sporto darbuotojų suvažiavimas

BRONIUS KETURAKIS

Visuomeniniame judėjime sportiniai darbai irgi turi savo pareigas ir kasmetinį kraitį bendrojo kultūrinio plotmėj. Siekdami nuolatinio pažangumo, sporto padalinių atstovai metiniuose suėjimuose sijoja veiklos darbus, aptaria našesnių planų priėmimą.

Didysis planas — 1978 m. Pasaulio Lietuvių Sportinės Žaidynės Toronte, kurios savo apimtimi rikiuojasi į Pasaulio Lietuvių Dienų Kanadoj planą. Jau nuo 1976 m. gegužės mėn. palengva, bet realiu ir tvirtu žingsniu jos artinasi į užsibrėžtos programos įvykdymą. Sportinė veikla administraciniame ir praktiniame ruošos darbe, gretinant su kitais mūsų veiklos renginiais, turi specifines žymes, nes keletas sporto šakų ar jų rungtys turi nemažai įvairių techninių ruošos darbų. S-gos centro v-bai, kiek tai liečia ligšiolinį jos darbą, atrodo, pasisekė suburti reikiamą talpą, ir plati darbų vaga sėkmingai tęsiasi toliau.

Nors lietuvių sporto sąjūdis užjūryje turi ilgą patirtį, bet vadovaujančių žmonių šeima vis dar aštriai jaučia pažangusių vadovų trūkumą. Todėl neretai pasitaiko, kad numatyti planai nerealizuojami, lietuviškasis prieauglis negali pilnai išsitiesti.

SALFASS suvažiavimas Klevlande yra paskutinis prieš ateinančias 1978 m. PL Žaidynes. Jame privalo būti nustatyta visa būsimoji programa visoms sporto šakoms ar jų rungtims. Taigi, tenka ypatinga atsakomybė paskirų sporto šakų komitetų vadovams paruošti savo siūlymus. Negalime leisti žaidynėse tokių paskirų lengv. atletikos rungčių, jei nėra bent 4-6 dalyvių šiai rungčiai, nes tai būtų viešas mūsų nuomukio parodymas. Tai pasakytina ir apie plaukimą, nors čia lengviau sujungti prieauglio klases, išvengiant didesnio fiziologinio apkrovimo.

Diskusijos, siūlymai ir dauguma įvairių aiškinimų ar sprendimų reikalauja nuodugnaus susipažinimo su suvažiavimo darbotvarke. Taip bus sušaudyta laiko ir nereikės sakyti "keiskim statutą ar nuostatus". Kiekvieno atstovo sąžinės balsas teprimena, kad visi turime siekti bendros gerovės ir stipresnės sportinės veiklos.

Ypatingas dėmesys turi būti atkreiptas į aktyvų varžybinių pasiruošimų tiek grupėms, tiek pavieniams sportininkams. Tai, atstovų nuomonės ir planai suvažiavimo metu turi pilnai paaiškėti. Gal kaikuriuose vietose reikės talkos ar drąsios paraginimo, gal paties sportinio veikimo sustiprinimo vie-

Elito ar liaudies balsas?

AL. GIMANTAS

Ką tik pasibaigusi vasara buvo pakankamai įdomi spaudos talkininkui, bandančiam analizuoti esamą padėtį ir nuotaikas sovietinamos Lietuvos kasdienybėje. Tam tikroms išvadoms šaltiniai nebuvo jau taip blogi. Pirmiausia reikėtų pasikliauti atvykstančiais iš anapus. Tokių šiuo metu yra lyg ir trys ryškesnės grupės.

Pirmajai grupei priklausytų išleisti iš ten disidentai, kuriuos reikėtų laikyti atvykusiais čia nuolatiniam apsigyvenimui. Ant- rą ir trečią grupę sudarytų laikini atvykėliai — turistai mėnėsiui, dviem ar trim išleisti artimųjų aplankyti, pavieniai ar grupinių kelionių nariai. Čia susiduriame su dviem, gana skirtingom tautiečių charakteristikom. Tie "antri" tai dabartinės santvarkos, režimo, biurokratinių aparato pareigūnai, lyg ir sistemos palaikytojai. Treči — tai eiliniai gyventojai, turį nereikšmingas tarnybas, be didesnių išpareigojimų. Kaikurie jų jau pensininkai, nepartiniai, tai suprantant nebūtinai siaura prasme.

Susitikus ir bent kiek plačiau išsikalbėjus su minėtų trijų grupių atstovais, stovinčiais itin skirtingose aplinkybėse, darosi lengviau suprasti, įvertinti nuotakas, lūkesčius ir užsimojimus tautiečių, vyresnių ir jaunesnių, sovietinamos Lietuvos aplinkoje.

Nė vienas jų negali pateikti bent kiek konkretesnių skaičių ar nuodėmių, tačiau, atrodo, di-

nu ar kitu būdu.

Idejinė ir tautinė žaidynių vertė yra gili ir brangintina, todėl visi S-gos darbai, už kuriuos yra atsakingi padalinių atstovai, turėtų sulaukti visuomenės paramos.

Ypatingos pagarbos verta dabartinė S-gos centro valdyba, pagirta praėjusiame suvažiavime ir visomis jėgomis siekianti visų darnaus bendradarbiavimo. Sveikos sportinės idėjos ir lietuviškas ryžtas turi lydėti SALFASS suvažiavimą Klevlande.

disidentinis judėjimas nėra nei gausus, nei gerai organizuotas. Budri valdinio aparato akis (kas to nežino!) neleidžia plėstis ir apimti masių. Beveik uniforminė baimė ir nepasitikėjimas vienu kitais yra sistemos žymė, dar vis giliai išpausta gyventojų galvoje.

Gana kuklūs ir pačių disidentų užmojai. Pirmiausia jie siekia žmoniškųjų laisvių konstitucijos ir esamų įstatymų ribose. Atrodo, pabrėžiama ne visa tauta, bet daugiau individas, jo laisvė bei teisės. Galima spėlioti, kad toks atvejis (jei jis yra tikras) iš dalies gali patenkinti ir režimą, lyg ir demonstruojant prieš viešąją opinią, kad ir ten galimi šokie tokie nepasitenkinimo pasireiškimai, dar vis nepajėgiantys sudrebinti institucinių rėmų. Tai tik garo išleidimas per stiprokus vožtuvų kraštus...

Tam tikras krašto gyventojų sluogsnis yra pripratęs ir savotiškai susitaikęs su esama padėtimi, gal net ir nesuinteresuotas jokiais pakeitimais. Tai ta naujoji klasė, naujos "ponijos" sluogsnis, sąmoningai išplėstos valstybinės biurokratijos mažiau ar daugiau privilegijuotų legijonas. Tai lyg ir egoistinis rūpestis tik savimi, savo šeima, gerove ir tik šios dienos prieinamais malonumais. Idealistiniai užmojai, nusiteikimai jiems yra labai tolimi ir neryškūs.

Gal ir reikėtų suprasti tokias ar panašias nuotakas, žinant, kiek daug tie žmonės yra kentėję karo metais, koks sunkus buvo pokario laikotarpis, dešimtmečiais jaustas (iš dalies ir šandien tebejauciamas) įvairių gėrybių trūkumas. Ir dabar tebėra šio toks lenktyniavimas tarp kaimynų, kas gaus geresnį butą, baldus, gal automobilį įsitaikys, gal atostogų metu tolimesnį kraštą pasieks. Tai jau darosi ambicijos, prestižo ir statuso simboliu. Tai "beklasės" visuomenės būdinga žymė. Ji mums įdomi tuo, kad sudaro gal ir nevisai tikėtą, bet naują profilį visuomenės, kuri Lietuvoje šandien (ir rytoj) turi tam tikrą balsą ir svorį bent lokalinio pobūdžio kasdienybėje.

DU NAUJI KANADOS TAUPYMO LAKŠTAI

DIDELIS PASIRINKIMAS

Šiais metais yra didelis pasirinkimas Kanados taupymo laktų. Jų tarpe yra reguliarių palūkanų laktai, kurie moka palūkanas kiekvienais metais. Taip pat yra jungtiniai taupymo laktai (Compound Interest Bond), kurie automatiškai reinvestuoja jūsų palūkanas ir tuo būdu moka palūkanų palūkanas.

SAUGUS, VISUOMET IŠKEIČIAMIS, GEROS PAJAMOS

Abi laktų rūšys tebeturi tas pačias vertingas savybes, kurių dėka Kanados taupymo laktai milijonams kanadiečių per praėjusius 31-rius metus tapo pirmaujančia investacija. Jie yra saugūs, patikimas investavimas. Jūs galite iškeisti į pinigų kiekvienu momentu. Be to, jie duoda geras palūkanas kiekvienais metais.

Naujieji Kanados taupomieji laktai yra pažymėti 1977 metų lapkričio 1 dienos data ir duoda vidutiniškai metinių palūkanų 8.06%, jei išlaikiama iki nustatyto termino. Kiekvienas naujas laktas pirmaisiais metais duoda 7% palūkanų ir kiekvienais likusiais metais — po 8.25%.

REGULIARIŲ PALŪKANŲ LAKŠTAI

Jei norite turėti reguliarias metines pajamas iš savo investacijos, jums patiks reguliarių palūkanų laktas, kurio palūkanos automatiškai išmokamos kiekvieną lapkričio 1 dieną. Palūkanų išmokėjimo būdą galite pasirinkti — čekiu arba tiesioginiu pervedimu į jūsų taupomąją čekių sąskaitą. Šis tiesioginis pervedimas yra naujas patogumas jums.

Reguliarių palūkanų laktus galite pirkti grynais pinigais banke, kuriame atliekate pinigines operacijas, po \$300, \$500, \$1000 ir \$5000.

JUNGTINIŲ PALŪKANŲ LAKŠTAI

Jei norite didinti santaupas, investacijas ateičiai arba savo senatvės fondą, pasirinkite naujausius jungtinių

palūkanų laktus. Po pirmųjų metų gausite palūkanų palūkanas metiniu tarifu, būtent 8.06%. Šių laktų palūkanos paliekamos didėti ir yra išmokamos juos realizuojant arba suėjus terminui.

Štai kaip didėja \$100 vertės laktas:

Lpkr. 1	Vertė	Lpkr. 1	Vertė
1978	\$107.00	1983	\$158.78
1979	\$115.81	1984	\$171.77
1980	\$125.34	1985	\$185.81
1981	\$135.63	1986	\$200.97
1982	\$146.76		

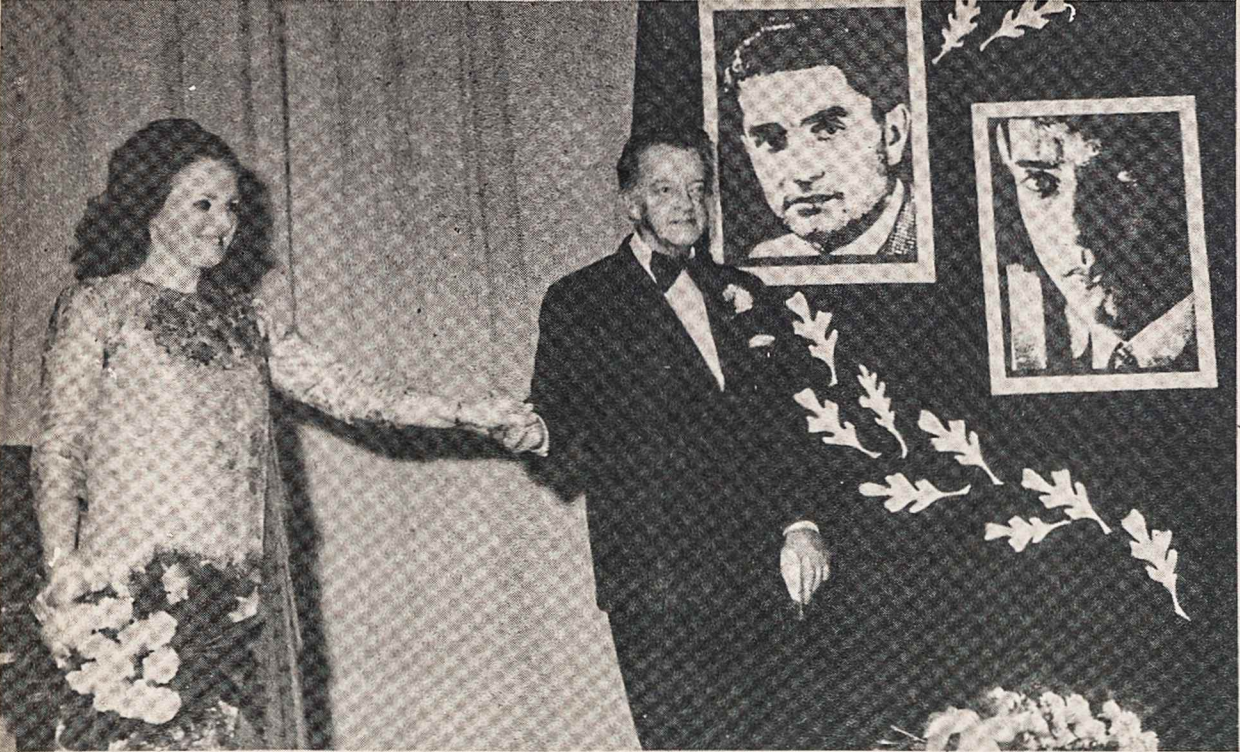
Jungtinių pajamų laktus galima pirkti grynais pinigais arba pasinaudojant patogiu mėnesiniu taupymo planu banke arba investavimo įstaigoje. Laktai gaunami po \$100, \$300, \$500, \$1000 ir \$5000.

PASIRINKITE

Kaip matote, yra didelis naujųjų taupymo laktų pasirinkimas, būtent, reguliarių palūkanų laktai ir jungtinių palūkanų laktai. Abi laktų rūšys jau parduodamos iki \$15000 (abi rūšys sudėjus). Jos yra įvestos, atsižvelgiant į jūsų taupymo poreikius. Pasirinkite tą rūšį, kuri jums yra geriausia.

8.06%
vidurkis palūkanų
iki termino galo

DIDELIS PASIRINKIMAS JUNGTINĖS ARBA REGULIARIOS PALŪKANOS

Solistė Daiva Mongirdaitė ir akompaniatorius Stasys Gailevičius, atlikę meninę programą a.a. Juozo Lukšos- Dau-
manto ir Romo Kalantos minėjime Toronte

Nuotr. St. Dabkaus

Mūsų žygis į sovietų ambasadą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kuris tada nusprendė žygiuoti iki Lietuvos pasiuntinybės, kur ketino palikti vėliavas bei plakatus, demonstratyviai pareiš-
kiant, kad nebuvo amerikiečių policijos leista prieiti prie So-
vietų Sąjungos ambasadų. Žygiuotojai susėdo poilsio
gatvėje, o tuo tarpu vienas lie-
tuvis jaunuolis iš JAV LJS val-
dybos narių grįžo apžiūrėti am-
basados ir policijos sargybos.
Patyrė, kad saugoma gana tvir-
tai, o policijos skaičius vis di-
dėjo. Taip pat buvo patirta, kad
jau apskambinta visai Ameri-
kos spaudai bei radijui ir tele-
vizijai, kad nelegaliai atsiskyrus
si nuo oficialiosios baltiečių
demonstracijos grupė jaunimo
žygiuoja demonstruoti prie so-
vietų ambasadų.

Sprendimas

Buvo sušauktas visų žyginin-
kų pasitarimas aikštelėje prie
vienos netoli esančios šventovės.
Turėjo būti padarytas
sprendimas: sustabdome nieko
nepasiekę žygį ir skirstomės į
namus ar, atsimindami savo
brolių ir sesių laisvųjų suvaržy-
mą mūsų tėvynėse, kur kasdien
rizikuojama daug daugiau, ne-
gu galimas suėmimas JAV-
-se, — ryžtamės žygiuoti, nepaisant
policijos užtvarų, iki ambasado-
-s? Garsiu riksmu pritarta
siūlymui tęsti žygį iki galo, net
prasiveržiant pro policijos už-
tvaras, jeigu reikėtų! Po keleto
šūkių nuotauka pakilo, ryžtas
padidėjo! Kanadiečiai buvo pa-
prašyti palikti demonstrantų
grupę, nes jiems suėmimo at-
veju gali būti atimta teisė grįžti
į JAV tam tikram laikui. Ka-
nadiečių jaunimas pasitraukė,
bet sekė žygis iki kitos gatvės pu-
sės. Taip pat pasitraukė kartu
žygiuojančių vyresniųjų dalis.
Taip liko apie 100 jaunimo, ku-
ris po paskutinio šūkio, nešda-
mas daugybę Lietuvos, Latvijos
ir Estijos vėliavų bei pla-
katų, skelbiančių mūsų reikalą,
pasileido bėgti gatve sovietų
ambasadų link.

Šūkiai

Prie skersgatvio jų jau laukė
policijos ant motociklų barika-
da. Pirmieji buvo policijos su-
laikyti, vadovas lietuvis buvo
pašalintas iš grupės ir tardo-
mas. Tačiau policijai nepavyko
demonstrantų sulaikyti, nes
tuojau vadovo pareigas perėmė
latvis jaunuolis, kuris grupę ra-
gino toliau nepasiduoti. Polici-
jai grupę pasisekė sulaikyti gat-
vėje už trijų pastatų nuo pa-
čios ambasadų. Jaunimas tuo-
jau pradėjo šūkiu kelti triukšmą,
kuris gana ankštoje
gatvių sankryžoje augštų pasta-
tų dėka rajone labai gerai ir
aiškiai buvo girdimas. Demon-
strantai vis garsiau ir garsiau
šaukė "Laisvės Lietuvai, Latvi-
jai, Estijai!" "Kur Pabaltijo
žmogaus teisės?!" "Sekėme
Helsinkį, sekėme Belgradą!"
"Kalbame už tuos, kurie negali
kalbėti!" Policija pasikvietė
daugiau pagalbos.

Irenos

Pasigirdo aštrūs sirenų gar-
sai, artėjantys iš šiaurės, vaka-
rų, pietų ir rytų. Tų pačių si-
renų garsai buvo ypatingai stip-
rūs mažoje gatvių sankryžoje,
nes tarp augštų pastatų. Vėl pa-
didėjo policijos skaičius: mo-
tociklistai, riaušėms malšinti iš-

trinuoti, šalmuoti, lazdomis
ginkluoti ir uniformuoti vyrai.
Mūsų jaunimas buvo apsigink-
lavęs tikrai savo pavergtų kraš-
tų vėliavomis, plakatais, skel-
biančiais jų padėti bei mūsų rū-
pestį jais, daina ir šūkiais! Ore
pasigirdo garsus ūžesys —
skraidė policijos malūnsparnis,
kuris sekė visus demonstrantų
judesius. Su sirenomis atsukubė
policijos sunkvežimiai, ku-
riais demonstrantai būtų gabe-
nami ir policijos stotis. Jų buvo
9, o policijos — arti 60. Matėsi
ir amerikiečių spaudos kores-
pondentai, fotografai, radijo
pranešėjai su savo aparatūra.
Laikrodis jau mušė šešias.

Sunkvežimiams priartėjus
prie gatvės kampo, ant kurio
buvo susibūręs jaunimas, pasta-
rasis pradėjo eiti skersgatviu ir
kitą kampą. Policija liepė pa-
likti vėliavas. Paklausė. Susi-
būrė visi kitame gatvės kampe,
jau artėjau ambasadoms, vėl pra-
dėjo unisonu šūkius ir susėdo
ant šaligatvio. Keli drausoliai
grįžo, paėmė Lietuvos, Latvi-
jos, Estijos vėliavas ir jas augš-
tai iškėlė pernešė per gatvę
prie jaunimo grupės. Jaunimas
sustojo, sugiedoję visų trijų
Baltijos kraštų himnus ir taip
pat Amerikos himną. Po to vėl
tesė šūkius. Policijai, atrodo,
jau pradėjo trūkti kantrybės.
Jie artėjo prie grupės. Kilo
įtampa, nes buvo jaučiama, kad
policija buvo pasiekusi ribą, iki
kurios buvo pasiryžusi jauni-
mui leisti demonstruoti. Jau-
nimas tačiau, tai pajutęs, nu-
sprendė, kad reikia policiją iš-
varginti ir tada vėl bandyti
veržtis iki ambasadų. Už poli-
cijos barikados buvo matyti,
kad ambasadose tą vakarą buvo
kažkokios priėmimas, nes pradė-
jo rinktis ilgomis sukniomis bei
frakais apsirėdę žmonės.

Dega vėliava!

Šūkiai bei himnų giedojimas
tesėsi, kol policija vėl pervežė
nuo ano kampo sunkvežimius.
Grupė vėl perėjo į kitą kampą,
palikdama sunkvežimius. Ten
iš kažkur atsirado Sovietų Są-
jungos vėliava — namų darbo,
nuimta nuo plakato. Ją jauni-
mas, ant gatvės augštai iškėlęs,
padegė ir šaukė "Laisvės Lietu-
vai, Latvijai, Estijai!" Po šio
įvykio policija jau rimtai pra-
dėjo ruošti suėmimus. Visus
nufotografavo, išsitraukė kny-
geles, o šalmuotieji išsiriškiavo
į eilę ir pervežė sunkvežimius.
Nuspręsta tuo metu, kad ne-
verta tęsti demonstraciją, nes
gauta jau pakankamai spaudos
bei radijo dėmesio. Vadovai
pradėjo prašyti skirstytis, su-
giedojus himnus paskutinį kar-
tą. Demonstrantai buvo tiek
įsiūbavę, kad nenorėjo pasi-
duoti policijos norams, tačiau
kartu nužygiavę toliau prie di-
džiųjų gatvių sankryžos paliko
ant statulos plakatus ir pradė-
jo skirstytis.

Ar reikėjo triukšmo?

Tą vakarą vietinė amerikie-
čių spauda idėjo nuotraukas iš
žygio bei sovietų vėliavos sude-
ginimą. Žiniose per televiziją ir
radiją buvo minima demonstra-
cija — oficialioji ir neoficia-
lioji.

Gaila tikrai, kad viešojo JAV
komunikacijos sistema beveik
nekreipia dėmesio į legalią, tai-
kingą, nors ir gausią demon-
straciją. Norint savo reikalą iš-
kelti plačiau bei atkreipti visu-
menės dėmesį Amerikoje, rei-
kia imtis nelegalių partizaninių
priemonių. Lietuviai* ir apla-
mai Pabaltijo žmonės prie to-
kių priemonių nėra pripratę ir

nevisiems jos yra priimtinos.
Užtat jaunimą, dalyvaujantį
šame žygyje į Sovietų Sąjun-
gos ambasadą, daug kartų ėmė
baimė ir išgastis, išgirdus poli-
cijos sirenas, pamačius šalmuo-
tuosius. Kiekvienas dalyvaujan-
tis jautė asmeninę riziką. Užtat
tenka didelė padėka šiam jau-
nimui, kuris drąsiai ir su dide-
liu ryžtu bei įsitikinimu žygia-
vo iki galo. Mūsų jaunimas pa-
sielgė rimtai, neprovokuojan-
čiai. Su policija elgėsi taip pat
rimtai ir švelniai. Tikėkimės,
kad jų ryžtas ir reikalas suprat-
mas lydys juos ir toliau į toli-
mesnius žygius už Lietuvą.

Gabija

Calgary, Alberta

SESTADIENINĖ LIETUVIŲ MO-
KYKLA pradėjo mokslą. J. Dubaus-
kienė sutiko tvarkyti mokyklos at-
skaitomybę, Gražina Noreikienė va-
dovaus mokyklai ir kartu mokys
pradedančiųjų grupę. E. Krausienė
mokys vyresniuosius, rankdarbių
klasei vadovaus K. Dubauskas, I.
Salkauskienė ir I. Brennan.

JULIJA VYSNAUSKIENĖ šiais
metais tautinių šokių nebetmokys.
Dvejų metų laikotarpyje ji mokė ir
vadovavo jauniesiems šokėjams.
Įvairiomis progomis buvo gražiai
pasirodys pro lietuvių parengimus.
Nepratusiems iš jaunų dienų tarpu-
saviję bendrauti, lietuviškų šeimų
jaunimą buvo bandyta sujungti į
darnią grupę, supažindinti su tėvų
gimtojo krašto papročiais, drabu-
žiais, muzika ir šokiais. Nektartą sa-
vo mokytoją su dėkingumu prisi-
mins buvusieji tautinių šokių rati-
lio šokėjai ir Kalgario lietuviai už
gražius jaunimo pasirodymus.

NESENIAI ATVYKUSIAI iš Kal-
garį Zaldukių šeimą iš Toronto ir A.
Jaugelių iš Montreilio sveikiname,
linkime joms sėkmės darbe ir gyve-
nime. Lietuvių Kalgario apylinkėje
visą laiką yra buvę nedaug, ir to-
dėl naujų atvykimas yra sutinkamas
su džiaugsmu.

METINIS KLB KALGARIO APY-
LINKES narių susirinkimas įvyko
rugšėjo 25 d. Tuxedo Community
salėje. Susirinkimui pirmininkavo
St. Noreika. Dvejų metų veiklos
pranešimus padarė valdybos nariai
E. Krausienė, A. Vyšniauskas, K.
Dubauskas, L. Simonėlis. Taip pat
padarė pranešimus komisijų pirmi-
ninkai, dalyvaujant Kanados visuome-
niniam gyvenime, būtent, B. Simo-
nėlienė, E. Krausienė, P. Gluoksnys.
Valdybos pirm. A. Sukys padėjo
visiems dirbusiems ir rūmiesiems
lietuvių veiklą bei pasirodymus.

Rev. komisijos pirmininko prane-
šimu, išdė pinigų yra \$2.414. Tur-
tas įvertintas \$1.625. Neseniai yra
įsigytos sėdadieninės mokyklos ir
laikraščio spausdinimo reikalams
priemonės. Dailininkės W. Zubiss
(Zubytės) padovanoto paveikslas lo-
terijai davė pelno \$1516. A. Nevadai
pasūlius, susirinkimui nuosirdžiai
pritariant, valdybai pavesta padėko-
ti p. W. Zubiss už "Rocky Mountain"
paveikslą dovanojimą, bilietų plati-
nimą (pardavė 900) ir už tokia di-
delę paramą Kalgario lietuvių bend-
ruomenei. Apylinkės pirm. A. Su-
kys pareiškė, kad Kalgario lietuvių
galėjo daugiau prisidėti prie bilietų
platinimo, nes paveikslas buvo gra-
žus, vertingas, ir nesunku būtų bu-
vę surasti daugiau bilietų pirkėjų.
Po valdybos narių pranešimų bu-
vo perrinkta ta pati valdyba iš 6
asmenų. Revizijos komisijai, be pi-
mininko, sutiko dalyvauti A. Jauge-
lis, neseniai atvykęs dirbti į Kalga-
rį ir tuojau įsijungęs į bendruome-
nės veiklos gretas. Po užklausimų,
išsiaiškinimų susirinkimas buvo
baigtas. Po to sekė kavutė, paruoš-
ta A. Sukienės ir M. Stankevičienės.
Pyragačiai buvo paaukoti dalyvau-
jančių susirinkime ponų. Perrinktai
valdybai linkime sėkmingai tęsti
bendruomenės veiklą, prisilaikant
jos nurodytų įstatuose tikslų. Pirmi-
ninkaujančio St. Noreikos jie buvo
susirinkime perskaityti ir paryškin-
ti. Pabrėžtas tikslas — jungti visus
lietuvius ir ypač kreipti dėmesį į
jaunimo išlaikymą lietuviškoje ve-
ikloje.

Besidomintiems dail. W. Zubiss

Talka lietuvių gimnazijoje

Jaunimo iniciatyva, aktyviai
pritariant VLB krašto valdybai
ir kuratorijai, šiais metais nuo
liepos 31 iki rugpjūčio 14 die-
nos buvo suorganizuota darbo
talka Vasario 16 gimnazijoje
berniukų bendrabučio remon-
tams ir pagražinimui. Iš jauni-
mo talkino: Jūratė Jurkšaitė,
Angela Vilčinskaitė, Sigrida
Preussaitė, Rainis Valiūnas,
Wolfgang Fischer, Manuel Kas-
sens po 13 dienų; Gabrielė Kil-
lus ir Albertas Stalioraitis —
po 11 dienų; Rusnė Baltrušaitė,
Arvydas Olišauskas, Vytau-
tas Poškaitis — po 6 d.; Manfre-
das Siušelis — 4 d., Vytautas
Slotkus — 3, Romas Šileris —
2 dienas. Dar vienas ar kitas
trumpėliau prisidėjo.

Iš vyresniųjų taipgi talkino
keletas asmenų. Antanas Siugž-
dinis tris savaites darbus koor-
dinavo ir pats, kiek galėdamas,
plušo. Kiršinas keletą dienų dir-
bo ir sutvarkė elektrinius įren-
gimus. Po dvi dienas dirbo Wal-
teris Šreifeldas, Karolis Dargys
ir T. A. Bernatonis, bet jam jė-
gų pritrūko ir, prisiminęs tėvo

patarimą "vaikeli, žiūrėk kaip
kiti daro", tik žiūrėjo ir patari-
nėjo. Antanas Verselis atsisakė
vykti atostogų, kad galėtų visus
viskuo aprūpinti. Ūkvedys Gie-
se nutraukė savo atostogas ir įsi-
jungė į bendrą darbą. Seiminin-
kės plušėjo, kad visi būtų so-
tūs. Ponia Siugždinienė, iš dar-
bo grįžus, nešė kavą ir "lašelį"
pridėjo, kad tik darbininkams
jėgų užtektų. Žinoma, reikia pa-
girti ir Riterių šeimą už stogo
aptvarkymą, prausykloje lubų
sudėjimą ir visokius gerus pata-
rimus.

Visa suskaičius, būtų apie
1.000 darbo valandų arba 125
darbo dienos. Vertinant pini-
gais, tai būtų apie 10.000 DM.
Tai didelis talkininkų įnašas
Vasario 16 gimnazijos gerovei.

Bendra darbo ir sugyvenimo
nuotaika buvo labai draugiška.
Kiekvienas stengėsi pagal savo
išgales. Nevienu pradėjo jau
ir jėgų pritrūkti. Kuratorijos
valdybos vardu visiems ir kiek-
vienam talkininkui sakau nuo-
širdų ACIŲ.

Tėv. Alfonsas Bernatonis

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:
734. Juodviršio, Juozo atm.,
Montrealis \$300
735. Sėrgautis, Antanas, Torontas 100
736. Ožalienės, Marijos atm.,
Tillsonburgas 400
737. Steiblio, Jono atm.,
Hamiltonas 100
Įnašus papildė:
685. Puteris, Algis iki 200
123. Jutello, Petro atm. 410
124. KLB Sudburio apylinkė 200
441. Kaziukonis, Pranas 400
23. KLB Otavos apylinkė 3.100

Dalinis įnašas:
Mackevičiaus, Brunardo atm. 55
Montrealyje mirusio Juozo Juod-
viršio atminimą gražiai įamžino KLF
trys broliai Juodviršiai — Pranas,
Mykolas ir Steponas. Fondas nuo-
sirdžiai dėkoja ir kartu liūdi.

Tillsonburgiečiai neteko Marijos
Ožalienės. Jos atminimą pagerbdam,
giminėms, draugai bei pažįstami
savo aukomis vėlionė įrašė į KLF
Fondo eiles; \$50: Tillsonburgo Lie-
tuvių ūkininkų Klubas, \$22: DLK
Gedimino kuopa, po \$20: B. Ožalas,
A. McNamara, D. Armstrong, J.
McGuire, K. Ožalas; \$15: P. Ožalas;
po \$10: K. Ratavičius, P. Augaitis,
G. Rugienius, S. Jakubickas, B. Dir-
sė, J. Strodumskis, A. Rudokas, B.

KUNIGŲ

SUVAŽIAVIMAS

JAV Kunigų Vienybės meti-
nis suvažiavimas įvyks spalio
12-13 d.d. N. Pr. Marijos seserų
vienuolyne, Putnam, Conn.

Spalio 12, trečiadienį:

registracija 11 v., koncelebra-
cinės Mišios 11.30 v., pietūs 12
v., paskaita "Tautinių parapijų
ateitis" (brolis Pasquariello,
Tautybių Reikalų Centro pirmi-
ninkas) 1 v.p.p., valdybos pra-
nešimai 2.30, "Nauji leidiniai
lietuviškai pastoracijai" (mišio-
las, giesmynas, katekizmai, bro-
šiūros) 3.30 (kalbės kun. V. Za-
karas, kun. V. Budreckas, kun.
K. Pugevičius), vakarienė 6 v.v.
"Kas daroma, kad parapijos bū-
tų gyvos ir lietuviškos" 7.30
(svarstymuose dalyvauja kunai-
gai, vienuoliai ir pasauliečiai).

Spalio 13, ketvirtadienį:

pusryčiai 8 v.r., "Dvasinis at-
sinaujinimas lietuvių parapijo-
se" 9 v.r. (svarstymuose da-
lyvauja kunigai, vienuoliai ir
pasauliečiai), koncelebracinės
Mišios 11 v.r., "Kaip Lietuvos
kovoja Bažnyčia nuo įparei-
goja" — 1 v.p.p. (kun. K. Pu-
gevičius), uždarymas 3 v.p.p.

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

tuviai turės progos pirmą kartą iš-
girsti šį gražų dainos vienetą. Salpos
Fondo komitetas tikisi, kad lietuvi-
koji visuomenė, tiek jaunimas, tiek
vyresnieji, pagerbs šį "Nerijos" cho-
rą savo gausiu dalyvavimu.

Taip pat tuo baliaus metu bus pri-
statyti lietuviai abiturientai visuome-
nei. Visi abiturientai yra kviečiami
dalyvauti šiose iškilimėse. Prašom
tuoj, jei dar neužsiregistravai, mie-
las abituriente, paskambinti telefo-
nu 549-5372 J. Pleiniui. Visiems bus
įteikta prisiminimui po knygą.

Po koncerto ir abiturientų prista-
tymo įvyks smagus šokiai, grojant
lietuviškam orkestrui, vad. J. Vai-
čiaus. Laimei išmėginti bus smulkių
laimikių loterija ir laimės staliukai.
Pirmąjį staliuką aukėjo mūsų visų
gerai žinomi lietuviškų organizacijų
rėmėjai A. E. Liaukai. Jiems už au-
ką Salpos Fondas nuosirdžiai dėkoja.
Komitetas kviečia visus iš anksto
nuošius šiam didžiam Salpos Fondo
baliui. Dalyvaukime visi — jaunimas
ir vyresnieji. Praleiskime vakarą
jaunatviškoje nuotaikoje! J. P.

kūryba pateikiu jos adresą: Zubiss
House of Art, 105-5809 Mac Leod
Tr. S., Calgary, Alta. Tel. 253-8044.
Kor.

Saunieji talkininkai, vasaros metu atlikę daug remonto darbų Vasario 16
gimnazijoje ir paruošę patalpas naujiems mokslo metams

LK RELIGINĖS ŠALPOS RĖMĖJŲ SĄJUNGA

telkia lėšas persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje
remti ir leidžia

"LKB Kronikos" knygas

Jau išleista 3 tomų "Kronikų" lietuvių kalba, o 1978 m.
bus išleistas ketvirtas tomas.

Lojolos universiteto vardu šiemet išleidžiamas pirmas
"LKB Kronikos" tomas ispanų ir pirmas tomas anglų kal-
bomis, kurie bus plačiai paskleisti tų kalbų kraštuose.
1978 m. bus leidžiama antras ir trečiasis tomas.

Jų išleidimui reikia didelių piniginių išteklių.
Mieli lietuviai! Skaitykime "LKB Kronikos" knygas ir
savo aukomis remkime jų išleidimą. Atlikime savo pareigą
persekiojamai Bažnyčiai ir pavergtai tautai!

Aukotojams išduodami kvitai ir jų aukos JAV-se atlei-
džiamos nuo federacinių mokesčių. Aukojusiųjų nemažiau
kaip 100 dol. pavardės bus įrašomos leidžiamose knygose.

Aukos siųsti: LK Religinės Šalpos Rėmėjų Sąjunga,
6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Kur
veikia šios organizacijos skyriai, aukas galima įteikti jų
valdyboms.

LKRS Rėmėjų Sąjungos valdyba

Siunčiu "LKB Kronikos" knygoms leisti \$

Aukų persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje remti \$

Vardas ir pavardė

Adresas

Sunkvežiminių vairuotojams: Liečia jūsų vairavimo leidimus

Jeigu vairuojate sunkvežimį virš
18,000 svarų arba velkate autovežimį
virš 10,000 svarų.

Po 1978 metų sausio 31 dienos jums
reikės perlaikyti egzaminus su
atitinkamu autovežimiu prieš išduodant
naują leidimą.

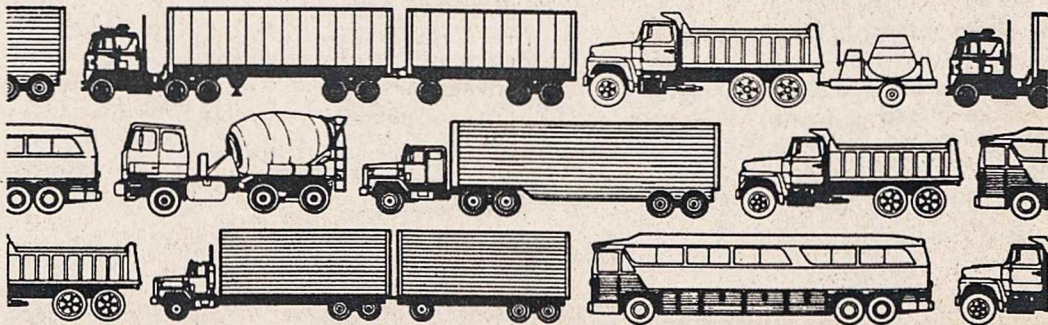
Privalote pervesti vairuotojo leidimą į atitinkamą klasifikaciją iki 1978 metų sausio 31 dienos.

Smulkesnė informacija gaunama vietinėje
jūsų transporto ir ryšių ministerijos
vairuotojų leidimų išdavimo įstaigoje.

Ministry of
Transportation and
Communications
Ontario

Hon. James Snow, Minister
Harold Gilbert, Deputy Minister

Kad laisvė būtų gyva...

HENRIKAS NAGYS

Visos kronikos yra pilkos ir paprastos. Jos mini tikrai faktus. Mes minime: vieno miško brolių, laisvės kovotojų, Juozo Lukšos, Daumanto, 25-erių metų mirties sukaktį. Jis pasirinko mirti, kad laisvė būtų gyva; ir kito tylaus kovotojo Romo Kalantos penkerių metų mirties sukaktį. Jie pasirinko mirti, kad laisvė būtų gyva.

Juozas Lukša savo mylimo ginklo plieno kulka pasirinko mirtį, nes priešas tiesė į jį krūvinus barbaro pirštus — priešų buvo daug, o jis vienas, nes kova buvo baigta. Jam. Mirti mi jis dar kartą liudijo savo meilę laisvei ir gyvenimui.

Romas Kalanta pasirinko Pilėnų mirtį. Ugnyje. Ir kaip klaidus fakelas sudegė, nušviesdamas vergijos ir smurto naktį. Kauno teatro sode suliepsnojo baltas laisvės žmogus, šaukdamas: LAISVĖS LIETUVA!

Sunku mums, gyviesiems, šiandien suprasti judviejų pasiaukojimą. Kiekvienas turime tikrai vieną gyvenimą ir vieną mirtį. Nepalikę gyvenimo ir nepasirinkę mirties, sunkiai suprantame didvyrius. Herojai yra taip toli ir taip augstai, kad juos temato istorija. Ateinančios kartos. Mes — tegalime paminėti juos. Stebėtis jais. Didžiutis. Ir kartoti drauge su Vaizgantu prie jų kapo: nenukalima tokia tauta, už kurią miršta jauni jos vaikai. Baisu, kai tiri mirti tikrai pradėjo gyventi žmonės. Stipresnio priešaikos liudijimo nėra šioje žemėje.

Kartais mums visa tai atrodo kaip pasaka. Dar vienas mitas. Mums — kuriuos mirtis aplenkė. Mums — kurie pabėgo nuo mirties. Mums — gyvenantiems pilko, migdančio kasdienybėje.

O taip, mes juk girdėjome apie nuostabius Juozo Lukšos žygius. Mes perskaitėme Daumanto "Partizanus". Paprastais žodžiais įsiai pasakoją nepaprastą epopėją. Miško brolių likimą. Jų drąsą. Jų priesaiką savo žemei, kurią jie nuolat ir nuolat patvirtino savo mirtim. Tiek jie teturėjo: kiekvienas po vieną, po savo mirtį. Ir ją jie pasirinko tada, kai nebebuvo kitos išeities: arba kovoje, arba apsupti priešų, kad nepakliūtų gyvi į savo priešų rankas. O taip, jie gyveno savo mažytėse požeminėse slėptuvėse, arti savo žemės širdies, ir mirtis kiekvieną sekundę, jų mirtis, gyvena šalia jų. Ginklas ir mirtis buvo neatsikiriama jų palydovai. Dieną ir naktį, naktį ir dieną. Žiemos speiguose ir vasarų tvankumoje. Granata, nuodų kapsulė, buvo nuolat čia pat, pasiekiamas ranka, kai reikėjo karčiąją priesaikos taure išgerti ligi dugno.

Mirti lengva eilėse, pasakose, bet kaip mirti gyvenime? Nesu, prantame. Nežinome. Todėl lenkiame galvas jų laisvės priesaikai. Ir kovai ligi paskutiniosios. Kai visos viltys dingusios. Kai nebėra pasirinkimo. Tada visos kulkos dar skiriamos priešui ir paskutiniojo — sau. Miško broliai. Miško

broliai, kurie ne žodžiais, bet savo krauju ir savo mirtim ko-vojo už Lietuvą.

Bepasmisčia jų mirtis? Ar tai mums nuspresti? Ar tai mums teisti? Mes nulenkiame tikrai prieš juos savo galvas. Mes tikrai tylėkime kaip žemė... Ir Romo Kalantos susideginimas. Taip, mes girdėjome apie Pilėnus. Mes žinome, kad tai nebuvo legenda. Mes pažįstame ugnį. Tačiau nepa-žįstame mirties ugnyje. Šiaubingos mirties. Baisios mirties.

Kiek yra tokių, kurie šitaip šaukė už laisvę? Tokių baltis būdu jaunas lietuvis atkreipė pasaulio akis: žiūrėkite, mano žemė pavergta! Laisvės jai šaukiu ir degu gyvu fake-lu. Kaip ant kuorų ugnis, šaukusi kovotojus. Kaip žėruojan-ti aušra, užliejusi visą horizon-tą kruvina ugnimi, pranašau-janti rytmetį. Naują dieną. Die-ną, kuri nugalėjo, sudegino naktį ir tamsą.

Nebuvo pilkų gimtosios žemės raudotųjų, kurios būtų ga-lėjusios apraudoti Daumanto ir Kalantos mirtis. Jie mirė vie-niši, nes mirtį kiekvienas pasiti-klia vienišas. Jie žinojo, kad nelaidos jų minų minios. Jie gerai žinojo, kad herojai dažnai miršta vienišai. Bet ne dēlei garbės jie mirė. Jie pa-sirinko mirtį, nes žinojo, kad ver-ta už laisvę mirti. Jiems laisvė nebuvo tikrai žodynuse įrašytas žodis. Patosas. Daina. Jiems laisvė buvo jų liki-mas. Jie mirdami įprasino savo žemę. Neveltui ir neat-sitiktinai Daumantas savo kny-gose pirmame puslapyje įrašė Tomo Jeffersono žodžius: LAISVĖS MEDIS TURI BŪ-TI KARTKARTĖMS PALAIS-TYTAS PATRIOTŲ IR TIRO-NU KRAUJU.

Juozas Lukša žinojo ką tai reiškia. J O kraujo laukė gim-toji žemė. J O, ir sulaukė. Ir jis žinojo, kad taip bus, nes jis pats pasirinko savo kraujui sa-vo žemę.

Tokia žemė šventata. T O K I E žmonės yra didvy-riai. Ir nemirtingi. Ir jiems skir-iami žodžiai niekados nepajė-gia aprašyti jų neaprepiamos aukos. Jiems abiemis skiriu DE-DIKACIJĄ. (Eil. iš "Brolių balti atvirai").

Ziema. Mirtis. Žiema ir mirtis užklojo juos amžinatvės migla. Baltu lininiu audeklu, baltu kaip sniegas ir debesy, kaip lengvas pušynų smėlis. Miegokite. Miegokite abu, nes judu grįžto n a m o. Tegul su-pas mylima, gera, sava žemė, kaip motina, ilgam, ilgam ir užtarnautam miegui. Miego-kite ramūs, Juozai ir Romai. Jūsų mirtys nebuvo veltui.

Tokios mirtys yra prisikėli-mo pradžia.

Tokios mirtys padaro gyve-nimą prasmingu.

Tokios mirtys n u g a l i pačią mirtį.

A.a. Juozo Lukšos-Daumanto 25 ir Romo Kalantos 5 metų mirties sukaktių minėjime Toronto. Kairėje — Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė skaito vėlionies laišku ištraukas, dešinėje — kalba poetas dr. H. Nagys. Nuotr. St. Dabkauskas

Šviesuomenės prieauglis Brazilijoje

RIMAS AMALVISKIS

Esu tikras, kad nė vienoje pasaulio šalyje lietuvių koloni-jos nėra tokioje varganoje būklė-jose šviesuomenės prieauglio atžvilgiu, kaip Brazilijoje.

Per pusę šimtmečio mes ga-lėjome pasididžiuoti tik koloni-jos gausumu. Skaičiavome de-šimtimis tūkstančių lietuvių Sao Paulo mieste ir apylinkėse išsi-barsčiusių, bet... inteligenti-mio prieauglio tepriskaičiavome ant vienos rankos pirštų. Ties-a, turėjome braziliskai-lietu-višką pradžios mokyklą, savi-tarpyje besiriejančias kelias or-ganizacijas, šokią tokią spau-dą, chorą...

Ne be pagrindo prieš 20 me-tų mokyti. Simas Bakšys, skau-džiai ironizuodamas rašė: "laik-raščius mums leidžia kraučiai, mokyklą išlaiko šiaučiai".

Didelis materialinis vargas neleido tėvams net pagalvoti apie vaikų mokslinimą toliau, negu pradžios mokykla. Keista, net ir dabar tenka stebėtis, kad čia buvo galvojama išlaikyti lie-tuvių, neruošiant inteligenti-jos kadru.

Atsimenu, prieš maždaug 40 metų, į Lietuvos konsulatą atė-jų vos ne vos šeima pramaiti-nantis tėvas su 11 metų berni-ku, PIRMUOJU užbaigusiu pra-džios mokyklą iš 400 mokinių tarpo. Su ašaromis maldavęs pagalbos sūnauš tolesniam mokslinimui...

Kas jam buvo atsakytą: Lie-tuva niekam mokslo stipendijų neskiria — remia tik pradžios mokyklas. Organizacijų kasos tuščios. Pasiturinčių lietuvių neturime. Gaila... Ir taip ga-biausias mokinys nuėjo į fabri-ką.

Šitaip slinko dešimtmečiai. Niekam, o niekam nerūpėjo šviesesnė priaugančios kartos ateitis ir tuo pačiu rimtas lie-

tuvybės stiprinimas. Ir konsu-lams, ir dvasininkams, ir orga-nizacijoms, ir spaudai atrodė, kad mums nesąs reikalingas šviesuomenės prieauglis.

Tai buvo esminė klaida, ku-rios ir iki šiol dauguma nesu-prato. Akis atvėrė vos prieš ke-lėtą metų Brazilijon darbuotis atvykęs salezietis kun. H. Sul-cas. Jis pirmas ėmėsi organi-zuoti moksleivijai, šelpiti fondą. Žinoma, mes visur paskutiniai, taigi ir čia pavėlavome 40 me-tų. Šiandien, neabejojau, mes tu-rėtume visur gausius savų in-telektualų veikėjų... politiko-je, vietos spaudoje, augstosiose mokyklose... Jų, net ir nuli-e-tuvėjusių, talką bei paramą bū-tų labai jaučiama kultūriname lietuvių gyvenime.

Deja, kilnus kun. H. Sulco pradėtas darbas, jam išvykus, liko vėl nustumtas į šalį. Girdi-si net komentaru: stipendijos, kam jų reikia? Jie mokslą už-baigę vistikė nedirbs lietuvi-bei. O iš kur tas gerbiamas "pranašas" iš anksto pramato ir žino ateitį? Gražu yra rūpi-n-tis sava organizacija, Jaunimo Namais, minėjimais ar kongre-sais... Bet kam viso to, jeigu visur teturėsime vos po keletą jaunuolių, o dauguma, pati kur-dama savo ateitį, kovodama sunkiausia kovą dėl mokslo, bus palikta už durų? Ateitinin-kija yra moksleivių organizaci-ja, o iš kur ji atkurs, jeigu ne-turėsime moksleivių?

Yra sakąčių, kad jaunimas pirmiau turi pasireikšti organi-zacijose, lietuviškam veikime, o tik paskui išdrišti pagedaitai pagalbos moksliui. Gerokai lėkš-ta filosofija. Aš manau, kad pir-miau turime duoti, kad vėliau gautume. O jeigu negausim? Daug pavyzdžių turime kitur, kad užbaigę augštąjį mokslą stipendininkai nebeporai matyti lietuvių. Tokių dar pas mus nėra, bet jeigu ir būtų, jie ir prie-singu atveju būtų vistikė pra-rasti...

Gražu yra rūpintis senelių namais, lietuviška vasaros ato-togu kolonija, bet būtų daugeli kartų gražiau, jeigu visi ir vi-somis pastangomis remtume moksleivijos stipendijų reikala, nors ir su 40 metų pavėlavimu — geriau vėliau, negu niekad.

Prieš akis turiu ką tik pa-skelbtą sąrašą išlaikusių į tech-nologijos fakultetą. Iš daugiau kaip 11.000 kandidatų išlaikė 440. Jų tarpe yra ir lietuvių, kurių pastaraisiais metais vję daugiau pradeda rodytis augš-tųjų mokyklų sąrašuose. Šį ru-denį augštojo mokslo pradeda siekti šie lietuviai: Eduardas Jakšenis, Luiz Carlos Bajorū-nas, Vitor P. Dobelis, Maria G. Tankevičius, Vytautas V. Kau-nas, Shirley Jablonskas.

Taigi vėl šeši lietuvių kilmės jaunuoliai eina į augštąjį mo-kyklą. O kas žino, kad vienam kitam net labai reikalinga pa-galba? Tokių kiekvienais me-tais vis daugėja. Vieni jų ver-žiasi, kol lūžta, kiti po vienerių ar dvejų metų pasitraukia ir nueina į nežinią. Tik vienas ki-tas, sukanęs dantis, kovoja, siekia ir pagaliau pasiekia. Ta-da mes juos sveikiname, mėgi-namė jais didžiutis ir kviečia-me į lietuvišką darbą. Pagaliau nustembam ir net pasipikti-nam, kai jie atžėia, jog net iš tolo nenori matyti lietuvių.

Tai argi jiems neužtenka, kad mes jų vardus spaudoje paskel-biam? Kad dar juos lietuvių kilmės žmonėmis vadiname? Yra buvę tokių, kurie daug kil-niaširdiškos paramos susilaukė

Baltistikos studijų draugija

The Association for the Ad-vancement of Baltic Studies (AABS) — Baltistikos Studijų Draugija yra vienintelė tarptau-tinė mokslinė organizacija, ku-rios tikslas kelti ir skatinti mokslinius darbus apie Pabalti-jį, jo gyventojus, kultūrą bei is-toriją.

Isteigta 1970 m., AABS yra pasekmė pirmosios baltistikos studijų konferencijos, įvykusios 1968 m. Marylando universite-te. Jau įvyko net 5 konferencio-jos (San Jose, California State University — 1970; Toronto uni-versitete — 1972; Illinois uni-versitete, Čikagoje — 1974; Ko-lumbijos universitete, Niujorke — 1976). AABS yra surengusi keletą konferencijų apie baltie-čius su kitais universitetais bei organizacijomis Šiaurės Ameri-koje ir net Europoje (Svedijo-je). Be to, leidžia kas keturi mė-nesiai žurnalą "Journal of Bal-tic Studies".

Šeštoji AABS konferencija įvyks Toronto universitete 1978 m. gegužės 11-14 d.d. Čia bus paskaitų bei seminarų - diskus-ių įvairiomis baltiečių temomis. Bus atstovaujamos šios sritys: archeologija, liaudies menas, li-teratūra, politika, ekonomija ir t.t. Be to, specialiai bus palies-tas žydų vaidmuo Baltijos kraš-tuose. Iš lietuvių mokslininkų dalyvaus: M. Gimbutienė, R. Sil-bajoris, R. Misiūnas, V. Vardys, A. Landsbergis ir kiti.

Lietuvių visuomenei ši konfe-rencija duos progos ne tik išgirs-ti įdomių paskaitų bei diskusijų, bet ir arčiau susipažinti bei kar-tu pabuvoti su mūsų mokslo žmonėmis. Tuo pačiu laiku įvyks ir keletas parodų. Viena jų — Kanados baltiečių paveiks-lų ir skulptūrų paroda.

Daugiau informacijų galima gauti pas organizacinio komite-to pirmiinkę prof. Ilzė Kalnins, 172 Church Ave., Willowdale, Ont., tel. 978-6051 (darbo), 255-7530 (namų).

Seštosios konferencijos sėk-mė priklausys ne tik nuo mūsų mokslininkų paskaitų, bet ir nuo mūsų visų susidomėjimo bei paramos. Sukelti lėšų konfe-rencijos ruošos išlaidoms pa-dengti spalio 14 d. gražiame "Harbour Castle" viešbutyje ruošiamas baltiečių balius su va-kariene ir šokiais. Bilietų bei smulkesnių žinių galima gauti pas T. Renkauskienę tel. 767-8264 (namų).

Jūra

Atsiųsta paminėti

SVIETIMO GAIRĖS nr. 2, biržė-lis. Viršelio nuotraukos — Algirdo Gustaičio, vinjetės ir užsklandas — Danutės Varanekienės. JAV LB švietimo tarybos leidinys lietuvisku-mi ugdyti, redaguojamas Danutės Bindokienės. Gaunamas pas admi-nistratorių J. Bagdoną, 6449 So. Troy, Chicago, Ill. 60629, USA.

DAGYS DEJUOJA IR DAINUO-JA. Dail. J. Dagio žodinė kūryba, iliustruota jo skulptūrų nuotrauko-mis. Viršelio ir skyrių įrašai — L. Nakrošienės. 152 mašinėlė rašyti nepažymėta. Tiražas 1.000 egz. Iš-leido 1977 m. pats autorius dail. Dagsys, 78 Chelsea Ave., Toronto, Ontario, Canada M6P 1C2. Spausdi-no "Litho-Art" Toronto.

iš tikrai didelės pagarbos vertų taurios širdies veikėjų. Ateiti-ninkų Šalpos Fondo, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Bet tik retas temoka garsiai šaukti: dauguma vegetuoja, skursta, ar pagaliau palieka mokslo.

O to neturėtų būti. Mokslei-vijos šalpa turėtų būti augščiau visko. Jeigu čia, net ir dabar, neužtenka lėšų moksleivijos šelpimui, tai Moksleivių Šalpos Komitetas turėtų klabenti visų duris. Turėtų belstis į užsienio lietuvių organizacijąs, sąjū-džius, šalpos fondus, paskirus pasiturinčius lietuviško kraujo brolius ir nors su pusės šimt-mečio pavėlavimu konkrečiai remti tuos, kuriais po mūsų remsis visas lietuviškasis veiki-mas. Nesvarbu, kad gal vienas kitas nubyrės į užmiršimą, dau-guma liks.

Tėvams jėzuitams išvykus, jų vietoje lieka veiklus Tėvai sa-leziečiai. Jie turėtų nedelsda-mi imtis organizuoti ne para-pijinį, ne sąlyginį, o nepriklaus-omą ir rimtą MOKSLEIVIŲ ŠALPOS KOMITETĄ Brazil-ijos Lietuvių Bendruomenės globoje ir kontrolėje. Šalpa ne-turėtų būti nieku sąlygojama, efektyvi visiems Brazilijos lie-tuviukams, jos reikalingiems. Tikiu, kad Kanados ir Ameri-kos lietuviai mielai šį kilnų ir lietuviškumo išlaikymui būtiną darbą paremtų.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KLEVELANDO LIETUVIŲ AME-RIKOS PILIEČIŲ KLUBAS savo pir-mąją metinę \$1.000 premiją už kul-tūrinę bei visuomeninę veiklą pa-skyrė vietiniam žurnalistui Vacui Rociūniui, apie šios lietuvių kolonijos gyvenimą daug rašančiam "Drauge" bei kituose laikraščiuose. Premija, įsteigta 1975 m., kasmet bus skiria-ma tik Klevelando ir Ohio valstijos lietuviams bei lietuviškos organizaci-joms. Siemetinei premijai penkis kandidatus pasiūlė speciali komisija — LB Klevelando apylinkės pirm. J. Malskis, ALTo skyriaus pirm. A. Rukšėnas ir Šv. Kazimiero lituanis-tinės mokyklos vedėja V. Augulytė. Klubu tarbyba slapto balsavimu 1977 m. laureatu išrinko V. Rociūną.

JURATĖ NAUJALIENE vadovau-ja modernių tyrimų laboratoriją Karalienės Elzbietos ligoninėje Ade-laidėje, Australijoje. Remdamasi sa-vo tyrimų rezultatais, ji skaitė skaid-rėmis iliustruotą paskaitą medicinos technologų suvažiavime Hobarte, Tasmanijos saloje. Paskaitos tema "Von Willebrand's Disease Type III" liette kraujo krešėjimo ligą bei jos variacijas. Su savo tyrimų rezul-tatais ji taipgi supažindino hematolo-gus Melburne įvykusiam suvažiavime.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARY-BOS 500, 300 ir 200 dolerių premias lietuviams už Lietuvos problemų garsinimą didžiojoje periodinėje pasaulio spaudoje paskirs speciali komisija — dr. K. Bobelis, inž. E. Bartkus, O. Baršketė, dr. L. Kriau-čelinaitis ir L. Labanauškas. Pirmojo mecenatas — kun. dr. Juozas Pruns-kis. Kandidatai su jų rašinių iškar-pomis arba jų fotografinėmis kopijomis siūdomi iki 1978 m. sausio 15 d. Kreiptis šiuo adresu: Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

"ESAMĖ NERAMŲS", pomirtinis a.a. kun. Felikso Gurecko raštų rin-kiny, jau atiduotas "Draugo" spaus-tuvei Čikagoje. Apie 200 puslapių turėsančią knygą redagavo žurnalis-tas Vl. Butėnas, meniniu apipai-dalinimu rūpinasi dail. K. Veselka. Vėlionies rankraščių, peržiūrėjo kun. A. Tamošaitis, S.J., dr. J. Puzi-nas ir A. Baronas. Autoriaus raštus papildys pagrindiniai jo įsteigtos Lietuvos Dukterų Draugijos istori-jos metmenys, gausios nuotraukos. Visas šio leidinio pilnas bus atiduo-tas minėtosios draugijos šalpos veik-lai Čikagoje.

TRITOMIS VEIKALAS "Jerusa-lem of Lithuania", išleistas Niujor-ke 1974 m., susilaukė antrojo leidi-mo. Jame nuotraukomis ir dokumen-tais pavaizduotas Vilniaus žydų gy-venimas per 500 metų iki sunaikini-mo vokiečių okupacijos metais. Šis veikalas buvo įvertintas spaudoje įvairiomis kalbomis. "T. Ziburiuo-se" jis buvo recenzuotas 1976 m. Žy-dų žurnale "Commentary" 1975 m. spalio nr. sakoma, kad pirmasis Vil-nių pavadinęs "Lietuvos Jeruzale" Napoleonas 1812 m., pažvelgęs į di-džiąją Vilniaus sinagogą.

POETAS PRANAS LEMBERTAS, prieš dešimt metų miręs Santa Mo-nikoje, Kalifornijoje, šeimos inicia-tyva bus prisimintas specialiu kon-certu - akademijs lapkričio 26 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos sa-lėje. Renginį globoja LB Santa Mo-nikos skyriaus valdyba su pirm. M. Klevačiumi. Programoje dalyvaus vietiniai solistai, muzikai ir vėlionies bičiuliai rašytojai. P. Lemberto po-mirtinė knyga "Tau, sesute" visiems primena jo eilėraštį, tapusį populia-ria daina dar nepriklausomoje Lietu-voje.

DR. VYTAUTAS J. BIELIAUS-KAS, vadovaujantis amerikiečių Ksa-vero universiteto psichologijos fakul-tetui, dalyvavo San Francisco mieste įvykusiame Amerikos Psichologų Sąjungos suvažiavime. Rugsėjo 27 d. jis perėmė šios sąjungos 36-tojo skyriaus pirmininko pareigas. Minė-tasis skyrius jungia psichologus, ku-rie domisi religiniais bei etniniais klausimais. Prof. dr. V. J. Bieliaus-kas skyriui vadovaus iki sekančio Amerikos Psichologų Sąjungos su-važiavimo, kuris bus surengtas Va-ronte, Kanadoje, sekančių metų rug-pjūčio pabaigoje.

LOS ANGELES LIETUVIŲ OPE-RETĖS kolektyvas ruošiasi "Kūlgrin-dos" premjerai, kuri bus 1978 m. sausio mėnesį. Čikagoje šį libretistės Nijolės Jankutės - Užbūnenės ir kompoz. Aloyzo Jurgučio kūrinį pa-statė "Dainavos" ansamblis. Los An-gelės operetės pastatyme muzikinė "Kūlgrindos" legenda bus kitokia, nes jai muziką sukūrė Ona Metricki-us, pasinaudodama tuo pačiu N. Jan-kutės libretu. Spektaklį režisuoja Algis Zemaitaitis, o vaidmenis kurlia vietiniai solistai — Janina Čekanaus-kienė, Birutė ir Rimtautas Dabšiai, Antanas Polikaitis, Liucija Mažeikie-nė, Antanas Pavasaris, Henrikas Paš-kevičius ir kt. Operetės kolektyvas jungia būrį jaunimo ir vyresniosios kartos dainos veteranus.

LIETUVIŲ POEZIJOS DIENOS jau penktą kartą bus surengtos Či-kaagoje, Jaunimo Centro kavinėje, 1978 m. gegužės 26-28. Kavinė yra užsakyta šiai poezijos šventei, ruo-šiama ir programa.

VILNIAUS MENO DARBUOTO-JŲ RŪMUOSE savo nuotraukų paro-dą surengė fotografas Algirdas Karosas. Jos atspindėjo Lietuvos vaizdus — Kauno hidroelektrinės jė-gainės statybą, Kuršių marių žve-jus, pramonę, žemės ūkį, kultūrinį gyvenimą.

SUKAKTUVININKAI. Amžiaus aš-tuoniasdešimtmetį paminėjo dramos teatro veteranė Potencija Pinkaus-kaitė, septyniasdešimtmetį — daili-ninkai Leonas Katinas ir Mečislovas Bulaka. A. Pinkauskaitė jau 1922 m. yra baigusi A. Sutkaus vaidybos stu-diją Kaune, vaidinusi "Vilkolakio" teatre. Ji taipgi yra dirbusi Kauno, Klaipėdos, Šiaulių dramos teatro-se, daugiausia atlikdama charakte-rinius vaidmenis. Ryškiausius kūrybi-nius savo pėdsakus yra palikusi Šiauliuose. L. Katinas į dailės dir-vonus atėjo vėlokai, studijas pradė-damas Kauno meno mokykloje 1933-35 m. ir Vilniaus dailės institutą baigdamas tik 1948 m. Iš jo tapy-bos darbų minėtini rašytojų gyven-tų vietų peizažai, natūrumoti ciklas su liaudies skulptūrėlėmis. M. Bu-laka 1926-31 m. Kauno meno mo-kykloje studijavo grafiką ir sceno-grafiją, bet labiausiai pagarsėjo me-džio graviūromis, jau 1936 m. Kau-ne surengęs jų parodą, kuri buvo pirmoji individuali grafikos paroda Lietuvoje. Sukaktuvininkas yra iliustravęs daug knygų medžio raižini-ais. Aukso medalių pasaulinėje Pa-ryžiaus parodoje 1937 m. laimėjo jo iliustruota J. Bilūno "Lūdnas pasa-ka". Pokario metais M. Bulaka api-pavidalino tokius reprezentacinius leidinius, kaip "Pirmoji lietuviška knyga", "Pirmoji lietuvių kalbos gramatika", brolių Juškų dainų rin-kiniai, sukūrė estampinės grafikos Vilniaus senamiesčio ciklą. Minėti-ni ir jo scenovaizdžiai įvairiems spektakliams teatruose.

ZEMAITIJOS LIAUDIES MENO šventė šiemet buvo surengta rugsė-jo 27 d. Palangoje. Didžiausio dėme-sio susilaukė liaudies meistrų kūry-bos paroda, atidaryta Palangos pa-rodų paviljone. Jos atidaryme apie dabartinius liaudies meno uždavinius kalbėjo Lietuvos Liaudies Meno Draugijos valdybos pirm. P. Gudy-nas, parodos dalyvių sveikino Pa-langos miesto vadovai. Palangos kraštotyrininkai atliko etnografinę programą pajūrio žvejų tema.

KAUNO DRAMOS TEATRAS, pradėdamas naująją sezoną, kauniečius pakvietė į žaliąjį Dainų slėnį ir jiems suvaidino Keturakio komedi-ją "Amerika pirtyje". Pertaukę me-tu ir po spektaklio tūkstančiams kauniečių koncertavo kaimiškos ka-pelos, dainų ir šokių ansambliai.

VILNIAUS DAILĖS PARODŲ RŪ-MUOSE įvyksiu Lietuvos dailininkų paroda susilaukė apie 400 tapybo-s, skulptūros ir grafikos darbų, sukur-tų per pastaruosius dvejus metus. Joje šį kartą neturėjo tematinų dar-bų, nes oficialiai ši paroda buvo skirta sovietinės spalio revoliucijos šėšiasdešimtmečiui. Skulptūros sky-riuje buvo išstatytas J. Kėdainio kū-rinys "Skulptorius Juozas Mikėnas".

KOMPOZ. JUOZO KAROSO atsi-miniminių knygą "Nueitas kelias", 8.000 egz. tiražu išleista Vilniuje, skaitytojams pateikia įdomių duo-menų apie muzikinį gyvenimą Rygo-je, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Autorius vargonavimą, dirgavimą ir kompoziciją yra studijavęs Rygos konservatorijoje. Rygoje jis vadova-vu lietuvių "Šviestos" draugijos cho-rui, su kuriuo 1927 ir 1929 m. kon-certavo Kaune bei Šiauliuose. Lietu-vo grįžęs 1930 m., J. Karosas va-dovavo "Dainos" chorui, dirgavo Kauno radiofono orkestrui, dėstė muziką "Saulės" mokytojų semina-rijoje, išleido muzikos vadovėlį "Garsų keliais". Šiuo metu dėsto chorinį dirgaviną Vilniaus konser-vatorijoje.

SEMINARŲ FILMŲ KŪREJAMS "Šiuolaikinės režisūros problemos" surengė Lietuvos Kinematografini-ų Sąjunga Palangoje, šį renginį nu-tarusi padaryti tradiciniu kiekvieną rudenį. Pagrindiniais seminaro da-lyviais bus Lietuvos, Latvijos, Esti-jos ir Gudijos kinematografininkai, kuriuos papildys ir svečiai iš kitų respublikų. Siemietiniame seminare jų susilaukta gausaus būrio. Išsta-čius savaite buvo rodomi naujausieji es-tų, latvių, gudų, armėnų, uzbekų, ru-sų filmai. Lietuvai atstovavo jos ki-no studijos kūriniai "Virtu ažuolai", "Sodybų tuštėjimo metas".

KAUNO LIELIŲ TEATRAS, va-dovaujamas direktoriaus ir vyr. rež. Stasio Ratkevičiaus, šį rudenį ke-liavo po Džukiją ir šiaurinę Lietu-vą su dviem spektakliais — A. Jur-kovskio "Rudnosiuoku", N. Gerneto "Varle karaliene". Teatro repertua-rą netrukus papildys poetas Janinos Degutytės pjesė "Aš įsiekau flioi-tas", kuriai bus panaudota M. K. Čiurlionio muzika. Premjerą ruošia vyr. rež. S. Ratkevičius ir dail. J. Stauskaitė-Bičiūnienė. Teatras turi savo muzėjų, įsteigtą Valerijos Rat-kevičienės. Jame jau yra apie 150 lėlių iš įvairių buvusių spektaklių. Siemet Kauno lėlių teatrą padidino beveik tūkstančio kvadratinį pėdų ploto priestatas, kuriame yra repe-ticijų salė, dailininkų dirbtuvės, siu-vykla, butaforijos patalpos, sandė-liai.

V. Kst.

HENRIKAS NAGYS

Prisiminkime jų mirtį...

Pradžioje buvo ŽODIS. Tavo ŽODIS.

TU tarei jį — ir atsisakė diena nuo nakties. Tamsa nuo šviesos.

Tu tarei žodį — ir planetos ėmė skrieti erdvėje

tobulomis orbitomis — milijardai saulės sistemų.

Tu visagalis. Tu vienas žinai kas amžinybė.

Tu vienas supranti amžinybę, nes TU amžinas.

Tu tarei žodį, ir mes atėjome į Tavo paskirtą mums planetą.

Zalsvai mėlyną juodoje erdvėje.

Mes pradėjome savo žmogiškąją buitį Tavo pavėsyje.

TĖVE, TEBŪNA TAVO VALIA.

TU atsakyrei laisvę nuo vergijos.

Meilę nuo neapykantos.

Tu leidai mums praregėti tiesą ir pažinti melą.

Tu davei silpniausias iš mūsų jėgų gintis prieš barbarą.

Tu davei mums mūsų žemės kampą — tėvynę.

Liepei mylėti artimą ir namus.

Tu viską gali.

Visa Tavo.

Todėl šių valandą pažvelk į mus:

mes minime dešimtį savo brolių mirtį.

Jie mirė už mus. Už visus. Ir už Tave.

Vienas plieniu, kitas ugnim liudijo skaudžių priesaiką savo žemei.

Tavo žemei. Mūsų žemei.

R. Cholkan & Co. Ltd.
Realtor
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE**HIGH PARK-BLOOR**, šurkščių plytų 7 kambarių atskiras namas; centrinis planas, platus privatus įvažiavimas su pristatytu šalia garažu; kaina sumažinta \$10.000 dėl skubaus pardavimo; sklypo prieis — 57 pėdos.**PRINCE EDWARD DR.-BLOOR**, gražus, didžiulis 7 kambarių vienaauštis (bungalow); centrinis šildymas, užbaigtas rūšys su atviru židiniu; gražus kiemas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; viena atvira skola.**HIGH PARK BLVD.**, didžiulis 15 kambarių, atskiras namas; vandeniu-alyva šildomas; privatus įvažiavimas; apie \$40.000 įmokėti, viena atvira skola.**JANE-BLOOR**, dvibutis; prašoma kaina tik \$82.000; didelis kiemas, garažas, netoli Bloor, 5 kambariai pirmame aukšte.**SWANSEA**, atskiras 7 kambarių namas; prašoma kaina tik \$60.500; reikalingas remontas; netoli Bloor.**ROYAL YORK-BLOOR**, 5 kambarių vienaauštis (bungalow); garažas su privačiu įvažiavimu; vandeniu-alyva šildomas; netoli Bloor, prašoma kaina \$69.900.**KINGSWAY**, atskiras 5 kambarių vienaauštis, (bungalow); alyva šildomas; privatus įvažiavimas; prašoma kaina \$65.900, mažas įmokėjimas.**INDIAN RD.-BLOOR**, 10 didelių kambarių, atskiras namas, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu; viena skola; visai netoli Bloor ir Lietuvių Namų.**WINDERMERE-BLOOR**, sumažinta kaina iki \$65.000; atskiras 7 kambarių namas; garažas; reikalingas remontas; netoli Bloor; skubus pardavimas.**P. KERBERIS,**
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584**LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.**NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS****Prisikėlimo Parapijos**
Kredito Kooperatyvas999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 12 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmadieniais 9.30-1	asmenines 9½%
	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Siginėgins ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Mail", prisimindamas paštininkų streiką 1975 m. spalio 24 — gruodžio 3 d.d., paskelbė vedamąjį apie kanadiečiams to streiko atneštus nuostolius. Statistinius duomenis šiuo klausimu yra paruošusi Kanados prekybinių organizacija, kuri užsakyms gauna ir prekes persiunčia paštu. Nuostolio turėta \$273-700.000. Į šią sumą yra įtrauktas \$40 milijonų sumažėjęs kalėdinių sveikinimo kortelių pardavimas, \$37 milijonų vertės skelbimų atsisakymas, \$20 milijonų, kuriuos didžiosios krautuvės būtų gavusios už prekes, parduodamas pagal katalogus, \$73,7 milijono nuostolis, patirtas statistikų paruošusios organizacijos narių. Šiometiniame tokio ilgio paštininkų streike nuostoliai jau siektų \$330 milijonų. Dienraštis siūlo Kanados vyriausybei imtis priemonių tokiems žalingiems paštininkų streikams išvengti.

Valstybinis Kanados biudžetas, atskaitomybės metus matuojantis nuo balandžio 1 d. iki sekančių metų balandžio 1 d., 1976-77 m. turėjo \$6,3 bilijono deficitą. Finansų ministerijos paskelbtai dabartinio 1977-78 m. biudžeto pirmųjų penkių mėnesių duomenys, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu 1976-77 m., rodo deficitą padidėjimą nuo \$2,867 bilijono iki \$3,857 bilijono. Spėjama, kad iki biudžetinių metų pabaigos deficitas gali pasiekti net \$8 bilijonus. Minėta laikotarpyje federacinės vyriausybės išlaidos pakilo nuo \$15,479 bilijono iki \$16,280 bilijono. Pajamos betgi sumažėjo nuo \$12,612 bilijono iki \$12,433 bilijono. Pagrindinė kaltė tenka pajamų mokesčio sumažėjimui nuo \$4,073 bilijono iki \$3,489 bilijono.

Tris dienas Kanadoje viešojo komunistinės Kinijos delegacija, vadovaujama naujojo užsienio reikalų min. H. Hua. Pasitarimuose buvo paliesti prekybos santykiai ir pagrindinės pasaulio problemos. H. Hua, didžiausiu komunistinės Kinijos priešu laikantis Sovietų Sąjungą, teigė, kad JAV ir Sovietų Sąjungos susikirtimas esąs neišvengiamas, nepaisant visokių atolydžių. Komunistinė Kinija Artimųjų Rytų konflikte remia arabų šalis ir palaistiničius, bet su nepasitikiėjimu žiūrį į politinį Sovietų Sąjungos žaidimą toje srityje ir apilai Afrikoje, ypač pietinėje, kur sovietai turi galimybių padidinti savo įtaką.

Prancūzijos užsienio reikalų min. L. de Guiringaudas, susitikęs su Kanados užsienio reikalų min. D. Jamiesonu Otavoje, užtikrino spaudos atstovus, kad Prancūzija nemano kištis į Kvebeko bei Kanados vidaus reikalus. Kvebeko problemos, savaime suprantama, prancūzams yra arti širdies dėl broliškų santykių su šia provincija, tačiau sprendimus turi padaryti patys

kvebekiečiai. Dėl tų broliškų santykių L. de Guiringaudas apylankė ir Kvebeko premjerą R. Levesque. Pastarasis lapkričio 2-4 d.d. bus oficialiu Prancūzijos svečiu Paryžiuje. Spaudoje pasirodė spėliojimų, kad jam gali būti duotas žodis Prancūzijos parlamente.

Informacinės akcijos planą Kvebeko atsisakymui nuo Kanados propaguoti paskelbė premjero R. Levesque Kvebeko partija. Siam tikslui numatoma įvesti mėnesinę pusės valandos programą televizijoje su paties premjero L. Levesque gyvu žodžiu. Visoms rinkiminiams apylinkėms, kurių Kvebeko yra 110, paskirti spaudos atstovai separatizmui garsinti. Ministerijų kabineto nariai bei kiti Kvebeko partijos nariai žada apylankyti visus šios provincijos kampus. Planą patvirtino partijos taryba, turinti 300 narių. Visas šios propagandinės akcijos išlaidas padengs pati Kvebeko partija.

Ontario Darbo Federacijos vad. C. Pilkey pasisakė už valstybinę darboviečių mokamų pensijų kontrolę su priverstiniu metiniu papildu, kompensuojančiu infliacijos atneštą pensijos sumažėjimą. Dabar tokį papildą gauna tik valdžios tarnautojai ir buvusieji federacinio parlamento nariai. Pasiūlymui būtų galima pritarti, jei pensijas iš darboviečių gautų visi kanadiečiai. Dienraščio "The Toronto Star" vedamasis betgi teigia, kad tokių laimingųjų tėra 40%, o 60% kanadiečių turi tenkintis tik valstybiniu Kanados pensijų planu, nieko negaudami iš savo buvusių darboviečių. Pasak vedamojo, žymiai logiškiau būtų įieškoti priemonių pagerinti valstybinei Kanados pensijai, kuri mokama visiems kanadiečiams ir kuri toli gražu nėra pakankama.

Premjeras P. E. Trudeau pagaliau paskelbė savo poziciją dėl Kvebeko parlamento priimtą įstatymą nr. 101, kuriuo prancūzų kalbai suteikiamos vienintelės oficialios kalbos teisės šioje provincijoje ir įvedamas beveik visiems privalomas prancūziškas švietimas. P. E. Trudeau atmetė daugelio siūlomą kreipimąsi ir augščiausiąjį Kanados teismą savo vyriausybės vardu, motyvuojant jį konstitucijos pažeidimu. Kanados konstitucija yra laikomas 1867 m. Britiškas S. Amerikos Aktas, vis dar oficialiai tvarkomas Britanijos parlamente. Augščiausiajame teisme premjeras P. E. Trudeau galėtų pralaimėti bylą dėl visiem privalomo švietimo prancūzų kalba Kvebeke. Dėlto jis siūlo ir teismą kreiptis anglų kilmės kvebekiečiams ir žada remti jų pastangas. Konkrečiai tokią paramą jis jau pažadėjo trims Montrealio advokatams, kurie teismo keliu bando sustabdyti anglų kalbos išjungimą iš Kvebeko teismų.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Vilma Bardauskienė, 24 metų amžiaus Vilniaus pedagoginio instituto studentė, Kišiniove nušokusi į tolį 6 m 78 cm ir 16 cm pagerinusi Lietuvos rekordą, Krasnodare tapo naująja Sovietų Sąjungos čempione. Savo sėkmingu šuoliu — 6 m 82 cm ji pralenkė rusės L. Alfejevos 6 m 79 cm rekordą, pasiektą Paryžiuje 1976 m. Pasaulio rekordas — 6 m 99 cm priklausio R. Vokietijos šuolininkei Z. Zigl. Geresnį rezultatą už V. Bardauskienę šį sezoną tėra pasiekusi R. Vokietijos sportininkė B. Klunsel, bet jos 6 m 87 cm šuolis oficialiai nebuvo užskaitytas, nes į tai daug padėjo palankūs stiprus vėjas. Iki pasaulio rekordo V. Bardauskienė trūkstą tik 18 cm. Praėjusio pavasario varžybose ji persitėpė raumenis ir stadijonan galėjo grįžti tik vasarą. Sovietų Sąjungos varžybose tada ji laimėjo bronzos medali, nušokusi 6 m 28 cm. Po to daug dirbo su treneriu J. Gadovičium, sekancioje varžybose pasiekdama 6 m 78 cm, 6 m 75 cm ir pagaliau 6 m 82 cm. Šuoliuose į tolį labai svarbus yra greitis, kurio V. Bardauskienė neturkėta. Atvirose Gruzijos pirmenybėse 100 m ji yra nubėgusi per 11,5 sek.

Šiaulietė N. Kvietkauskaitė profsąjungų lengvosios atletikos pirmenybių daugiakovės varžybose Adeleryje pagerino jai priklausančią Lietuvos moterų rekordą, surinkdama 4,383 taškus. Jos penkių rungčių rezultatai: 100 m bėgimas su kliūtimis — 13,8 sek., rutulio stūmimas — 14 m 98 cm, šuolis į aukštį — 1 m 71 cm, į tolį — 5 m 62 cm, 800 m bėgimas — 2 min. 16,3 sek. Adlerio varžybose N. Kvietkauskaitė teko antroji vieta. Pirmąją laimėjo E. Gordinenka su 4,468 taškais.

Sovietų Sąjungos profsąjungų jaunimo bokso čempionu Donecke tapo vilnietis L. Stefanovičius (75 kg). Sidabro medalius laimėjo kauniečiai R. Subas (51 kg) ir R. Ajauskas (75 kg), bronzos medalius — vilnietis V. Bukauskas (51 kg), kauniečiai E. Vaitkus (48 kg) ir A. Leskauskas (81 kg). Komandiniu požiūriu čempionais tapo "Vodniko" draugijos boksininkai, o Lietuvos "Žalgirio" komanda užėmė IV vietą.

AUSROS ŽINIOS

Sportinė klubo veikla jau prasidėjo. Visų klasių krepšinio ir stalo teniso treniruotės pradėtos spalio 12 d., 6 v.v., trečiadienį. Prisikėlimo parapijos salėse. Stalo teniso vadovu sutiko būti J. Klevinas.

Krepšinio grupei — berniukams liigi 12 metų vadovauti ir juos treniruoti sutiko Algis Nausėdas. Ši krepšinio grupė treniruotės jau pradėjo. Sekantį kartą renkasi antradieniais.

V. M.

Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

JOLANDA RENKAUSKAITE-Kroll, Donato ir Tatjanos Renkauskų duklė, praėjusi pavarasir baigusi sociologiją bakalaurs laipsniu Toronto York universitete. Gimė Strasburge, Prancūzijoje, gimnaziją ir mokytojų kolegiją baigė Toronte. Mokytojauja devintus metus V. Tomo More pradžios mokykloje. Yra taigpi baigusi muzikos konservatorijos 8 metų pianino kursą, Toronto Maironio mokyklą ir joje kurį laiką mokytojausi. Reikišiai jūrų skaučių ir "Vyčio" sporto klube. Ketina tęsti mokslą pedagogikos bakalaurs laipsniui gauti.

JULIJA BLISKYTĖ, geras pažymiais Londone, Ont., baigusi Sir A. Beck gimnaziją, įstojo į Fanshawe College, kurią š.m. baigė taip pat gerais pažymiais, įsigydama teisinės sekretorės specialybę. Vasaros atostogų metu dirbo advokatų firmoje, o dabar mėgina gauti pastovų darbą savo profesijoje. Dalyvavo lietuvių jaunimo organizacijose, o taip pat lietuvių chorelyje, kuris gieda per pamaldas Šiluvos Marijos šventovėje. Gerai kalba lietuviškai. D.E.

Ateitininkų žinios

Nepamirškime spalio 22-23 d.d. savaitgalio, kurio metu įvyksta šie ateitininkų parengiami: Havajų vakaras, Danguolės Stončiūtės - Kuolienės meno paroda ir Prano Dovydaičio monografijos suktuvės. Į parengimus yra kviečiami ateitininkai ir visa Toronto visuomenė.

"Ateitininkų keliu" — tai devintojo ateitininkų kongreso leidinys, kurį privalėtų įsigyti visi sėndraugiai ir studentai, kurie nedalyvavo kongrese ir jo neįsigijo. Leidinys yra ypatingai įdomus ir jame yra daug vertingų straipsnių bei informacinių žinių. Dėmesio vertas prof. A. Macceinos straipsnis "Ateitininkų darbai ir dienos". Leidinį galima įsigyti pas V. Aušrotą. Kaina — \$2.

Skautų veikla

• J. Lukšos ir R. Kalantos minėjimo rengėjai taria skautišką acių visiems, kurie prisidėjo, kad šis "gerasis darbelis" buvo įvertintas, supras tas ir visokeriopai sėkmingas.

• Mindaugo dr-vės informacinė sueiga ir narių registracija — spalio 17 d., 7 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje. Draugovės vadovai pasitarimui renkasi spalio 12 d., 8 v.v., pas v.s. C. Senkevičių.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu tėvų k-to rengiamas bazaras ir pasilinksminimas — lapkričio 12 d. (ne lapkričio 5 d., kaip klaidingai buvo paskelbta). Tėvų k-to pirmininkas kviečia visus prisidėti, kad bazaras būtų turtingas laimikiais ir gausus lankytojais. Sutelkusios lėšos panaudojamos skautiškai veiklai stiprinti. Užtat kiekvieno prisidėjimas yra ir moralinė parama. Nelikime abejingi tiems, kurie organizuotai dirba lietuveybei!

• Spalio 1 d. tunto sueigoje prityrusių skautų žodį atliko: D. Slenytė, Daiva Slenytė, L. Morkūnaitė, V. Stabačinskaitė, J. Vėlyvytė. Į jaun. skautių dr-vę įstojo A. Puzerytė ir G. Jonytė.

• LSB vyr skautininko įsakymu "Tėvynės sūnaus" žymeniu apdovanojti ps. Linas Saplys ir jūr b.v.v.I. V. Keturakis. Žymenys prisiegti tunto sueigoje spalio 1 d.

• Ps. L. Sapliui iš Mindaugo dr-vės draugininko pareigų pasitraukus, naujuoju draugininku paskirtas J. Edvardas Grybas (tel. 532-7284). Tai jaunas, bet pareigingas ir daug žadąs vadovas.

• Mergaitės ir berniukai nuo 3 m. amžiaus priimami į specialią vieneta. Skambinti ps. S. Kazilevičiūtei tel. 669-1838 arba ps. D. Barzdžiūtei tel. 661-0342.

• Į jaun. skautių dr-vę priimamos mergaitės nuo 6 m. amžiaus. Skambinti ps. Astai Saplienei tel. 769-3811. Skaites kandidates registruoja tuntininkė V. Grybienė tel. 532-7284. Jei kas turėtų išaugtų uniformų, taigpi pranešti tuntininkei. C. S.

REAL ESTATE LTD.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narysTelefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ**CONSTANCE-RONCESVALLES**, 10 kambarių, atskiras namas, pirmą sykį skelbiamas: geras įvažiavimas, platus privatus įvažiavimas. Našlė ima **PARDUOTAS** mirtigčių.**CLENDENAN-ROWLAND**, palikimas, 8 kambarių duplexas per 2 augštus; geras įvažiavimas, 2 garažai; \$10.000 įmokėti; atpiginta kaina.**JANE — ANNETTE — VIENAUGŠTIS** kambarių, pilnai užbaigtas rūšys, neperenas; platus, privatus įvažiavimas, garažas. Našlė ima atvira mirtigčių su \$8.000 įmokėjimu **PARDUOTAS**

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

QUEBEC-ANNETTE, 10 kambarių, mūrinis dvibutis "duplex"; 5 kambariai pirmame aukšte; vandeniu šildomas; geras įvažiavimas, garažas, pigi kaina.**QUEEN-CALENDER**, atskiras plytų namas per 3 augštus; 3 modernios virtuvės ir prausyklos, gerame stovyje su visais įrengimais. Testamentinis palikimas. Prašo tik \$55.000.**QUEEN-COWAN**, 12 kambarių per 2 augštus; suskirstytas į 4 butus; privatus įvažiavimas. Prašoma kaina \$59.900.**VARSITY-DUNDAS**, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.**WESTON RD.-EGLINTON**, naujai atremontuota krautuvė, plus 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.**TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR**, 17 kambarių; 2 butai po tris miegamuosius, 1 — vieno miegamojo. Tik 15 metų senumo. Vandeniu-alyva šildomas. Du garažai. Geroj vietoj ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE I NAMUS

S. Jokubaitis
537-2869**A. Garbenis**
489-1543**Taupyk ir skolinkis**Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:
8¼% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
7½% už spec. taupymo sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9½% už asm. paskolas
9¼% už mirtigčius

AKTYVAI virš 17 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mirtigčių iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mirtigčiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviškas daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST

(kampus Mississauga Road N.)

Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-skubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

ANTRAKAIMIECIAI ANAPILYJE
"Antro kaimo" teatriniam vienetai šis ruduo tikrai darbingas. Rugšėjo 24 d., į savo eiles įjungęs naujų veidų, su gražiu pasisekimu pasirodė Klevelande, spalio 8 d. — "Nerijos" skaučių tunto baliuje Jaunimo Centre, Čikagoje; spalio 15 d., klebono kun. P. Ažubalio kviečiamas, antrą kartą dvejų metų laikotarpyje pasirodys Anapilio salėje, Mississaugoje; lapkričio 12 d. vyks į Filadelfiją, o lapkričio 13 d. tos pačios kelionės metu pasirodys Elizabetho lietuviams. Šalia nuolatinių repetičių, kurių metu ruošiamasi įvairioms gastrolemėms, repetuojami šiečiai naujo sezono premjerai ir spektakliams Čikagoje.

Programa Anapilyje žada būti įvairi ir spalvinga. Bus parodyti geriausi šiečiai iš praėjusio sezono spektaklių, kurių skaičius Čikagoje buvo rekordinis. Taip pat parinktas vienas kitas charakteringas šiečiai iš senesnių laikų, nes "Antras kaimas" Čikagoje gyvuoja jau 14-uosius metus ir per tą laiką scenon yra išvedęs dešimtis įvairių sceninių škiečių. Vienas kitas šiečiai bus ir visai naujas, kuriuos Čikagoje pamatysim tik būsimosios premjeros metu.

Antrakaimiečiai, pamilę Toronto ir apylinkių lietuvių, ypač klebono kun. P. Ažubalį, pasirodys Anapilyje pasirodyti kuo įspūdingiausiai. Jiems nemaža įkvėpimą paliko Klevelandas, kur jų pasirodymą rugšėjo 24 d. lydėjo ilgi ir šilti gausios publikos plojimai. Tai ypač pabrėžė "Antro kaimo" prievaizda A. T. Antanaitis, susitikęs "Sventojo narvo" spektaklyje Čikagoje.

DVIDESIMT METŲ

Sį mėnesį įvairiais renginiais minime Jaunimo Centro Čikagoje 20 m. sukaktį. Spalio 8 d. įvyko naujosios kavinės atidarymas su vakariene, spalio 16 d. bus pagrindinis sukakties minėjimas su pamaldomis ir vaišėmis, spalio 24 d. Los Angeles dramos sambiris Jaunimo Centro salėje suvaids B. Pūkelevičiūtės drama "Palikimas", teatrų festivalyje Toronto laimėjusią pirmąją premiją, o spalio 30 d. bus kompoz. Br. Markaičio, SJ, kūrinio koncertas. Į pagrindines iškilmes spalio 16 d. atvyksta padidintojo Jaunimo Centro statytojas kun. J. Kubilius, SJ, buvęs jėzuitų provincijolas bei JC dir. kun. G. Kijauskas, SJ, ir kiti.

ISTORIJA IR SKAICIAI

Jaunimo Centrai žemė buvo prasta 1956. VII. 29, g. 1957. X. 6 JC jau buvo oficialiai atidarytas. Į jį persikėlė lit. mokyklos, jaunimo organizacijos ir beveik visa visuomeninė bei kultūrinė veikla. Pz. 1966 m. JC įvyko 6 teatro spektakliai, 10 koncertų, 18 minėjimų, 113 paskaitų, 5 Kalėdų eglutės, 130 pobūvių, 7 vakarienės, 1.743 susirinkimai, 16 suaktuvių, 9 meno parodos, 195 choro ir teatro repetičių, 22 religinės paskaitos ir t.t. Per pirmąjį dešimtmetį įsisiūbavo tokia milžiniška veikla, kad patalpos pasidarė perankštos.

1966 m. lietuviai jėzuitai ėmėsi iniciatyvos JC, statytą kun. Br. Krištanavičiaus rūpestimi, padidinti, tad uždavinį pavesdami kun. J. Kubiliui. Naujajai statybai simboliskai žemė buvo prasta 1967. X. 15, padidinto JC atidarymas įvyko 1972. IX. 10, o statybos pabaigutį iškilmes — 1973. IX. 23. Kun. J. Kubilius su kitais Tėvais jėzuitais, besirūpindami statyba ir ypač lėšomis, taip sunkiai dirbo, kad darbą baigęs kun. J. Kubilius pasiprašė būti iškeliamas į ramų Montrealį.

Padidintas JC vėl prisipildė iki paskutinio kampo. Ypač populiarį ir žmonių lankoma pasidarė kavinė, tarnaujanti ir kultūriniais uždaviniais, nes čia kiekvieną penktadienio vakarą vyksta kultūrinės vakaronės ir šiaip įvairūs siauresnės apimties kultūriniai renginiai. Todėl prieš porą metų kun. A. Kezys ėmėsi ini-

ciatyvos kavinę padidinti ir 20 metų sukakties proga jau turime puikią, didelę kavinę (iki 300 vietų), išpuostą vitražais, kurioje skamba muzika ir sekmdieniais garuoja kava.

GYVA VEIKLA

Lietuvių veikla padidintame Jaunimo Centre vėl milžiniška. JC vice-direktoriaus kun. V. Gutausko duomenimis, 1975 m. JC mokėsi 295 mokiniai, lankydami 40 šeštadienių; per metus perėjo 17.200 mokinių. Penkis vakarinius kursus per metus lankė 780 žmonių. Taigi, 1975 m. mokyklomis pasinaudojo 17.980 žmonių. JC yra prisiglaudusios 9 taut. šokių grupės su 235 šokėjais. Apskaičiuota, kad per metus čia šoko 9.174 šokėjai. J. Jos. Organizacijų, nuolat besinaudojančių JC pastoge, yra 11. Joms priklauso apie 1.000 žmonių. Organizato jaunimo ir senimo per metus JC pasinaudojo 12.000. Keturiuose JC repetuojančiuose choruose yra 246 dainininkai. Per metus repetiijoje dalyvavo apie 10.000 žmonių. Apskaičiuojant koncertus, banketus, paradas, vakarones ir t.t., rasta, kad per metus JC pasinaudojo apie 56.000 žmonių. Sudėjęs visus skaičius, kun. V. Gutauskas išvedė, kad 1975 m. JC pasinaudojo apie 155.000 lietuvių. Tokia tai tautinė gyvybė reiskiasi JC rūmuose Čikagoje.

BUVĘ DIREKTORIAI

Per 20 m. JC administravo šie direktoriai: 1956-57 m. kun. K. Pečkus (mirus), 1957-1967 m. kun. J. Kubilius, 1967-68 m. kun. J. Raibūzis (mirus), 1968-72 m. kun. J. Borevičius, 1972-74 m. kun. G. Kijauskas ir vicedirektoriaus kun. A. Kezys, nuo 1974 m. — kun. A. Kezys ir vicedirektoriaus kun. V. Gutauskas. Nuo 1974 m. JC direktoriaus talkina administratorius ir ūkio reikalų vedėjas Antanas Vaičiūtis, JC praleidžias septynių dienų savaitėje laisvalaikį.

Dažnas mūsų JC vadiname lietuvių švyturį ar lietuvių pilimį Čikagoje. Tokį vardą jis susidarė, per daugelį metų šviesdamas stipria tautine šviesa. Dvidešimtmečio sukakties proga didžiausia pagarba to švyturio sumanytojams bei statytojams lietuviams jėzuitams, o taip pat visuomenei, aukomis statybą rėmusiai. Atrodo, JC dar ilgai tarnaus Čikagoje ir apylinkių lietuviams, ypač augančiam jaunimui.

St. Petersburg, Fla.

NAUJAI ISTEIGTA LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJA, pavadinta Sv. Kazimiero vardu, jau pradėjo veikti. Ji vadovauja kun. F. Degutis, pranciškonas. Kadaigi ši misija neturi savo šventovės, pamaldos yra laikomos Sv. Vardo šventovėje Gulfporte kiekvieną sekmadienį 4 v.p.p. Rinkliavos yra įnešamos į lietuvių misijos s-tą banke. Iš joje turimų lėšų apmokamos visos išlaidos. Vyskupo patvarkymu misijos globa pavesta Sv. Vardo parapajai klebonui.

VLIKO SEIMAS įvyks š.m. gruodžio 3-4 d. St. Petersburg. ALTOS skyrius, kuriam pavesta rūpintis seimo ruošia, sukvietė vietinių organizacijų atstovų posėdį, kuriame buvo sudarytas priėmimo komitetas. Jo pirmininku išrinktas dail. A. Rūškėlė.

TAUTOS SVENTĖ atstėvsta rugšėjo 4 d. Pamaldos atliks kun. V. Vardo šventovėje. Pamokslą pasakė kun. J. Gasūnas. Giedojimui vadovavo muz. P. Armonas. Šauliai dalyvavo su vėliavomis. Lietuvių klube pietų metu atitinkamą kalbą pasakė K. Kleiva.

LIETUVIŲ KLUBO SEZONAS po vasaros atostogų pradėdamas spalio 16 d., 12 v., pietumis ir specialia me-nine programa. L. Z.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėšos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

"Antro kaimo" vienetas po spektaklio Čikagoje. Iš k. į d.: R. Stakauskas, J. Aleksūnas, V. Kavaliūnaitė, E. Butėnas, D. Noltaitė, J. Ryškus, J. Jakštys ir prievaizda A. T. Antanaitis. Spalio 15 d. jie atliks meninę programą Toronte-Mississaugoje metiniame Anapilio baliuje

Delhi-Tillsonburg

LIETUVOS KARIUOMENES atkūrimo paminėjimas bus lapkričio 26, šeštadienį, 7 v.v., Delhi lenkų salėje. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau. Minėjimą rengia DLK Gedimino šaulių kuopa. S. J.

St. Catharines, Ont.

AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTĮ atšventė Ona ir Antanas Sukiai. Vietos kanadiečių dienraštis įdėjo abiejų nuotrauką su trumpu jų gyvenimo aprašymu, paminėdamas, kad suktaktininkai išaugino dvi dukteris, vieną sūnų ir turį penkis anūkus.

Tai neeilinė lietuvių šeima. A. Sukys yra Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis, kovojęs visuose frontuose, įskaitant ir Klaipėdos atvadimą. Apdovanotas įvairiais žymenimis, yra parašęs tų laikų atsiminimų knygą, visą laiką dalyvauja lietuviškoje spaudoje ir Bendruomenės veikloje, yra karo veteranų ramovės skyriaus narys ir buvęs pirmininkas.

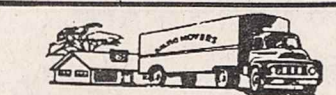
O. Sukienė iškentėjo Sibire 18 metų. Kartu su vyru ji dalyvauja visuose lietuviškuose renginiuose, padeda kuo galėdama. Joana, dukte, gyvenanti St. Catharines, yra šios Bendruomenės veiklos centre, kartu su savo vyru Algiiu. Jų dukrelė Vil-tis buvo išrinkta iš 33 kandidačių Niagaros Vynuogių Festivalio karalaite. Ji išgarsino Lietuvos vardą net Karibų jūros salose. Sūnus Linas taip pat yra aktyvus jaunimo veikloje.

A. Sukys pasižymi sugebėjimu rasti bendrą kalbą su visais lietuviais. Abu su žmona yra labai gerbiami ir myliniai visų lietuvių. Jų tad nuosirdžiai linkėjimai suktaktininkams — geriausioms sveikatos ir dar ilgų, gražiausių metų! Kor.

SESTADIENINĖ MOKYKLA jau pradėjo veikti. Vedėją vėl sutiko būti Stasė Zubrickienė. Ji turėtų su-laikyti kiekvieno lietuivio-lietuvių pa-galbos, kur tik jai jos reikia. Garbė ir apylinkės valdybai, tvirtai stovinčiai, lietuviškos veiklos sąrgyboje.

VILNIAUS DIENA ir Lietuvos patriarcho dr. Jono Basanavičiaus minėjimas įvyks Hamiltono spalio 22 d. Jaunimo Centre. Visi esame kviečiami dalyvauti. Visi turime budėti Vilniaus atėities sąrgyboje ir pagerbti vieną žymiausių mūsų tautos su Vilniumi laisvės kovotoją J. Basanavičių, mirusį prieš 50 metų Vilniuje vasario 16 d. Kada tik reikia, hamiltoniečiai ateina mums į pagalbą, tad ir mes turime tuo pat atsily-ginti. Vilniaus Dienos programai pa-sibaigus, įvyks pasilinksminimas, grojant J. Vaičiaus orkestrui.

ONTARIO PREMJEKAS DAVIS pavaduotoju paskirtas mūsų Robert Welch, lietuvių bei kitų tautybių veiklos rėmėjas. Kor.

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4-1403 30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų
Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8
Tel. 361-0303

FLORIDA
THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878
MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiame pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamentai. Visur spalvotos televizijos, netoli restoranai, naktiniai klubai, žvejyimo vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.
Visus maloniai kviečia lietuviai savininkai — ALFONSAS IR TERESE ZEBERTAVICIAI

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

A+A

Juliiui Pargaliauskui

mirus, žmonai MARYTEI nuoširdžią užuojautą reiškia —
S. Lungytė

A+A

Juozui Adomavičiui-Adams

mirus, žmoną NATALIJA, sūnų VIKTORĄ su žmo-na ir kitus gimines skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiu —
J. Pikšilingienė

SKAITYTOTOJAI PASISAKO

ŽODŽIAI "AIDUI"

Iš Kolumbijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos gautas šis laiškas Hamiltono mergaičių chorui "Aidas", jo dirigentui bei vadovams.

"KLJS ir savo vardu noriu pareikšti jums labai gilią padėką už jūsų apsilankymą pas mus Kolumbi-joje (Medeline), kuris mus taip pradžiuogino ir davė naujo impulso toliau laikytis ir dirbti, matant tokią gražų pavyzdį jumyse.

Iš tiesu man teko labai trumpą laiką su jumis pabendrauti (vos ke-lėtą valandų), nes, deja, sąlygos ne-leido kitaip susitikvarkyti. Tačiau ir per tokį trumpą laiką turėjau progos užmegzti naujų draugysčių, pažinti naujų mielų žmonių ir džiaugtis lietuvišku žodžiu, lietuviškėmis dai-niomis, kurios mums yra tokios bran-gios. Jūsų atvykimas turi labai dide-lę reikšmę mums, nes ne vien at-vežėte žavingas dainas, kuriomis taip grožėjomės — atvežėte kartu ir džiaugsmą bei šviesą, kurie ilgai mus lydės.

Gal jums nelengva suprasti, ko-dėl mes taip įvertiname šiuos įvy-kius. Tai suprantama, nes pas jus yra daug lietuvių, turite daug įvairių tautinių grupių ir visada turite progos dalyvauti viename ar kitame parengime. Mes šiuos parengimus beveik visada organizuojame patys, dainuojame patys, šokame patys. Ir kas dar idomiau — dauguma gru-pės dalyvių nemoka lietuviškai. Tai-gi, ateina momentas, kada, rodos, jau daugiausiai nebeišlaikys... Norisi gir-dėti lietuvišką žodį, lietuvišką dainą švartus. Tada vėl, pasijunti esas di-delės lietuviškos šeimos narys, kuris privalo taip pat savo pareigą at-likti!

Noriu jus visas apkabinti ir pa-dėkoti už mielas valandas, draugiš-kumą, kurį mums parodėte, už visą tą lietuvišką nuotaiką, kuria mus ap-švietė! Jūsų visi pergyventi sunku-mai nėra veltui. Linkiu ir toliau tęsi-ti jį jūsų darbe bei skleistu toliau visose šalyse Lietuvos vardą, lietu-višką dainą, lietuvišką žodį. Ačiū, šimtą kartų ačiū! Likite sveiki! Su pagarba —

Vacys Kestutis Slotkus
Kolumbijos Lietuvių Jaunimo S-ga
Ap. Acr. No. 2029 Villavicencio
(Meta), Colombia

MONTREALIECIŲ EKSKURSIIJA

Aš labai pasipiktinau Stebėtojo straipsniu "T2" 34 nr. apie Montrea-lio jaunimo ekskursiją į Lietuvą š. m. vasarą. Jisai savo straipsnyje ci-tuoja ištraukas iš propagandinio "Gimtojo Krašto" laikraščio. Negi ji-sai tiki į tai, ką tas laikraštis rašo? Juk padorus lietuvis žino, kad tai, kas ten parašyta, yra propaganda, ir j visa tai nekreipia dėmesio. Be to, jis rašo, kad grupiniai važinėjimai yra visuomet panaudojami sovietinei propagandai, bet užmiršo pasakyti, kad ir pavieniai važinėjimai yra pa-naudojami propagandai. Tai visi ži-no, ir niekas į tai nekreipia dėme-sio. Man atrodo, kad ta grupė atliko labai didelę misiją, būtent, parodė, kad visi kalba puikiausiai lietuviš-kai, be to, gali padainuoti lietuviš-kas dainas. Juk kiek kartų tame pa-čiame "GK" buvo rašyta, kad mūsų jaunimas jau nekalba lietuviškai. Pa-tariu Stebėtoju skaityti patriotinę lietuvių spaudą šiame kontinente, o ne kokią propagandinę šiukšlę. A.B.

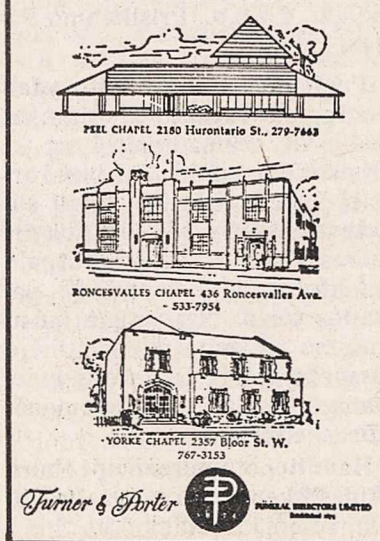
"Ekskursija (du kartų) panaudo-ta propagandai" — tokia pavadin-i-mu, be mano skliausteliuose pridėto įtarto, "T2" 34 nr. komentuojamas "Gimtojo Krašto" reportažas apie Montrealio studentų ekskursiją Vil-niun. "Reportaže paminėti montrea-liečių pasisakymai (be pavardžių)" — rašoma "T2". Tikrai, tai nepati-kimas informacijos būdas, kaip ir to "T2" komentatoriaus, pasirašiusio "Stebėtoju". Stebėtoju, jei esi džentelmenas, nusiimk kaukę prieš jauną savo oponentę ekskursijos da-lyvę Daną E. B. — juk ne Užgavė-nės!

Donatas Bielskus
• Kas aukojasi pinigam, jų ne-aukvoja geriem darbam

Namų, sklypų

įsigijimo, bei kitais investavimo reikalais PIETVAKARIŲ FLORIDOJE mielai patarnaus EDA BRAZENIENE. Kreiptis: Eda Brazenas, Realtor-Associate, Ben L. Cunliff, Jr., Realtor, 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers, Fla. 33905, USA. Tel. (813) 694-2168 įstaigų, 694-5779 namie.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Dvidešimt trečioji Kanados Lietuvių Diena Londone, Ont., spalio 9 d. buvo visais atžvilgiais sėkminga, išskyrus blogą orą. Išvakarėse įvyko jaunimo vaka-ras, kuriame dalyvavo apie 150 asmenų, Kanados Lietuvių Jau-nimo Sąjungos suvažiavimas, krepšinio rungtynės, simpoziumas, didysis susipažinimo vaka-ras (dalyvavo apie 800 asmenų). Sekmadienio pamaldose vietinėje bazilikoje dalyvavo apie 1.000 lietuvių. Jas laikė ir pa-mokslą pasakė vysk. A. Deksnys iš Europos. Su juo Mišias atna-šavo 10 kunigų. Giedėjo Mont-realio Aušros Vartų par. choras ir sol. V. Verikaitis. Popietinia-me koncerte, trukusiame 3 va-landas, dalyvavo apie 800 klausytojų. Programą atliko Mont-realio AV par. choras, jaunimo sambūriai, sol. I. Černienė ir sol. V. Rakauskaitė. LD išleistas ir kuklus leidinys, apsiribojas vietinės veiklos informacija ir žiniomis apie meninės progra-mos atlikėjus.

Paroda "Kovojojanti Lietuva", paruošta Br. Kviklio, yra numa-tyta pakartoti Prisikėlimo Pa-rodų salė ir Anapily. Tariamasi dėl datų. Parodos rodiniai, kurie buvo išstatyti Daumanto-Kalantos minėjimo metu L. Na-muose, domėjosi gausi visuome-nė. Dėl spūsties ir laiko stokos nebuvo įmanoma ilgėliau sta-belti prie kaikiurių labai retų ir įdomių dalykų, todėl pakartoji-mas turėtų patenkinti tuos, ku-ris norėjo ne tik peržvelgti rodi-nius, bet kaitą ir pastudijuoti.

Iš senųjų ateivių Toronte rugšėjo 11 d. palaidoti Petras Bepirštis, 85 m. amžiaus, ir S. Barčienė, apie 70 m. amžiaus. Pirmasis dalyvavo pilietiniame Ispanijos kare kairiųjų pusėje. Jo laidotuvėse dalyvavo dar penki to karo veteranai, kovo-ję tame pačiame batalijone. At-sisveikinimo kalbą pasakė bu-vęs "L. Balso" red. J. Yla.

Sūnų ir Dukterų Draugija Toronte, kurioje spiečiasis seno-sios imigracijos lietuviai, dau-giausia kairiosios ir komunisti-nės linkmės, galvoja apie likvi-daciją. Jos centro komitetas iš-siuntinėjo anketą, atskleidus-ma likusių narių nuomonėmis. Iš gautų duomenų atrodo, kad na-

h_t **Kalėdos Vilniuje!**
• Tikrai viena speciali ekskursija iškrenda iš Toronto gruodžio 22 d., grįžta gruodžio 31 d.
• Taip pat bus aplankyti Helsinkis ir Leningradas. Vietos ribotos. • Užsiregistruokite dabar.

Margarita Lukošūnaitė

Kalėdos Vilniuje!

PRALAIŠKITE KALĖDAS LIETUVOJE.

Hetherington Travel
1651 BLOOR STREET WEST
Toronto, Ontario M6P 1A6

Kaina - \$840
Marius Rusinas
531-4674

HETHERINGTON
Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

DRESHER-BARAUSKAS
W. G. DRESHER
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

ria sutinka su likvidavimu. Likviduoti draugiją verčia ta aplinkybė, kad nedaug narių beliko, o ir tie sensta, mirlys dažnėja. Be to, tai padaryti ska-tina ir draudos departamentas, matas susidariusią padėtį. Ka-dangi draugija yra pašalpinio pobūdžio, mokanti ir pomirti-nes draudas, gali neužtekti lė-šų visiems jas išmokėti. Toron-to kuopa persitvarko į klubą ir toliau veiks pagal naują čarte-rį, tvarkydama ir toliau turi-mus namus, kur buvo įsikūręs "Liaudies Balsas".

Iš Prancūzijos pas Vandą ir Kazį Stankus Burlingtone, Ont., 6 savaites viešėjo trys vienuolės prancūzietės — Elena Stanku-tė, Kotryna Norvilaitė, Agota Šarkutė. Jos visos yra švėkšniš-kės, išvykusios iš Lietuvos 1929 m. prel. Macijausko iniciatyva. Spalio 14 d. jos išskrido atgal Prancūzijon, kur dirba ir gyve-na prancūzij vienuolynuose. Ten dar yra nemažai seserų lietu-vačių.

"Lithuanian Self-taught" — nedidelio formato vadovėlis pra-mokti lietuvių kalbos kitatau-čiams. Tai jau ketvirtoji laida. Vadovėlis paruoštas M. Varia-kojytės - Inkenienės. Kaina \$2.

P A D Ė K A
Nuosirdžiai dėkoju mielom rengėjom už darbą, rūpestį ir gražias dovanas mano mergva-kario proga. Tikrai nuoširdus ačiū visoms viešnioms, prisidė-jusioms dovanomis, gražiais lin-kėjimais ir atsilankymu. Prisimi-nimas jūsų nuoširdumo pa-likis giliai mano širdyje.

Lina Vaitiekūnaitė

P A D Ė K A
Nuosirdžiai dėkoju jums, mielos rengejos ir viešnios, už tokį jaukų mergvakarį, suruoštą man.

Dėkoju už jūsų vargą, rūpestį ir brangias dovanas, kurios visais lai-kais primins jus ir jūsų gerumą bei duosumą mums.

Esu labai dėkinga p. Elenutei Zu-lienei už tokią gražią kalbą ir gra-žiausius linkėjimus.

Dėkoju p-lei adv. Joanai Kuraitei už taip puikiai pravestą popietę.

Dėkoju draugei Nėrytei, už tartą žodį, kuris buvo ir liks ypatingai mielas prisiminimas man.

Ačiū labai!

Nuosirdžiai Jūsų —
Margarita Lukošūnaitė

TORONTONT

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Su liūdesiu sutikome vysk. Francis V. Allen staigią mirtį. Velionis buvo nuoširdus šios parapijos bičiulis, nekarta padėjęs patarimais parapijos reikaluose.

— Šį šeštadienį Anapilio salėje — metinis Anapilio balius. „Antro Kaimo“ linksmeji aktorai iš Čikagos su naujai paruošta programa išskels daug įdomių aktualijų iš lietuviškojo gyvenimo. Laisvų stalų dar yra. Juos galima dar užsisakyti.

— Praėjusį sekmadienį pamaldų metu prisiminta Vilniaus Diena.

— Šį sekmadienį po 11 v. pamaldų — jaunesniųjų ateitininkų steigiamasis susirinkimas. Kviečiama jaunuosius tarp 8-15 m. atsilankyti. Susirinkimas įvyks klebonijos patalpoje.

— Sekmadieniais 11 v. pamaldų metu pasauliečiai skaitovai po vasaros atostogų vėl įsijungė į liturginius skaitymus Mišių metu.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Juozas Adamavičius ir a.a. Anelė Bučinskienė. Velionių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Pamaldos sekmadienį: 10 v. už a.a. Celiną Ščepavičienę velionės 10 metų mirties sukakties proga, 11 v. — už a.a. Joną Beržinską ir a.a. Antaną Lapaitį.

— Susituokė: Peter Renyi ir Vitalija O. Ramanauskaitė, Robert N. Henderson ir Beata-Violeta Celejewska.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, 7.30 v.v., parapijos tarybos posėdis.

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmandų pamokos.

— Sekmadienį, 9.30 v.r., Padėkos šventės pamaldos, po kurių Lietuvių Namuose įvyks tradicinė moterų draugijos padėkos puota. Ta proga programoje numatyta panagrinėti 1978 m. finansinę samatą, taip pat specialų šventovės remonto vajų bei lietuvių parapijos tarybos narių papildymą šešiais nariais ir t.t. Tikimės gausaus dalyvavimo. Visi parapijos rėmėjai iš arti bei toli nuosirdžiai kviečiami.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį popietėje dalyvavo apie 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: St. ir A. Krivickai iš Sudbury, Ont., I. ir V. Jansen iš Ann Arbor, Mich., I. Muliolis iš Klevelando, A. Jomantienė iš Kauno, A. Stankevičius iš Kauno.

— K. Daunys padovanavo LN gražų, Lietuvoje pagamintą odinį albumą. I. ir V. Jansen padovanavo jų žaislų imonėje pagamintą lokį. Dėkojame.

— Nuo spalio 11 d. LN valgyklas tvarko J. Bubulienė. „Lokyje“ jau duodami šalti užkandžiai. Nuo spalio 16 J. Bubulienė tvarkys ir sekmadienio popietes.

— Spalio 9 P. Stauskui suėjo 18 m. Ta proga jo seneliai p.p. Kazlauskai LN inašą papildė \$75 iki \$100.

— LN nario inašus sumokėjo: Petras Jakubauskas \$100, Paulius Stauskas \$75 (papildė iki \$100), A. P. \$25 (papildė iki \$100) ir Rimas Ciplijauskas \$10 (papildė iki \$36).

— Lapkričio 6, sekmadienį, 12 v., Gedimino Pilies menėje įvyks metinis Lietuvių Pensininkų Klubo bazaras.

— „N. Lietuvos“ savaitraščių remti komitetas lapkričio 5, šeštadienį, 7 v.v., ruošia koncertą - balių. Komitetas prašo paaugoti loterijai laimikių.

Kredito kooperatyvas „PARAMA“

užbaigė trečią metų ketvirtį su 17.9 ml. dol. balansu. Per šiuos 9 mėnesius paaupta 3.5 milijono. Asmeninių paskolų šiais metais išduota už \$609,000.00 ir nekiln. turto paskolų už \$3,466,000.00. Nuo spalio 1 d. „Paramoje“ pradėjo dirbti nauja tarnautoja M. Zaleskienė. Šiuo metu „Paramoje“ yra pakankamai pinigų asm. paskoloms ir mirtigiams. Nuosimčių palyginimas „Paramos“ kr. koop. su kitais bankais:

	„PARAMA“	BANKAI
Už asm. paskolas ima	9.5%	12.5%
Už mirtigius —	9.25%	10.5 — 10.25%
Moka už indėlius.....	6.0% (ketvirtio bal.)	3.0% (pusmečio bal.)
(chequing)		
Moka už taup. sask.....	7.0% (mėn. bal.)	5.25% (mėn. bal.)
(non-cheq.)		
Už spec. taup. sask.....	7.5% (3 mėn. bal. sumai nėra ribos)	6.75% minimum \$5000 suma)
Už 1 metų indėlius	8.25% (min. \$500)	7.0% (min. \$1000)

TAUPYK IR SKOLINKIS „PARAMOJE“!

GELES IVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienėi, telefonu 763-6256 po 6 valandos vakaro Toronte.

MOTERIS norėtų susipažinti su gyvenimo palydovu — rimtu ir gero būdo. Amžius 55-65 metų. Suinteresuotas prašau rašyti „T. Žiburių“, administracijai, pažymint „Našlei“.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

„VĖNUS FLORISTS“, Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putnina kalba lietuviškai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmajai Komunijai registracija ir pirmoji pamoka bus spalio 23 d. po 10 v. Mišių pas seseles. Pirmoje pamokoje prašomi dalyvauti ir tėvai. Registruojami vaikai, sulaukę 11 metų amžiaus.

— Bendruomeninis atgailos sakramentas su privačia išpažintimi — spalio 27, 7.30 v.v., šventovėje.

— Pakrikštyta: Sara-Nataša, Dovydo ir Aidos (Birštonaitės) Blodgett dukrelė; Mykolas Jonas Benediktas, Arvydo ir Juditos Stonkų sūnus; Aleksandras Vitas, Benedikto ir Reginos Čeponų sūnus.

— Mirusieji: Juozas Adamavičius - Adams, 52 m. Paliko žmoną Nataliją, sūnų Viktorą ir marčią Leone. Jiems liki užuojauta. Reiškiamė užuojauta Liudai Sukauskienėi, Lietuvoje mirus jos mamytei Onai Sodaitienei, ir Petrei Naudžiuvienėi, Lietuvoje mirus jos broliui Juozui Ostachavičiui.

— Spalio 23 d. — misijų sekmadienis. Antroji rinkliava — misijoms. — N. Pr. Marijos seserys ir rėmėjų būrelis kviečia visus atsilankyti į arkiv. J. Matulaičio 50 m. mirties sukakties minėjimą lapkričio 6 d., 5.30 v.v., Prisikėlimo salėje. Kalbą pasakys ses. Ona Mikailaitė iš Putnamo, koncertinę dalį atliks sol. Roma Mastienė. Stalai rezervuojami; auksa \$10, pensininkams ir studentams \$6. Bilietai gaunami parapijose, pas seseles ir rėmėjus.

— Parapijos kat. moterų skyrius organizuoja uždaras kolekcinijas moterims lapkričio 18-20 d.d.

— Arkivyskupijos kunigų seminare šią savaitę dalyvauja kun. E. Jurgutis, OFM.

— Jaunimo choro repetitijos vyks ta tuoj po 10 v. Mišių muzikos studijoje.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Nek. Pr. M. kongr. vyriausią vadovę, už pr. seselės, 8.30 už Alojzą Kanapką, užpr. D. Razulevičius, 9 v. už Juliją, Juozą ir Liudą Racevičius, užpr. K. B. Cepaičiai, 9.30 už Eleną Astrauskienę, užpr. J. Maziliauskas; sekmadienį 8 v. už Kazį ir Edvardą Ivanauskus, užpr. K. Ivanauskas, 9 v. už Oną Stankienę, užpr. K. Juknevičienė, 10 v. už Agotą Vainienę, užpr. L. V. Balaišiai, 11.30 už parapiją, 7 v. už Joną Alksnienę, užpr. M. Levišauskienę.

A.a. vysk. Francis Allen, Toronto arkivyskupo pagalbininkas, staigiai mirė nuo širdies priepuolio spalio 7 d. savo bute. Pašarvotas Our Lady of Sorrows šventovėje iki spalio 12, trečiadienio, 2 v.p.p., Sv. Mykolo katedroje — nuo spalio 12, trečiadienio, 3 v.p.p., iki laidotuvių, t.y. ketvirtadienio 10.30 v.r. Velionis buvo mielas lietuvių bičiulis, nekarta dalyvavęs jų pamaldose, sakęs pamokslus.

Britanijos karalienė Elzbieta su savo vyru Pilypu lankysis Kanadoje. Iškilmingas sutiktuvių balius ruošiamas Otavoje, Chateau Laurier viešbutyje, spalio 17 d. Iki šiol turimomis žiniomis, iš lietuvių jį pakviesti — KLB pirm. J. R. Simanavičius ir prof. Joana Vaštokienė. Ta proga bus paminėti 25-rių metų karalienės viešpatavimo sukaktis.

Bendras baltiečių balius, skirtas mokslininkams darbams paremti, ruošiamas spalio 14, penktadienį, 7 v.v., Toronto „Hilton Harbour Castle“ viešbutyje. Kreiptis: T. Renkauskienė 978-6357 (namų).

Vilniaus Diena ir Lietuvos patriarcho dr. J. Basanavičiaus 50 m. mirties sukakties prisiminimas yra rengiamas KLB Hamiltone apyl. valdybos Jaunimo Centre, Hamiltone, spalio 22, šeštadienį. Meninę programą dalį atlieka Toronto mergaičių trio „Vasaros garsai“, o paskaitą skaitys prof. A. Musteikis iš Buffalo. Po oficialios dardies bus pašilksminimas. Nuosirdžiai kviečiami ir Toronto lietuviai.

Dail. Danguolės Stončiūtės - Kuolienės grafikos darbų paroda bus atidaryta spalio 22, šeštadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje.

Popietę su a.a. prof. Dovydaičiu rengia Toronto ateitininkai spalio 23, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Tai bus kartu ir knygos apie Dovydaičių suktuvės. Kalbės jos autorius dr. Juozas Girmius, „Aidų“ žurnalo redaktorius iš Bostono. Jo paskaitos tema: „Dabartinė mūsų jaunimo situacija dovydaičinė perspektyvoje“. Dalyvauti kviečiama ir plačioji visuomenė. Žiūr. skelbimą.

Hamiltono mergaičių choro „Aidas“ koncertas — spalio 23, sekmadienį, L. Namuose.

KLB tarybos metinis suvažiavimas — spalio 29-30 d.d. lietuvių savininkų viešbutyje „Newport“. Ta proga bus paminėtas ir KLB veiklos 25-rių metų sukaktis. Iškilminga vakariene ruošiamas spalio 30, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo salėje.

PHOENIX ARIZONA. Norintieji čia išsikurti rašykite man: D. Zakaras, 1239 E. Las Palmiratas, Phoenix, Arizona 85020, USA. Tel. (602) 997-5218. Aš mielai padėsiu.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvos Namus) • Tel. 535-6252
Greitos patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. •
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Ir vėl bus proga pasijuokti —
Iš Čikagos atvyksta „Antras Kaimas“

ANAPILIO

PROGRAMOJE:
a. „Antras Kaimas“ su nauja programa
b. gausus bufetas, loterija
c. šokiai

spalio 15, šeštadienį
ANAPILIO salėje

Pradžia — 7 val. vakaro |ėjimas — \$5.00

Užsakyti stalus pas p. Ščepavičienę telefonu 766-3726

ANAPILIO TARYBA

Maloniai kviečiame Jus atsilankyti į Toronto Ateitininkų Tėvų Komiteto ruošiamą tradicinį

Havaju VAKARA

spalio 22, šeštadienį, 7 v. vakaro,
Prisikėlimo parapijos auditorijoje

BILIETŲ KAINA:
suaugusiems \$4.00, studentams ir pensininkams \$2.60

Puikus šokių orkestras, įdomi programa, turtinga loterija, stiprūs gėrimai, skanūs užkandžiai

RENGEJAI

TRADICINIAI METINIAI L. S. K. „VYTIS“

ŠOKIAI

įvyks spalio 22, šeštadienį, ANAPILYJE.

Programą atliks Lietuvos estrados dainininkė **VIOLETA RAKAUSKAITĖ.**

• Šokiams gros Kaminsko „Muzika“ • Bufetas, baras, • Pradžia • Visi • 7 val. vakaro kviečiami!

POPIETĖ Dovydaičio dvasios šviesoje

spalio 23, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo salėje Toronte

• Dr. J. Girmiaus paskaita: „Dabartinė mūsų jaunimo situacija dovydaičinė perspektyvoje“ • Kęstučio Sušinsko ir Rūtos Vaškevičiūtės įžvalgos, perskaičius monografiją „Pranas Dovydaičis“

Meninė programa: Vidos Kazlauskaitės, Lino Rimkaus ir Vito Underio trijulė. Programai vadovauja Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė Kavutė. |ėjimas — \$3.00 **Rengia — sendraugiai ateitininkai**

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks spalio 16, sekmadienį, 3 v.p.p., KARALIAUS MINDAUGO MENEJE, LIETUVIŲ NAMUOSE

Bus šie pranešimai: pirmininko, išdininko, parengimų komisijos, įstatų ir bingo komisijos, svetainės „Lokys“ ir personalo priežiūros, remontų komisijos ir visuomeninės veiklos komisijos.

LN nariai ir visi lietuviai, norį susipažinti su Lietuvių Namų veikla, kviečiami dalyvauti susirinkime. **LN Atsilankiusieji bus pavašinti kava ir pyragaičiais. valdyba**

Dailininkės DANGUOLĖS STONČIŪTĖS-KUOLIENĖS dailės PARODA

spalio 22 - 23
Prisikėlimo parapijos Parodų salėje
Atidarymas — spalio 22, šeštadienį, 4 val. po pietų

A.a. Stp. Kęsgailos laidotuvių proga „TŽ“ aplankė jų skaitytojai p.p. Tauterai, J. Adomaitis su žmona, p.p. Ratavičiai.

Pirmosios aukos Pasaulio Lietuvių Dienoms: Stasys Kuzmas ir Jurgis Strazdas, Toronto LN valdybos nariai bei verslininkai - visuomenininkai, pirmieji paaukojo po \$1.000 PLD. Leonardas Kirklis, nuolatinis sporto rėmėjas, ši kartą pasirodė su \$500 irgi PLD. Visi trys aukotojai savo aukas paskyrė PLS Zaidynėms. PLD finansų komisija reiškia jiems nuosirdžią padėką.

Ilgos savaitgalio proga „TŽ“ aplankė vysk. A. Deksnys, grįždamas Romon iš Kanados Lietuvių Dienos. Kartu su juo lankėsi kun. dr. J. Gutauskas, kun. St. Kulbis, SJ, kun. J. Staškus. Taip pat lankėsi montrealiečiai p.p. Stropai.

Iš Australijos miesto Hobart, Tasmanijos saloje, Toronte lankėsi Tadas Surkevičius, ten turįs drabužių krautuvę ir pasiavdinę T. Suris. Jis domisi lietuviška spauda. Lydimas L. Kalinausko, aplankė ir „Tėviškės Žiburius“.

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Rugšėjo 22 d. po ilgos ligos ligoninėje mirė Jonas Tumas, 78 m. amžiaus. Nuliūdę liko duklė Janina su šeima ir sūnus Stasys. Velionis į Kanadą buvo atvykęs prieš 49 metus. Turėjo daug draugų, kurie jį lankė ligoninėje ir gausiai dalyvavo laidotuvių Mišiose. Palaidotas šalia savo žmonos Ottilijos, mirusios prieš 14 m. Duktės Benienės ir dukterėčios E. Valiulienės rūpesčiu, velionies vardu, buvo paruošti pietūs. Nežiūrint labai lietingos dienos, laidotuvėse dalyvavo apie 100 asmenų.

— Kapinių lankymo dieną klebonas kun. dr. Jucevičius pašventino mirusių parapijiečių antkapinius paminklus Cote de Neiges kapinėse.

— Spalio 15 d. — Sv. Elzbiotos dr-jos Mišios 6 v.v. Po Mišių — vakariene narėms ir jų šeimoms.

— Rugšėjo 24 d. Šv. Kazimiero parapijoje vedybinių Mišių metu susituokė Judita Alanskytė su Rodney Brian iš Vankuverio. Vestuvinė puota įvyko „Ramada Inn“ viešbutyje. Jaunoji pora numachiui įsikurti Vankuvėje. S. Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Parapijos choras dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje Londone. Ont. Buvo nuvykęs specialiu autobusu.

— Metinė parapijos vakariene — lapkričio 12 d.

— Ignui Petrauskui padaryta operacija Reddy Memorial ligoninėje rugšėjo 29 d.

A.a. Steponas Kęsgaila, Joanos Kasperavičiūtės ir Silvestro sūnus, mirė nuo trečio širdies smūgio rugšėjo 29 d. Reddy Memorial ligoninėje. Liko nuliūdę: žmona Joana Steponavičiūtė, brolis Antanas B. Kolumbijoje, broliai — Leonas, Vladas, seserys — Genė ir Ona Lietuvoje.

Velionis buvo pašarvotas J. Wilson laidotuvių namuose. Po pamaldų AV šventovėje velionis buvo lėktuvu atskraidintas į Torontą ir palaidotas lietuvių kapinėse. Iš Montrealio velionį palydėjo: kun. J. Kubilius, J. Kęsgailienė, Ir. Lukoševičienė, dr. P. Lukoševičius, J. ir M. Juodviršiai, Taip pat dalyvavo montrealiečiai — kun. St. Kulbis, SJ, p.p. Tauterai, p.p. Adomaičiai. Atsisveikinimo kalbas pasakė: KLB pirm. J. R. Simanavičius, šaulių vardu St. Jokūbaitis, „Rūtos“ klubo vardu jo pirm. J. Adomaitis, artimųjų vardu — dr. P. Lukoševičius. Laidotuvių apeigas atliko kun. J. Kubilius. Baigiant sugiedota giesmė „Marija, Marija“ ir Lietuvos himnas.

„Rūtos“ klubo susirinkimas — spalio 19, trečiadienį. Šio klubo nariai bei narės jau ruošiasi kalėdiniam bazarui, kuris įvyks spalio 29-30 d.d.

Sol. Violetos Rakauskaitės koncertas — spalio 16, sekmadienį, Aušros Vartų salėje.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8, TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6.0%	Asmeninės 10.5%
Taupomasis s-tas 7.5%	Nekiln. turto 10.0%
Pensijų planas 8.5%	Čekių kredito 12.0%
Term. ind. 1 m. 8.75%	Investicines nuo 10.5%
Term. ind. 2 m. 8.75%	
Term. ind. 3 m. 9.0%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais neribama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Prof. Augustino Voldemaro, pirmojo Lietuvos ministerio pirmininko ir užsienio reikalų ministerio, bolševikų kalėjime nužudyto, 35 metų mirties minėjimas - akademija rengiama spalio 23, sekmadienį. Programa: Toronto Prisikėlimo šventovėje 11.30 v.r. — Mišios už Velionį, 1.30 v.p.p. minėjimas - akademija Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino Pilies menėje. Po minėjimo skaidrėse bus rodomas bolševikų siaubas Lietuvoje. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas — laisva auksa minėjimo išlaidoms padengti. Minėjimą rengia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis.

Solistė ROMA MASTIENE. Ji koncertuos Toronte š.m. lapkričio 6 d. arkiv. Jurgio Matulaičio 50 metų mirties minėjime, kurį rengia N. Pr. Marijos seserys Prisikėlimo parapijos salėje. Nuotr. V. Noreikos

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados krašto valdyba, išrinkta š.m. birželio 18 d. Paris, Ont., įvykusiame suvažiavime, pasiskirstė pareigomis: pirm. Stepas Varanka, vicepirm. ir atstovas centro valdyboje Juozas Dilys, sekr. Jeronimas Cicėnas, izd. Vaclovas Skrebutėnas, narys Bronius Saplys. Valdyba jau pradėjo vykdyti vilniečių suvažiavime padarytus nutarimus. Ji taipgi numato kooptuoti valdybon dar keletą asmenų.

O. B. Sergaučiai su jauniais sušūn išvyko žiemos sezonui į Floridą. Sūnus Vilius baigė gimnaziją labai gerais pažymiais ir šiais metais pradeda studijuoti Amerikoje. Viliaus brolis Antanas yra baigęs Toronto universitete inžinerijos mokslus ir dirba savo specialybėje Toronto apylinkėje. Abu broliai yra pasižymėję golfo sporte.

Kanados lietuvių solistai — Gina Čapkauskienė. Butkutė ir Rimas Strimaitis sudarė duetą, paruošė atitinkamą programą ir jau pradėjo lankyti lietuvių kolonijas su koncertais. Pirmą kartą sėkmingai koncertavo Bos-tone spalio 9 d., akomponuojami muz. Čibo. Jų programą sudaro daugiausia duetai iš įvairių operų ir lietuvių kompozitorių kūrinii. Taip pat jie dainuoja ir vieną kitą solo dalykų.

Antanas Šileika, buvęs Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkas, dalyvavęs tautinių šokių grupėje „Gintaras“ ir skautų veikloje, redagavęs dvejus metus „TŽ“ jaunimo puslapį „Jaunimo Žiburiai“, 1976 m. Toronto universitete (Sv. Mykolo kolegijoje) baigė anglų kalbos bei literatūros studijas bakalau laipsniu geriausiais pažymiais. Š.m. rugšėjo 16 d. išvyko į Paryžių gilinti prancūzų kalbos studijų Alliance Francaise institute.

Kanados sveikatos bei socialinės gerovės ministerija yra sudariusi specialią programą „New Horizons“, kuri pensininkų grupėms teikia finansinę paramą, jeigu pasiūlomas koks nors tinkamas darbų projektas iš šių sričių: sporto bei žaidimų, rankdarbių, istorijos, kultūros, švietimo, socialinių paslaugų, informacijos. Tais reikalais reikia kreiptis į Ontario srities „New Horizons Program“ vedėją Jamieson J. Dahl, 1243 Islington Ave., Room 609, Toronto, Ont. M8X 1Y9. Tel. 239-3973. Tuo adresu galima kreiptis ir iš provincijos. Telefonu galima skambinti „collect“ 1-416-239-3973.